

ÅRS REDO VIS NING

2018

Falkenbergs
kommun

Innehållsförteckning

Inledning	3	Finansiella rapporter och tilläggsupplysningar	55
Kommentar till innehållsförteckning	3	Resultaträkning	56
Detta är Falkenberg	4	Balansräkning	57
Organisationsschema kommunen	6	Kassaflödesanalys	59
Organisationsschema kommunbolagen	7	Noter	60
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	8	Redovisningsprinciper	66
kommunchefen har ordet	9		
Förvaltningsberättelse	10	Kommunens verksamheter	69
2018 i sammandrag	11	Verksamheter organiserade i kommunen	
Omvärldsanalys	13	Kommunstyrelsen	70
Kommunövergripande styrning	16	Barn- och utbildningsnämnden	72
Vision – Vi växer för en hållbar framtid!	17	Socialnämnden	76
Uppföljning av kvalitet och utvecklingsmål	18	Kultur- och fritidsnämnden	80
Utvecklingsmål	26	Tekniska nämnden	82
Uppdrag	28	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	84
Kommunen som arbetsgivare	30	Bygglövsnämnden	86
Ekonomi	34	Servicenämnden	88
Finansiell analys med balanskravsutredning	34	Överförmyndarnämnden	90
Riskbedömning och känslighetsanalys	39	Revisionen	92
Kommunens driftredovisning	41	Verksamheter organiserade i aktiebolag och förbund	
Kommunens bolag och förbunds driftsredovisning	44	Falkenbergs Stadshus AB (moderbolag och koncern)	93
Skatter och finansnetto	45	Falkenbergs Bostads AB	94
Kommunens investeringsredovisning	47	Falkenberg Energi AB	96
Kommunens bolag och förbunds investeringsredovisning	51	Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB	98
Exploateringsredovisning	52	Falkenbergs Näringsliv AB	100
Kommunkoncernen	53	Räddningstjänsten Väst	102
Samlad bild av God ekonomisk hushållning	54	Revisionsberättelse	104

Inledning

Kommentar till innehållsförteckning

Inledning

Årsredovisningen inleds med fakta om Falkenberg och en illustration om kommunens organisation och styrning. Efter detta kommer kommentarer från kommunstyrelsens ordförande och kommunchefen.

Förvaltningsberättelse

Detta avsnitt börjar med en sammanfattning av året som gått och följs av en omvärldsanalys. Efter detta en uppföljning av kommunens verksamheter och ekonomi. Med utgångspunkt från styrmodellen följer vi upp utvecklingsmål och kritiska kvalitetsfaktorer (KKF) samt de uppdrag nämnderna haft. Avsnittet om kommunen som arbetsgivare ger en övergripande redovisning av kommunens år som arbetsgivare. Avsnittet om ekonomi ger en övergripande beskrivning av kommunens finansiella situation. Förvaltningsberättelsen avslutas med en koppling till god ekonomisk hushållning.

Finansiella rapporter och tilläggsupplysningar

Här presenteras årets ekonomiska utfall i resultaträkningen, den ekonomiska ställningen i balansräkningen och förändringar i kommunens likvida medel i kassaflödesanalysen. Till dessa finns en notförteckning som ger en mer detaljerad bild av innehållet. Rapporterna visar utfallet både för kommunen och för kommunkoncernen (kommunen konsoliderad med den verksamhet som bedrivs i bolagsform).

Kommunens verksamheter

I verksamhetsberättelsen finns en kort beskrivning av varje nämnd och bolag/förbund med en sammanfattning av årets insatser och av det ekonomiska resultatet.

Revisionsberättelse

I revisionsberättelsen redovisar kommunens revisorer resultatet av sin granskning.

Detta är Falkenberg

Drygt hälften av marken i kommunen är skog, en fjärdedel åker. Drygt 6 procent är bebyggd mark. Det innebär att Falkenberg har större andel åkermark än de flesta kommuner och även mindre bebyggd yta.

10: E BÄSTA
NÄRINGSKLIMATET
 AV SVERIGES 290 KOMMUNER OCH
BÄST I HALLAND
 I SVENSKT NÄRINGSKLIMAT
 FÖRETAGSRANKING

Visste du att
73 % av invånarna i
 Falkenberg kan rekommendera
 vänner och bekanta att flytta
 hit. Detta är fler än snittet
 i riket (66 %) och kommuner i
 samma storleksklass (68 %).
 SCB medborgarundersökning

ANTAL INVÅNARE TOTALT I
 FALKENBERGS KOMMUN

44 701

Fördelning av skattemedel

Skattesatsen i Falkenbergs kommun är 21,10 %, så här fördelas pengarna mellan kommunens olika nämnder.

* Miljö och hälsoskyddsnämnden, Bygglövsnämnden, Överförmyndarnämnden och Revisionen

Valdeltagande i senaste kommunvalet var 85,5 %. Cirka 1 % högre än snittet för riket. Källa: Valmyndigheten & SCB

Kommunens ansvar

Kommunorganisationen har ett stort och brett ansvar. Bland annat ansvarar vi för socialtjänst, omsorg om barn, äldre och funktionshindrade, viss sjukvård, skolor, räddningstjänst, planering av byggande, vägar och gator, vatten- och avloppsförsörjning samt miljö och hälsoskydd. Utöver detta har kommunen mycket verksamhet inom kultur- och fritid, näringslivsstöd och energiförsörjning.

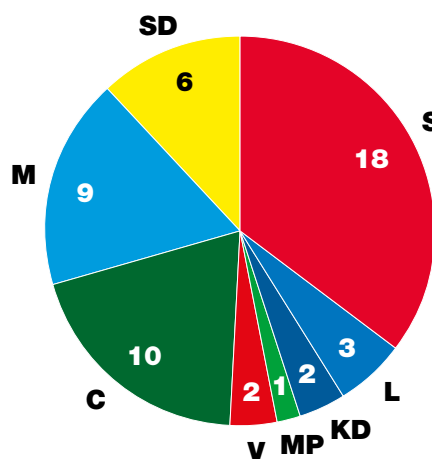
Vissa av ansvarsområdena drivs i bolagsform, till exempel ansvaret för vatten- och avlopps-försörjningen samt avfallshanteringen som Vivab har hand om. Vivab äger vi tillsammans med Varbergs kommun där bolaget också ansvarar för motsvarande områden. På samma sätt är räddningstjänsten ett gemensamt ansvar med Varberg via kommunalförbundet Räddningstjänsten Väst. Övriga kommunala bolag är Falkenberg Energi AB, Falkenbergs Bostads AB och Destination Falkenberg AB. Falkenberg har lagt ut utförandet av flera av kommunens ansvarsområden på entreprenad, däribland all LSS-verksamhet, vissa av de särskilda boendena för äldre samt delar av hemtjänsten. Även när verksamheten bedrivs av privata aktörer är det kommunen som har ansvaret och därför kontrollerar kommunen den verksamheten. Även inom andra områden, som exempelvis skola, avfallshantering och skötsel av vägar, finns det privata aktörer.

Politisk ledning

Den politiska ledningen består av ett samarbete, Framtid Falkenberg. Den består av Socialdemokraterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet som tillsammans med Vänsterpartiet har en knapp majoritet.

Mandatfördelning

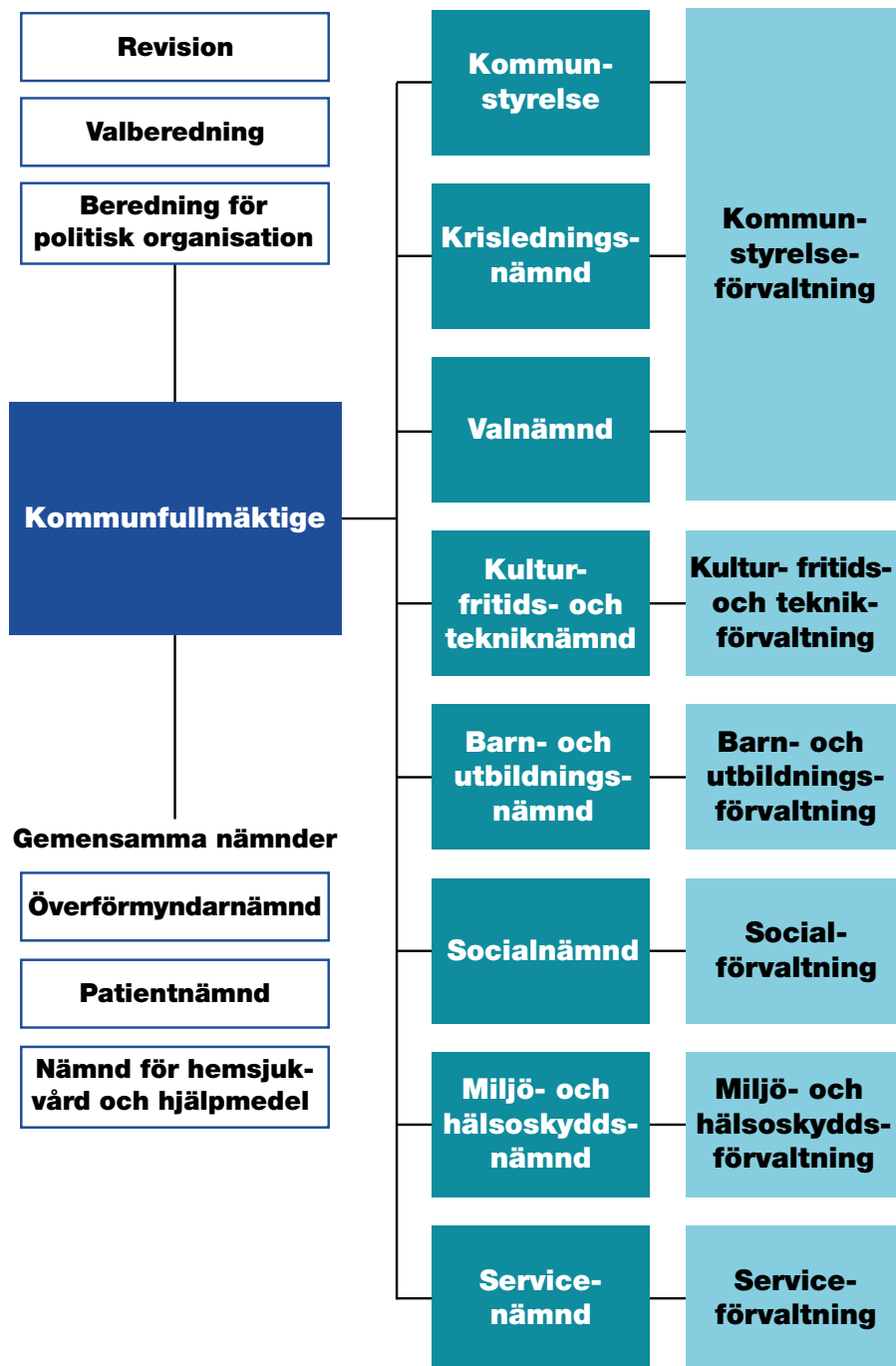
Totalt har Framtid Falkenberg tillsammans med Vänsterpartiet 26 av fullmäktiges 51 platser. I diagrammet nedan visas varje parti i fullmäktige och dess mandat.

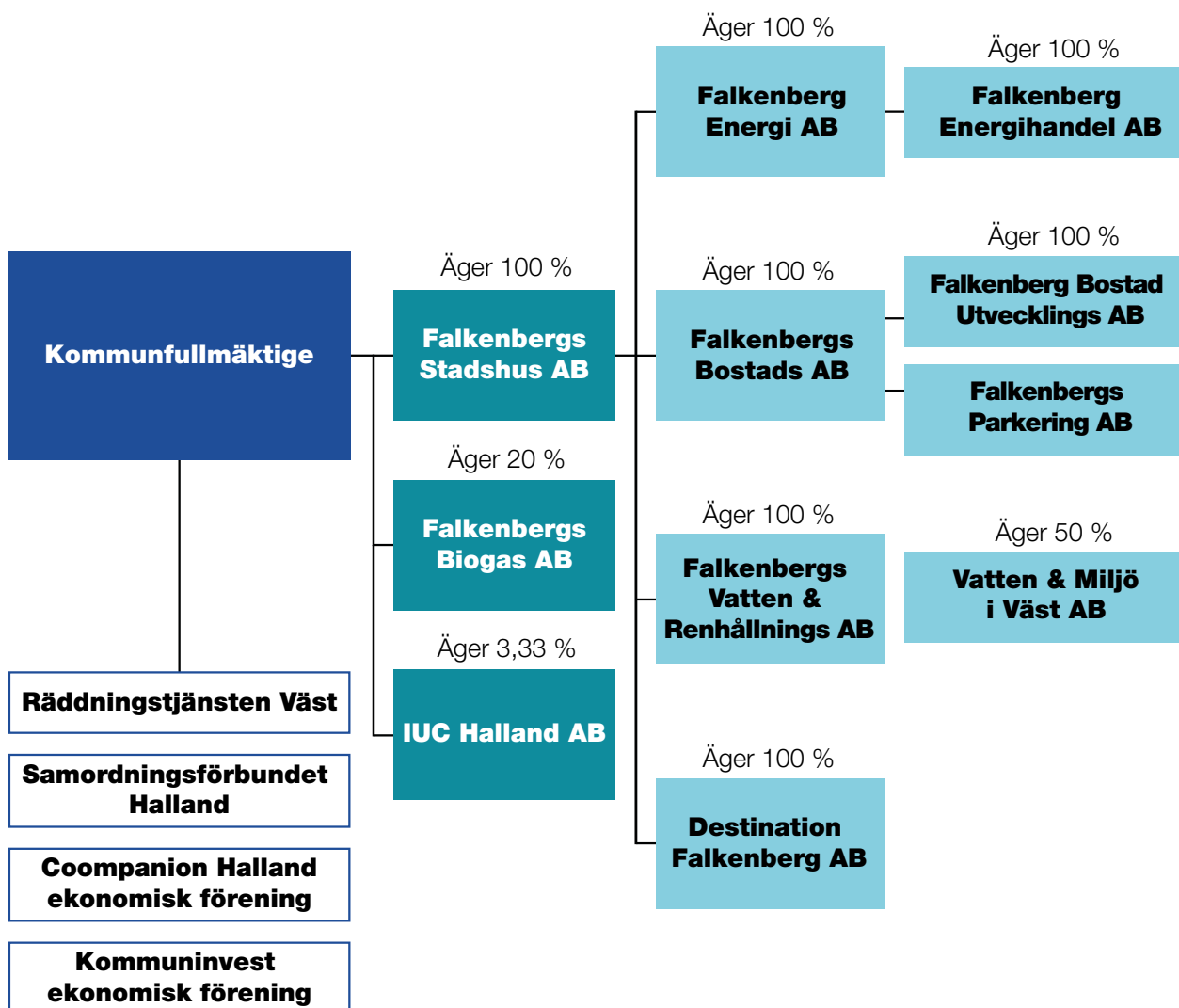
Framtid Falkenberg
Georgia Ferris (KD), Lars Fagerström (L),
Markus Jöngren (MP), Per Svensson (S)

Foto: Daniel Samuelsson

Organisationsschema kommunen

Organisationsschema kommunbolagen

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

2018

Under 2018 hade jag rollen som oppositionsråd och 2:e vice ordförande i kommunstyrelsen. Efter valet i september stod det klart att vi skulle få ett majoritetsskifte i kommunen. Kommunen ska nu ledas av en ny koalition med namnet Framtid Falkenberg där S, L, KD och MP ingår och där jag får rollen som Kommunstyrelsens ordförande. Fokus för den nya ledningen ligger på förbättrad välfärd och hållbarhetsarbete men vi vill också fortsätta det fina näringslivsarbete som bedrivits sen länge i kommunen.

När pensionären Lennart, företagaren Jan-Olof eller undersköterskan Cecilia ringer mig är uppdraget som förtroendevald som bäst. Det är nämligen dem som kommunen är till för. Det spelar egentligen ingen roll om de ringer för att ge beröm eller "tala allvar" med kommunrådet, det är dem som vi politiker är till för och det är i dialogen med dem som den representativa demokratin blir som mest vital och konstruktiv.

Alla invånare brinner för någon speciell fråga och vi förtroendevalda politiker ska prioritera mellan olika intressen med kommunens begränsade resurser. Till vår hjälp har vi drygt 3 000 anställda som i allmänhetens ögon representerar "kommunen". Visst är det vackert? Alla 45 000 kommuninvånare hjälps åt för att kunna ge varandra infrastruktur, välfärd och samhällsutveckling med mera som sedan drygt 3 000 anställda har fått det fina uppdraget att verkställa. Finns det ett finare jobb än att vara anställd av det gemensamma? Jag tycker att vi borde vara mer stolta över det fina uppdrag som vi tillsammans ska utföra åt kommuninvånarna.

Vi politiker har ständigt fokus på förbättringsområden och ekonomi. Det ligger i vår roll som invånarnas företrädare att hela tiden vilja ha ut mer till de som kommunen är till för och som äger kommunen. För att kunna prioritera och ta beslut om inriktning för det fortsatta arbetet måste vi därför ha en god översyn över var vi befinner oss och vilka resurser vi har till förfogande. Därför ser jag med stor tillförsikt fram emot den reviderade och förenklade styrmodell som tagits beslut om under året med målet att varenda fullmäktigeledamot oavsett bakgrund ska kunna förstå vilken kvalitet verksamheten har inom olika områden.

Sverige har 290 kommuner och en stor del av vårt uppdrag är reglerat i lagar och förordningar från riksdag och regering. Det är därför ganska tydligt vad vi måste

göra och vad vi kan göra. Det finns dessutom 289 andra kommuner som vi kan inspireras av och jämföra oss med. De delar dessutom gärna med sig av sina erfarenheter!

Slutsatsen av detta är att vi bör samarbeta mer med våra grannkommuner, inte uppfinna hjulet i Falkenberg och jämföra oss mer med andra kommuner för att få en bild av kvaliteten på vår verksamhet. Min bild är att vi alldeles för ofta lagt alldeles för stor vikt vid att utveckla nya egna arbetssätt istället för att "stjäla" andras eller lägga kraft på uppföljning för att förfina det vi redan gör.

Avslutningsvis vill jag tacka alla anställda i kommun-koncernen för ert goda arbete och uppmana er alla att känna lite extra stolthet över det fina uppdrag kommuninvånarna gemensamt och solidariskt finansierar och som ni ska utföra. Vår kommun står stark och har en ljus framtid, låt oss vara stolta över allt det som Falkenbergs kommun presterat under 2018.

A handwritten signature in blue ink, which appears to be "Per Svensson". The signature is fluid and cursive, written on a white background.

Per Svensson, (S) Kommunstyrelsens ordförande

Kommunchefen har ordet

Som nytitillträdd kommunchef under 2018 är det svårt att i sin helhet spegla året, men några händelser är dock så markanta att man inte kan undgå att nämna dem i en återblick av året.

Under 2018 har det funnits en bred majoritet för att utveckla och uppgradera kommunens verksamhets- och ekonomistyrning. Detta arbete har därför startat under året och en ny styrmodell har sett dagens ljus. Med detta redskap kan vi möta de krav som ställs på en skarpare styrning och ännu mer effektiv användning av våra skattemedel. Parallellt med detta har vi arbetat med att utveckla ledarskapet i kommunen i form av utbildning för enskilda chefer, samverkan mellan de förtroendevalda och tjänstemännen samt att ytterligare utveckla väl fungerande ledningsgrupper på alla nivåer för att stärka ledningens förmåga att klara de utmaningar som demografin ställer. Ett särskilt uppdrag under året har varit att starta arbetet med informationssäkerhet och GDPR som genom ny lagstiftning ställer utökade krav.

Kommunfullmäktige beslutade också under våren att en ny politisk organisation skulle gälla från och med den nya mandatperioden, 2019-2022 och därför har delar av 2018 ägnats åt att utforma och förbereda en ny förvaltningsorganisation som speglar den nya politiska organisationen. I september var det så val och, utan att recensera valresultatet, så var kommunens inre arbete med valadministrationen väldigt lyckat och en lång tids förberedelser samt en stor arbetsinsats från många ledde till en väl genomförd demokratisk process.

Kommunens förmåga att stå emot ansträngningar har också prövats under året. Den extremt torra sommaren gav oss anledning att mobilisera våra resurser för att motverka skogsbränder genom grillningsrestriktioner, att motverka vattenbrist genom information om att spara samt att ge råd och dåd till människor som ändå blivit drabbade. Vi öppnade kommunens skolor och fritidsanläggningar för de som var utan vatten och upplät våra marker för bete för de djur som blev utan bete. Vår räddningstjänst deltog med frivilla styrkor för att bekämpa de stora skogsbränderna i norra Sverige. Under rubriken ansträngningar måste jag också nämna den omfattande insats som gjordes i samband med att Dante försvunnit och sedan hittades avliden i Ätran. Det engagemang som hela Sveriges befolkning visade var helt fantastiskt och för kommunens del innebar det att vår personal arbetade dag och natt för att hjälpa till och många av våra medarbetare engagerade sig frivilligt i sökandet. En tragisk händelse bar med sig det positiva att vi alla fick

Foto: Daniel Samuelsson

se vilken enorm medmänsklighet och engagemang som finns i vårt land och hos våra invånare. Ett stort tack till alla som engagerade sig och tog så väl hand om varandra i sorgens stund.

Under året har vi också deltagit i och utvecklat samarbetet med övriga kommuner i länet och Region Halland och därigenom arbetet med den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Vi har även haft en fortsatt dialog om utformning, omfattning och ansvarsfördelning för hemsjukvård. Internt i kommunen har vi fortsatt arbetet med ständigt förbättringar i servicen. Inte minst har vi lyckats väl i servicen till näringslivet, vilket resulterade i mycket hedrande 10:e plats på Svenskt näringslivs ranking av Sveriges kommuner. Utan att få hedersamma priser har också ett envist arbete fortgått med att utveckla kvaliteten i omsorgen och resultaten i skolan. Ett dagligt, envist arbete som inte alltid får stora rubriker, men som faktiskt bygger vår värdefulla välfärd.

Sist och inte minst vill jag rikta ett stort tack till alla våra fantastiska medarbetare som gör vardagslivet möjligt för alla invånare och ibland sätter guldkant på tillvaron genom att bidra i små och stora evenemang i kommunen.

Lars Fröding, kommunchef

Förvaltningsberättelse

2018 i sammandrag

Kvalitet

Falkenberg är en kommun som växer och som präglas av en stark tillväxttakt. Att växa är viktigt men att växa på ett bra och hållbart sätt är ännu viktigare. Visionen, Vi växer för en hållbar framtid, finns till för att vi i Falkenberg tillsammans ska göra just det – att växa på ett hållbart sätt. För att säkerhetsställa att vi faktiskt gör det har Falkenbergs kommun 12 övergripande kritiska kvalitetsfaktorer.

Utfallet för de 12 kritiska kvalitetsfaktorerna visar att Falkenbergs kommun levererar en god kvalitet. Ingen av de kritiska kvalitetsfaktorerna är på en oacceptabel nivå utan samtliga bedöms som godkända eller delvis godkända. Utifrån de övergripande kritiska kvalitetsfaktorerna har 4 övergripande utvecklingsmål pekats ut som särskilt viktiga att arbeta med och som syftar till att stärka kvaliteten inom valda områden. Kommunens övergripande utvecklingsmål är:

- Falkenberg ska bli mer inkluderande
- Fler bostäder och attraktiva boendemiljöer i hela kommunen med god kommunal service i livets alla skeden
- Ett breddat och dynamiskt näringsliv i hela kommunen
- Den ekologiska hållbarheten ska öka

Inom utvecklingsmålen pågår det en rad olika aktiviteter med syfte att förbättra dessa områden. Hur status ser ut och vad som gjorts under året kan du läsa mer om under avsnittet Utvecklingsmål.

Medarbetare

Kommunen har under året haft 2 845 tillsvidareanställda. Av dessa är 82 % kvinnor och 18 % män. Årets löneöversyn omfattade 3 039 medarbetare och den totala procentuella löneökningen uppgår till 2,93 %. Några grupper prioriterades extra utifrån marknads- och jämställdhetsaspekter. Den genomsnittliga medarbetaren är 46,4 år vilket innebär en höjning med 0,3 år i jämförelse med föregående år. De senaste åren har sjukfrånvaron legat på ca 5,5 % med en nedgång till 5,3 % under 2017. 2018- års totala sjukfrånvaro ökade något och blev 5,9 %. Samtliga förvaltningar har ökat sin sjukfrånvaro utom miljö och hälsoskyddsförvaltningen. Målet till år 2020 är att sjukfrånvaron i procent av arbetad tid totalt ska minska till 4,6 %. Därför har samtliga förvaltningar arbetat med att få ner sjukskrivningstalen genom att göra insatser på individ och gruppnivå.

Ekonomi

Under 2018 uppgick resultatet till 59,2 mnkr. Budgeterat resultat var 39,1 mnkr, vilket innebär ett budgetöverskott om 20,1 mnkr. I resultatet ingår en jämförelsestörande post i form av vinst från materiella anläggningstillgångar på 1,3 mnkr. Nämnderna redovisar ett underskott på 30,7 mnkr jämfört med budget. I underskottet ryms en justeringspost på 9,0 mnkr, vilket innebär att det egentliga underskottet för nämnderna uppgår till 21,7 mnkr. Justeringsposterna gäller statsbidrag som nämnderna har fått.

Skatteintäkter och statsbidrag har ökat med 32 mnkr i jämförelse med föregående år. Till följd av att verksamhetens nettokostnader ökat betydligt mer påverkas resultatet 2018 negativt. Att resultatet inte är ännu lägre beror på att kommunens räntenetto är 24,9 mkr bättre än motsvarande period föregående år. Den främsta orsaken till detta är att kommunen 2018 fick en högre utdelning från det kommunala bolaget Falkenberg Energi jämfört med året innan.

Enligt ett av våra finansiella mål för god ekonomisk hushållning ska resultatandelen av skatteintäkter och statsbidrag vara minst 2 %. Resultatandelen blev för året 2,4 %, även efter att ha beaktat jämförelsestörande poster, vilket innebär att vi uppfyllt det finansiella målet.

Det andra finansiella målet anger att soliditeten ska uppgå till 30 %. Soliditeten uppgår vid bokslutet till 32,2 %, vilket innebär att även detta finansiella mål är uppfyllt.

Investeringar

Under året har vi investerat för 429,8 mnkr, vilket är 27,9 mnkr lägre än budgeterat. 29,2 mnkr av årets investeringar kommer från dotterbolaget Falkenbergs Näringsliv AB inför att verksamheten ska flyttas in i kommunen från 1 januari 2019. Vi har kunnat finansiera 36,7 % av investeringarna via egna medel och resterande del har vi finansierat via banklån.

Lån

Kommunens lån var 405,6 mnkr vid årsskiftet, men skulle enligt budget ha uppgått till 531,9 mnkr. Anledningen till avvikelsen är att investeringstakten varit något lägre än budgeterat och att ca 30 mnkr finansierats via en revers, som ännu inte reglerats, mot Falkenbergs Näringsliv AB avseende försäljningen av byggnader och mark.

Årsredovisning 2018

Fem år i sammandrag	2018	2017	2016	2015	2014
Skatt, %					
Skattesats Falkenberg	21,10	21,10	21,10	21,10	21,10
Medelskattesats Halland	20,96	20,96	20,80	20,80	20,80
Medelskattesats Riket	20,74	20,75	20,75	20,70	20,65
Befolkningsförändring					
Födda	470	464	478	456	474
Avlidna	-489	-464	-424	-448	-421
Inrikes inflyttade	1 800	1 797	1 627	1 544	1 609
Inrikes utflyttade	-1 560	-1 895	-1 738	-1 501	-1 501
Invandrade	401	497	1 086	578	528
Utvandrade	-122	-106	-108	-113	-167
Justering rapporteringstid	6	35	-3	0	-1
Nettoförändring	506	328	918	516	521
Befolkning totalt	44 701	44 195	43 867	42 949	42 433
Resultat, mnkr					
Årets resultat	59,2	92,2	99,4	64,3	42,0
-exklusive jämförelsestörande poster	57,9	91,3	86,2	46,4	66,8
Skatteintäkter och statsbidrag	2 462,4	2 430,3	2 270,8	2 151,3	2 069,5
Resultat/skatteintäkter och statsbidrag, %	2,4	3,8	4,4	3,0	2,0
Årets resultat kommunkoncernen	71,2	113,1	114,8	96,6	66,3
-exklusive jämförelsestörande poster	69,9	104,0	101,6	78,7	91,1
Tillgångar och skulder, mnkr					
Tillgångar	4 397,8	3 899,2	3 774,9	3 702,0	3 443,0
Långfristiga skulder	1 938,3	1 619,8	1 611,0	1 592,5	1 569,2
-varav förmedlade lån	1 447,0	1 362,0	1 362,0	1 303,5	1 326,5
Soliditet inkl. pensionsskuld exkl. förmedlade lån, %	32,2	33,3	30,5	24,5	22,7
Investeringar, mnkr					
Budget*	505,4	469,1	434,1	281,0	239,9
Utfall	429,8	262,3	296,3	211,7	140,7
Egenfinansieringsgrad av investeringar, %	36,7	73,8	68,3	68,1	100,0
Pensionsskuld, mnkr					
Avsatt till pensioner	24,7	25,0	16,8	18,8	20,0
Extra avsättning till pensioner	0,0	0,0	0,0	187,0	181,0
Pensionsförpliktelser	768,8	814,6	831,3	869,9	906,6
Antal årsarbetare					
2 845	2 922	2 994	2 805	2 699	
Kvinnor	2 333	2 303	2 356	2 213	2 143
Män	512	619	638	592	556
Totala personalkostnader, mnkr	1 573,1	1 513,8	1 416,9	1 274,0	1 207,0

* Inklusive överföring från föregående år och tilläggsbudget

Omvärldsanalys

Falkenbergs kommuns omvärldsanalys grundar sig i stort sett på SKL:s (Sveriges Kommuner och Landsting) ekonomirapport från december 2018.

Global tillväxt växlar ner

De flesta bedömare räknar med lägre global BNP-tillväxt de kommande åren. En inbromsning i några betydelsefulla ekonomier, som USA, Kina och Tyskland, är högst trolig 2019. Detta kommer att ge tydligt avtryck i den globala BNP-tillväxten och världshandeln. Frågan för världsekonomin är i nuläget hur snabb och lång konjunkturedgången blir.

SKL:s scenario för världsekonomin vilar på två centrala bedömningar. För det första antas en tydlig konjunkturedgång i USA ske inom loppet av de närmaste två åren. För det andra antas att världsekonomin inte kommer att gå oskadd från de riskfaktorer som i nuläget framstår som tunga orosmoln så som bl.a. höjda tullar, spänningar i Europa-Brexit, och skuldsituationen i tillväxtekonomier. Var och en av dessa risker kan ge tydliga bakslag för världskonjunkturen.

Svensk konjunkturavmattning

Situationen för Riksbanken är idag helt annorlunda än den för några år sedan. KPIF-inflationen har de senaste 24 månaderna i genomsnitt varit 2 %. En annan viktig omständighet är de åtstramningar som

några andra centralbanker lanserat. Inte minst har den amerikanska centralbanken, Federal Reserve (FED), hunnit långt i sin räntehöjningscykel och har sedan 2015 höjt räntan från 0,25 till 2,25 %. Att centralbankerna i Norge och Storbritannien också höjt sina respektive styrräntor är viktiga steg för ett högre ränteläge hos viktiga handelspartners till Sverige. Detta mildrar de negativa effekterna på kronkursen, utrikeshandeln och importpriserna av de räntehöjningar som SKL bedömer att Riksbanken kommer att leverera. SKL gör bedömningen att KPIF-inflationen kommer att hamna något över 2 % de kommande två åren. På basis av dessa utsikter räknar SKL med flertalet reporäntehöjningar kommande år. Den gradvis allt högre styrräntan kommer att bidra till ett högre ränteläge i Sverige, såväl för korta som långa marknadsräntor.

Det stigande svenska ränteläget kommer att ge en gradvis men tydlig förstärkning av den nu så svaga svenska kronan. Denna utveckling kommer att påverka svensk export negativt framöver, men SKL bedömer att den svagare efterfrågetillväxten för exportmarknaden blir långt mer tongivande.

Den enskilt största faktorn bakom den lägre BNP-tillväxten 2019 är en förväntad nedgång i bostadsbyggandet. SKL gör bedömningen att fallet fortgår under hela 2019 men att nedgången blir relativt måttlig jämfört

med de fall som inleddes 2008 och 2011. Att den stora ökningen för bostadsinvesteringar ligger bakom oss, och att byggaktiviteten förutsätts att sjunka 2019, har stor betydelse för tillväxtförloppet för svensk BNP. Bostadsinvesteringarnas bidrag till BNP-tillväxten 2014–2017 motsvarar i genomsnitt 0,6 % per år.

I kontrast till den tydliga avmattning som förutses för export och investeringar blir utvecklingen för konsumtionen i hushålls- och offentlig sektor mer stabil. SKL räknar med en volymtillväxt för de offentliga konsumtionsutgifterna kommande år något över 2018 års ökning. Uppgången för den offentliga konsumtionen blir en motkraft till försvagningen av export och investeringar och utgör, liksom vid tidigare konjunkturnedgångar, en stabilisator för den svenska ekonomin.

Det stigande ränteläge som SKL antar åren framöver blir också betydelsefullt. Marknadsräntor för krediter till hushåll och företag kommer att stiga. Hushållens ränteutgifter kommer att stiga avsevärt, och successivt ta en allt större andel av inkomsterna i anspråk. SKL bedömer att hushållen i hög grad kommer att jämna ut sin konsumtion över tiden, genom ett lägre sparande.

Den svenska högkonjunkturen syns allra tydligast på arbetsmarknaden. Sysselsättningsgraden och arbetskraftsdeltagandet har inte varit så höga sedan innan 1990-talskrisen. Prognos är att nedgångar i sysselsättningen inom primärt bygg- och tillverkningsindustrin får den totala

sysselsättningen att vända ner vid mitten av nästa år. Fallet i sysselsättning räknas bli tämligen utdraget.

Kommunernas ekonomi

Efter några mycket starka år blir det ekonomiska läget alltmer ansträngt. 2019 bromsar skatteunderlaget in. Orsaken är att den förestående konjunkturavmattningen innebär att sysselsättningstillväxten försvagas. Detta motverkar endast till en mindre del av ökad skillnad mellan löneökningstakten på arbetsmarknaden respektive prisökningarna på sektorns kostnader. Verksamheterna utsätts också för ett fortsatt högt demografiskt tryck. Kommunerna får också ett allt större ansvar och fler uppgifter utan att detta alltid kompenseras av staten. Kommunerna räknar dock med att klara 2019 med effektiviseringar och utan att medelskattesatsen ökar. Från 2020 och åren därefter ser det kärvare ut. Starkt demografiskt tryck och fortsatt långsam skatteunderlagsutveckling innebär att det utan höjda statsbidrag krävs kraftfulla åtgärder för att klara ett resultat på 1 % av skatter och generella statsbidrag.

Falkenbergs kommun

Utmaningarna är likartade för alla Sveriges kommuner och landsting. Förutsättningarna varierar dock en hel del. Falkenberg har ett gott utgångsläge. Kommunen växer och är en attraktiv del av landet att bosätta sig i. Trots detta står Falkenberg inför stora utmaningar med allt större andel äldre och yngre i förhållande till befolkningen i arbetsför ålder. Samtidigt minskar antalet kommuninvånare

i arbetsför ålder något. Under 2017 genomfördes en långsiktig finansiell analys och denna visade att kostnaderna kommer att öka mer än intäkterna. 2030 står kommunen inför en skattechöjning på drygt 5 kr eller en årlig effektivisering på 0,8 % för att uppnå överskottsålet på 2 %.

Hur kan utmaningarna mötas?

SKL räknar med att det behövs effektiviseringar eller ökade resurser på 43 miljarder kronor i kommuner, regioner och landsting för att klara välfärden på dagens nivå fram till år 2022, med oförändrad personaltäthet. Statsbidragen är nominellt sett oförändrade, om inga nya beslut fattas, och det finns ingen koppling vare sig till pris- och löneökningar eller till ökade välfärdskostnader som en följd av den demografiska utvecklingen. De senaste åren har statsbidragen dessutom, i allt högre grad, kommit att domineras av att vara kopplade till specifika krav och åtgärder som ska genomföras för att få medlen. Detta gör att de inte ger den effekt eller den effektivisering av verksamheten som skulle behövas med tanke på förutsättningarna. Det konstateras också att staten i flera fall inte följer SKL:s tolkning av den etablerade finansieringsprincipen, det vill säga att kompensera kommunsektorn för ökade åtaganden.

SKL ser tre särskilda frågor som kommer ha stor betydelse för de långsiktiga möjligheterna att hantera välfärdens utmaningar.

- **Samsyn och samverkan mellan stat och kommunsektor**

Det behövs bättre förutsättningar för välfärdens utveckling och finansiering. SKL ser ett behov av att dialogen och samsynen mellan staten och kommuner, landsting och regioner stärks och att långsiktigheten i agerandet ökar. Det kan skapa en samsyn kring utmaningar och förändringsbehov som gör det möjligt att komma överens om gemensamma satsningar för långsiktig hållbara förändringar med ett gemensamt ansvarstagande och utan statlig detaljstyrning.

- **Ökad användning av ny teknik**

En annan viktig lösning i pusslet för att klara den framtida utmaningen är att förändra arbetssätt och arbetsmetoder genom att bland annat bättre utnyttja ny teknik och digitalisering. Med tanke på den förväntade ökningen av antalet invånare över 80 år är möjligheten till digitala lösningar inte minst intressant inom äldreomsorgen.

- **Längre arbetsliv**

De närmaste årens demografiska utmaningar kommer att ställa högre krav på ett längre arbetsliv för att klara att finansiera och bemanna välfärden när andelen invånare som arbetar annars skulle minska.

Kommunövergripande styrning

Falkenbergs kommuns styrmodell bygger på idén om tillitsbaserad styrning med långtgående decentralisering av ansvar för kvaliteten och utvecklingen som utgår från varje verksamhets grunduppdrag. Detta innebär att nämnder och verksamheter ansvarar för att följa och säkra kvaliteten i verksamheten och att skapa utvecklingsmål i de fall kvaliteten i verksamheten behöver utvecklas.

Kommunfullmäktige har beslutat att styra kommunen med sin vision och politiska viljeinriktning. För att följa utfallet gentemot visionen används kritiska kvalitetsfaktorer för den kommunövergripande nivån och det är genom redogörelse för dessa som god ekonomisk hushållning för verksamheten kan utläsas. De kritiska kvalitetsfaktorerna har under 2018 genomgått ett förändringsarbete och har bland annat kompletterats med målnivåer för att underlätta uppföljningen. Målnivåerna talar om i fall de kritiska kvalitetsfaktorerna håller en godkänd nivå. Under 2019 kommer styrmodellen genomgå ett förändringsarbete med syftet att förenkla och förtydliga uppföljningen av kvaliteten ännu mer.

Utvecklingsmålen för den kommunövergripande nivån visar vad fullmäktige uttalat att man behöver utveckla för att stärka de kritiska kvalitetsfaktorerna.

I följande avsnitt redovisas resultatet för de kritiska kvalitetsfaktorerna och de övergripande utvecklingsmålen.

Styrmodell för Falkenbergs kommun

Vision – Vi växer för en hållbar framtid!

Hållbarhet och tillväxt

Vi i Falkenbergs kommun vill verka för en hållbar tillväxt. Vi vill skapa goda förutsättningar för ett hållbart samhälle, såväl socialt, ekonomiskt och ekologiskt, samtidigt som vi jobbar för ökad attraktivitet och skapar lokala konkurrensfördelar i en global verklighet. För en fungerande framtid behöver hållbarhet och tillväxt gå hand i hand.

Hållbarhet

Vi i Falkenberg vill skapa förutsättningar för ett samhälle där alla kan ta del. En plats som inger trygghet, en plats för mångfald och inkludering, ett öppet och tolerant samhälle med ett väl fungerande och jämlikt välfärdssystem. Vi vill också skapa förutsättningar för en rättssäker och väl fungerande demokrati, där det ska kännas enkelt att både påverka och bidra. Ett samhälle som håller ihop blir mer hållbart.

Vi som kommun har i uppdrag att verka för en ansvarstagande och god ekonomisk hushållning med tillräckliga resurser för att möta behov och efterfrågan, både på kort och på lång sikt. Vi ska förvalta och utveckla vår verksamhet och vår plats i balans mellan det vi vill och det vi måste.

Vi har medvetet valt en hög ambitionsnivå som miljökommun och vill vara ett gott föredöme genom att värna natur och miljö. Vi ska jobba för att minimera vår klimatpåverkan och stimulera utvecklingen av förnybar energiproduktion och innovativ miljöteknik. Vi är måna om att använda vår plats på rätt sätt, värna jordbruksmarken och öka medvetenheten om ekologiska samband. I vår vardag tänker vi klimatsmart, vi hushållar med våra resurser och förbrukar inte mer än vad vi behöver.

Tillväxt

För oss i Falkenberg är tillväxt inte bara kopplat till ekonomiska värden, utan även till livskvalitet. Som tillväxtkommun ska vi ta tillvara på den kompetens och kraft som finns hos våra invånare och företag och ge alla goda möjligheter att bidra till vår gemensamma vision.

Vi vill skapa en attraktiv plats för alla som bor, verkar och besöker oss. År 2030 vill vi vara minst 50 000 invånare. Vår ambition är att du som invånare ska känna dig stolt över din kommun och det som erbjuds här. Vi vill att du ska leva ett gott liv. Det ska finnas tillgång till bra sysselsättning och god utbildning med möjligheter till en meningsfull fritid. Falkenberg ska vara en plats för kreativt utbyte, personlig utveckling och kulturell tillväxt.

I Falkenberg är vi måna om att vårda det goda näringslivsklimatet. Det ska vara lätt att starta, etablera och utveckla företag. Vi vill kunna erbjuda attraktiva boendemiljöer för alla och attraktiva bostadsorter i hela kommunen. Vi vill både kunna njuta av en levande stad och en modern landsbygd och verka för en förbättrad infrastruktur, både för ny teknik och för transporter.

I vårt uppdrag ingår att skapa förutsättningar för en väl fungerande och bra vardag för dig, ge en god samhällsservice och stötta dig som kommuninvånare i livets alla faser. Varje dag ska vi sträva efter att bli bättre och våga möta de krav och förväntningar som ställs på oss som en modern kommun och attraktiv arbetsgivare. I Falkenberg vill vi att alla ska lyckas.

Uppföljning av kvalitet och utvecklingsmål

En kritisk kvalitetsfaktor bedöms som godkänd (grön), delvis godkänd (gul) eller som ej godkänd (röd). Bedömningen bygger på hur väl organisationen nått uppsatta målnivåer för beslutade indikatorer (se förklaringsrutan).

Metod för bedömning av kritisk kvalitetsfaktor

≥ 75 % av indikatorer har uppfyllt målnivån

● Godkänt*

≥ 50 % av indikatorerna har rätt utfall (ej uppfyllt målnivån)

■ Ej godkänt

Resterande intervaller

◆ Delvis godkänt

*Om minst en indikator har rätt utfall kan ej KKF godkännas

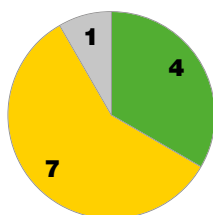
Nedan följer en sammanställning av utfallet för kommunens tolv övergripande kritiska kvalitetsfaktorer och därefter följer en redogörelse för var och en av kvalitetsfaktorerna. Fyra av Falkenbergs kommun övergripande kritiska kvalitetsfaktorer bedöms som godkända och sju bedöms som delvis godkända. Hos en av våra kritiska kvalitetsfaktorer kan ingen bedömning göras.

Sammanställning av övergripande kritiska kvalitetsfaktorer

■ Godkänt

■ Delvis godkänt

■ Ej bedömning

Kommunens tolv kritiska kvalitetsfaktorer har en eller flera indikatorer kopplade till sig för att möjliggöra uppföljningen. Varje indikator har en målnivå som indikerar om utfallet av resultatet uppfyller målnivån. Det finns även målnivåer som indikerar när resultatet delvis uppfyller målnivån och när resultatet inte gör det alls. Detta presenteras nedan i ett värderingssystem.

Värderingssystem för bedömning av indikatorer

Symbol Grad av måluppfyllelse

● Grönt - målnivå uppfylld

◆ Gult - målnivå delvis uppfylld

■ Rött - målnivå ej uppfylld

— Streck - mätning ej genomförd/sammanställd

Kommunen som arbetsplats

 Kommunen som arbetsplats	Trend	2018	2017	2016	Grönt	Gult	Rött
 HME – Hållbart medarbetar-engagemang			81,5 %		80-100 %	75-79 %	0-74 %

Medarbetarna är Falkenbergs kommuns viktigaste tillgång. För att vi ska kunna attrahera och behålla medarbetare krävs ett målinriktad och långsiktigt arbete för att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare. Den kritiska kvalitetsfaktorn kommunen som arbetsplats följs upp genom indikatorn HME – Hållbart medarbetarengagemang. HME mäter motivationen, ledarskapet och styrningen i organisationen. Under 2018 har ingen mätning gjorts utan i stället har kommunen fokuserat på de förbättringsområden som identifierades i föregående års mätning. Under 2018 fokuserade kommunen övergripande på:

- Goda arbetsmiljöer med fokus på att minska sjukfrånvaro
- Utvecklande och indirekt ledarskap
- Kompetensutveckling och försörjning

Resultaten på avdelning- och enhetsnivå visade varierade behov av förbättringsinsatser som cheferna och medarbetarna arbetade med och som följdes upp under 2018. Sjukfrånvaron har ökat och därför anställdes en hälsoutvecklare som ett ytterligare stöd till cheferna för att minska sjukfrånvaron. För att förtydliga medarbetarnas uppdrag har kommunen fortsatt satsa på en god introduktion vid nyanställning samt att ha en tydlig målsättning vid medarbetarsamtalet och uppföljningssamtalet. Utöver detta genomfördes specifika utbildningsinsatser inom vissa yrken.

 God ekonomisk hushållning	Trend	2018	2017	2016	Grönt	Gult	Rött
 Överskottsmål	↘	2,4 %	3,8 %	4,4 %	≥2 %	1,5-1,9 %	0-1,4 %
 Soliditet	↘	32,2 %	33,3 %	30,5 %	31-100 %	25-30 %	0-24 %
 Självfinansieringsgrad	↘	35,8 %	73,8 %	68,3 %	81-100 %	60-80 %	0-59 %

God ekonomisk hushållning följs upp genom soliditeten, överskottsmål samt självfinansieringsgraden. Utvecklingen för soliditeten de senaste fem åren har varit positiv men under 2018 minskade den dock något varför trenden, vilken baseras på de två senaste mätningarna, är negativ. Soliditeten kommer att pressas ner de kommande åren om den budgeterade investeringsplanen verkställs samtidigt som överskottsmålet bibehålls på 2 %.

Nyckeltalet om självfinansieringsgrad pressas tillbaka 2018 på grund av investeringarnas storlek. Det egna kassaflödet räcker inte till för att finansiera mer än ca 35 % av de totala investeringarna 2018. Kommunens nuvarande egna kassaflöde är ca 150 miljoner kr och investeringar större än detta belopp ger därför en självfinansieringsgrad under 100 %.

Nyckeltalet om överskott är till för att hålla upp självfinansieringsgraden och därmed soliditeten. Vid investeringsnivåer större än det egna kassaflödet är ett ökat överskottsmål önskvärt för att inte soliditeten skall minska. Trenden är negativ 2018 trots att målet om 2 % är uppnått. Att trenden är negativ beror på att 2017 års resultat var onormalt högt orsakat av engångseffekter.

Årsredovisning 2018

 Ekologisk hållbarhet	Trend	2018	2017	2016	Grönt	Gult	Rött
 Andelen inköpta ekologiska livsmedel	↗	35,6 %	32,0 %	28,0 %	35-100 %	20-34 %	0-19 %
 koldioxidutsläppseffektivisering bland kommunens fordon	↗	13,7 %	12,4 %	12,4 %	12-100 %	6-11 %	0-5 %
 Andel miljöbilar i kommunkoncernen	↘	66,8 %	71,4 %	70,1 %	Minst 65 %	40-64 %	0-39 %
 Energieffektivisering i kommunens lokaler	↗	0 %	-9,6 %	-0,7 %	2 % eller mer	1-1,9 %	0-0,9 %
 Andel förnybar energi i kommunens lokaler	↘	98,6 %	98,8 %	98,6 %	99-100 %	94-98 %	0-93 %

Ekologisk hållbarhet har fem indikatorer och för tre av dessa nås målnivåerna. Indikatorn för andelen ekologiska inköpta livsmedel och indikatorn för koldioxidutsläppseffektivisering bland kommunens fordon visar en stadig positiv trend. För indikatorn andel miljöbilar i kommunkoncernen visas en negativ trend. Vad den beror på är för tidigt att analysera då den ingående siffran för 2018 endast är preliminär och ska kvalitetssäkras av fordonsansvariga.

Vi har högt ställda mål för andel förnybar energi i kommunens lokaler där målet är satt till 99-100 %. Vi når nästan målet med 98,6 %.

Energieffektiviseringen i kommunens lokaler är den enda indikatorn som är röd. Trenden är emellertid positiv. Energiökningen de senaste åren beror till största del på förändrade driftstider för ventilationsanläggningar. Driftstiderna har utökats för att förbättra inomhusmiljö i vissa lokaler.

 Service och bemötande	Trend	2018	2017	2016	Grönt	Gult	Rött
 Andel som får gott bemötande vid kontakt med kommunen	↗	88,0 %	84,0 %	81,0 %	83-100 %	80-82 %	0-79 %
 Andel som får svar på e-post inom en dag	↗	87,0 %	80,0 %		80-100 %	79 %	0-78 %
 Andelen som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga	↗	50,0 %	48,0 %	59,0 %	52-100 %	48-51 %	0-47 %

Service och bemötande har tre indikatorer och varje år undersöker ett externt företag den service och det bemötandet vi ger via mail och telefon.

De tre indikatorerna som mäts är:

- Om vi svarar på e-post inom en dag
- Om man som invånare får telefonkontakt med oss inom 60 sekunder och samtidigt svar på sin fråga
- Hur väl vi bemöter de som kontakter oss via telefon.

När det gäller e-post har de som får svar inom en dag ökat från 80 % (2017) till 87 % (2018). De områden där vi alltid ger svar inom en dag är förskola, gator och vägar, grundskola och äldreomsorg. Däremot kan frågor inom bygglov, handikappomsorg, individ och familj, kultur och fritid samt miljö och hälsa bli bättre.

Vid kontakt via telefon har vi gjort en förbättring från 48 % (2017) till 50 % (2018). Inom förskola kunde vi svara på alla frågor direkt medan handikappomsorgen och individ- och familjeomsorgen är de områden som har mest utvecklingspotential.

På faktorn bemötande har vi en stabil positiv trend som visar att vårt bemötande blir bättre för varje år. Vi nådde 84 % år 2017 och 88 % år 2018. Utifrån bemötandeskalans fyra kriterier "dåligt", "medelgod", "god" och "mycket god", så bedömdes kommunens bemötande som "god" eller "mycket god" på alla samtal i undersökningen.

 Fritid	Trend	2018	2017	2016	Grönt	Gult	Rött
 Nöjd-region-index - Fritids-möjligheter		67,0 %		65,0 %	64-100 %	60-62 %	0-59 %
 Nöjd-medborgar-index - Kultur		66,0 %		64,0 %	63-100 %	60-62 %	0-59 %
 Nöjd-medborgarindex-Idrott och motionsanläggningar		66,0 %		62,0 %	63-100 %	60-63 %	0-59 %

Resultaten har ökat för samtliga indikatorer inom fritidsområdet jämfört med föregående mätning och alla indikatorer uppfyller målnivån. Mest nöjda är medborgare med tillgången till parker, grönområden och natur, följt av möjligheterna att kunna utöva fritidsintressen och vad de tycker om biblioteksverksamheten. Den största förbättringen och det som ökat mest är hur medborgarna upplever öppettiderna vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar, belysningen i kommunens motionsspår och tillgången till nöjesutbud.

Den ovanligt varma och soliga sommaren gav friluftslivet ett kraftigt uppsving. Antalet människor på badstränder, i parker, friluftsanläggningar samt skog och mark var högt - något som kan ha bidragit till ett förbättrat resultat.

Under perioden har också två nya idrottshallar byggts, Falkenbergs Idrottshall och Skogstorps Idrottshall. Dessa tillsammans med den omfattande renoveringen av Klitterbadet har höjt standarden. Motionsspåret i Skogstorp har fått ledbelysning vilket kan ha bidragit till den ökade nöjdheten kring motionsspår. Inga justeringar har gjorts i de kommunala anläggningarnas öppettider, men ett utvecklat informations- och marknadsföringsarbete kan ha bidragit till att öka medvetenheten om de verksamheter som finns tillgängliga.

 Inkludering och inflytande	Trend	2018	2017	2016	Grönt	Gult	Rött
 Nöjd-inflytande-index - helhet		42,0 %		38,0 %	40-100 %	37-39 %	0-36 %

Indikatorn för inkludering och inflytande baseras på Statistiska Centralbyråns (SCB) medborgarundersökning om inflytande. Sedan förra mätningen har resultatet av nöjd - inflytande - index höjts med 4 procentenheter. Resultatet har höjts för samtliga frågor som rör inflytande, insyn, information, förtroende och möjligheten att påverka såväl politiskt som verksamhetsnära frågor.

För att ytterligare förbättra medborgarnas upplevelse av inflytandet bör kommunen i första hand arbeta med att stärka förtroendet och därefter påverkansgraden. För målgruppen kvinnor så har förtroendet för kommunens verksamheter ökat och de upplever sig har större möjlighet att påverka kommunala frågor än vid föregående

Årsredovisning 2018

mätning. Kvinnors upplevelse av kommunens webbplats och möjligheten att komma i kontakt med politiker har dock minskat något. Männerna har höjt sitt betyg kring inflytande i kommunen på samtliga punkter och ligger på en högre nivå än genomsnittet för samtliga kommuner. Utrikes födda anger generellt att de är mer nöjda med inflytandet än inrikes födda.

Folkhälsa och trygghet

 Folkhälsa och trygghet	Trend	2018	2017	2016	Accepterad målnivå	Grönt	Gult	Rött
 Nöjd-region-index - Trygghet		55,0 %		50,0 %	60-100 %	60-100 %	55-59 %	0-54 %

Trygghet är en subjektiv bedömning som mäts i medborgarundersökningen som genomförs av Statistiska Centralbyrån (SCB). I årets undersökning visar den att medborgare upplever Falkenberg som en tryggare plats än vid tidigare mätningar. I mätningen så efterfrågas den upplevda tryggheten på kvällar och nätter, den upplevda tryggheten mot hot, rån och misshandel samt den upplevda tryggheten mot inbrott i hemmet. Samtliga delområden har höjt sina värden. Inom projektet Purple flag arbetar kommunen för ett mer tryggt centrum ihop med näringslivet och som kan vara en orsak till att resultatet för trygghet är bättre i år än tidigare.

Arbete och näringsliv

 Arbete och näringsliv	Trend	2018	2017	2016	Grönt	Gult	Rött	
 Löpande Insikt - Kommunens myndighetsutövning				74,0 %	73,0 %	70-100 %	61-69 %	0-60 %
 Andel deltagare i kommunens arbetsmarknadsåtgärder som går vidare till arbete eller utbildning		40,2 %	33,0 %	44,0 %	40-100 %	30-39 %	0-29 %	

Den kritiska kvalitetsfaktorn arbete- och näringsliv följs upp med två indikatorer, en inom arbetsmarknad och en inom företagsklimat. För indikatorn inom arbetsmarknad så har 40,2% av kommunens deltagare i arbetsmarknadsåtgärder gått vidare till arbete eller studier. Detta är en förbättring med 7,2 procentenheter jämfört med 2017 och resultatet uppfyller därmed målnivån. Av de 20 personer som anställdes inom den särskilda satsningen "resursjobb" under 2017 och som sedan avslutades under 2018 har 14 personer (motsvarande 70 %) fått arbete eller börjat studera. Arbetet med nyanlända har intensifierats under året och är numera ett av arbetsmarknadsenhetens största områden. Arbetsmarknadsenheten har bland annat arbetat fram olika jobbspår i nära samverkan med arbetsgivare för att få nyanlända i arbete.

För att skapa det bästa företagsklimatet krävs ett långsiktigt arbete. Kommunens service är mycket viktig och därför mäter vi kontinuerligt olika områden genom bland annat undersökningen Löpande Insikt. Löpande Insikt är en kvalitetsmätning från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) kring kommunens myndighetsutövning. I undersökningen ingår sex olika myndighetsområden: brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd. Resultaten för de olika områdena går att följa löpande men helhetsresultatet för 2018 sammanställs först under april 2019 och därför finns inget resultat att tillkännage ännu. Prognosen för samtliga områden är dock positiv med undantag för bygglov som ser att försämra sitt resultat jämfört med föregående år.

 Kommunikation	Trend	2018	2017	2016	Grönt	Gult	Rött
 Nöjd-inflytande-index - information	↗	56 %		53 %	53-100 %	51-52 %	0-50 %

Den kritiska kvalitetsfaktorn kommunikation följs upp genom indikatorn Nöjd-inflytande-index för information som ingår i medborgarundersökningen som Statistiska Centralbyrån (SCB) gör. Årets undersökning visar att fler än tidigare upplever att kommunen informerar om viktiga frågor i god tid. Dessutom upplever man att tillgången på information och själva tydligheten i informationen är bättre liksom informationen som finns på kommunens webbplats.

Falkenbergs kommun ser stora framsteg i utvecklingen av organisationens externa kommunikation. Under året har kommunen fått större kommunikationskraft i viktiga strategiska frågor, främst kopplat till samhällsplanering vilket vi tror gett utslag i undersökningen.

Kommunens nya grafiska profil har bidragit till ett mer samlat och proffsigare uttryck än tidigare och gör det enklare för målgrupperna att identifiera vad som är kommunal information.

Vi har under året arbetat intensivt med en rad kriskommunikationsinsatser där vi fått bra genomslag för våra budskap. Samordning och systematik kopplat till större händelser, kris- och stabsarbete behöver dock utvecklas i alla led.

 Infrastruktur	Trend	2018	2017	2016	Grönt	Gult	Rött
 Nöjd -medborgar-index - Gator- och vägar	↗	53,0 %		48,0 %	58-100 %	52-57 %	0-51 %
 Nöjd -medborgar-index - Gång och cykelvägarvägar	↗	54,0 %		48,0 %	58-100 %	52-57 %	0-51 %
 Nöjd-region-index - Kommunikationer	↗	62,0 %		61,0 %	67-100 %	56-66 %	0-55 %

Medborgarundersökningen som används för uppföljningen av den kritiska kvalitetsfaktorn infrastruktur visar att invånarna i Falkenberg är betydligt nöjdare med infrastrukturen i kommunen jämfört med tidigare. Alla frågeparametrar i totalindexet ökar förutom möjligheten att resa med kollektivtrafik.

För att förbättra infrastrukturen så har det under 2018 anlagts en gång- och cykelbana utmed Skreavägen och i samband med exploateringar har även gång- och cykelvägar byggts i bland annat Stafsinge. Totalt har cirka 2,3 km ny gång- och cykelbana byggts där kommunen är väghållare.

En väl utbyggd och inkluderande kollektivtrafik för alla är en viktig del inom infrastrukturfrågor. Av totalt 204 hållplatser på kommunalt vägnät är 21 hållplatser helt tillgänglighetsanpassade enligt nuvarande kriterier. 43 hållplatser är delvis anpassade med exempelvis höjd kantsten. 140 hållplatser saknar tillgänglighetsanpassning men stadsbidrag för att anpassa fler hållplatser är sökt och beviljat för kommande år.

	Boende	Trend	2018	2017	2016	Grönt	Gult	Rött
	Nöjd-region-index - Bostäder		56,0 %		50,0 %	58-100 %	54-57 %	0-53 %
	Företagsklimat bygglov - Löpande Insikt			79,0 %	68,0 %	70-100 %	55-69 %	0-54 %

Nöjd-region-index visar på en positiv utveckling kring nöjdhet vad gäller bostäder i Falkenbergs kommun. Indikatoren ökar med 6 procentenheter jämfört med den förra mätningen. För att få fler att se möjligheterna med att bo och verka på landsbygden har Falkenbergs Näringsliv AB startat upp projektet "Lev din dröm FBG" med syftet att marknadsföra Falkenbergs landsbygd som den perfekta platsen att bo och verka på. Projektet har fått ett stort gensvar från människor runt i landet som är intresserade av att flytta till Falkenbergs landsbygd.

Hur företagen upplever bygglovsprocessen är en annan viktig parameter som används för uppföljningen av den kritiska kvalitetsfaktorn boende. Resultatet är inte sammanställt ännu men prognosen pekar på att företagarnas nöjdhet kring den kommunala bygglovsprocessen får ett något sämre resultat än föregående år som var ett toppår. Ett utvecklingsarbete för att digitalisera ärendeflödet inom bygglov har också genomförts under året.

	Utbildning	Trend	2018	2017	2016
	Andel elever i åk 9 med behörighet till yrkesprogram		79,9 %	77,1 %	85,1 %
	Andel elever i åk 9 med behörighet till estetiska programmet		78,2 %	76,2 %	83,9 %
	Andel elever med minst E i samtliga ämnen i åk 9 (kommunala skolor)		65,3 %	64,8 %	72,8 %
	Andel elever med gymnasieexamen inom 3 år		85 %	88 %	90 %
	Andel elever med minst E i samtliga kurser på gymnasiet		74,2 %	80,8 %	83,1 %

Den kritiska kvalitetsfaktorn utbildning saknar målnivåer. Bedömning görs istället utifrån utvecklingen av föregående års resultat. Om minst 75 % av indikatorerna har bättre resultat än föregående år så bedöms KKF:en som godkänd (grön). Om minst 50 % av indikatorerna har sämre resultat än föregående år så bedöms KKF:en som ej godkänd (Röd). Vid övriga intervaller så bedöms KKF:en som delvis godkänd (gul).

För den kritiska kvalitetsfaktorn utbildning så har 3 av 5 indikatorer ett förbättrat resultat jämfört med 2017. Både andelen elever som är behöriga till yrkesförberedande program och andelen som är behöriga till ett högskoleförberedande program ökar i Falkenberg jämfört med föregående år. Samma trend syns nationellt. Den långsiktiga trenden sedan 1998 är dock sjunkande.

Andel elever i åk 9 som har minst E i alla ämnen har ökat marginellt sedan föregående år, men Falkenbergs kommunala skolor har försämrade resultat i relation till övriga kommuner i riket. De försämrade resultaten i förhållande till riket gäller även om man exkluderar elever som är nyinvandrade.

Andelen elever med gymnasieexamen sjunker för andra året i rad. Det handlar om 5 procentenheter sedan läsåret 15/16. Det är dock fortfarande ett gott resultat sett

till snittet av de kommunala gymnasieskolorna i Sverige. Indikatorn är ett viktigt resultatmått som ger eleverna möjlighet att komma vidare i sitt yrkesliv och också komma vidare med andra studier. Man kan inte se någon tydlig trend på de olika programmen utan det handlar snarare om relativt stora pendlingar i resultaten på programnivå mellan åren, med andra ord varierar resultaten stort beroende på elevgrupp.

Andel elever med minst E i samtliga kurser på gymnasiet minskar. Om man jämför programmen med varandra kan man se att det är högst andel elever med minst E i samtliga kurser på det estetiska programmet, restaurang- och livsmedelsprogrammet, det humanistiska programmet och på det naturvetenskapliga programmet. De program som har lägst andel elever med minst E på samtliga kurser är Industri-tekniska programmet, Samhällsvetenskapliga programmet och Handel- och administrationsprogrammet

Fokusområdena i planen för förbättrad undervisningskvalitet (Utbildning Falkenberg) fångar väl det förbättringsarbete som behöver göras utifrån 2018-års resultat och den orsaksanalysen som gjorts. Under året som gått har en rad åtgärder vidtagits, både på huvudmannanivå och på respektive förskole- och skolenhet för att intensifiera arbetet med de tre perspektiv som skrivs fram i Utbildning Falkenberg. Dessa är inkluderande undervisning, formativ undervisning och kollaborativt lärande. Varje förskole och skolenhet fortsätter sitt arbete med att kontinuerligt utveckla sin plan för förbättrad undervisningskvalitet utifrån sina analyser och sina förutsättningar och sätter insatser utifrån de fokusområden som skrivits fram i Utbildning Falkenberg. På huvudmannanivån görs övergripande insatser för att institutionalisera Utbildning Falkenberg som inriktningsdokument – det vill säga att bibehålla engagemang och fokus i arbetet samt skapa möjligheter att dela och lära av varandras goda arbete för att på så sätt sprida goda exempel.

Utvecklingsmål

Kommunen har fyra övergripande utvecklingsmål som syftar till att stärka kvaliteten inom valda områden:

- Falkenberg ska bli mer inkluderande
- Fler bostäder och attraktiva boendemiljöer i hela kommunen med god kommunal service i livets alla skeden
- Ett breddat och dynamiskt näringsliv i hela kommunen
- Den ekologiska hållbarheten ska öka

Falkenberg ska bli mer inkluderande

Beskrivning av mål

För en hållbar tillväxt är det viktigt att alla känner sig inkluderade och behövda och får möjlighet att vara delaktiga i kommunens utveckling. Falkenberg ska vara ett samhälle för alla, varje individ, vem man än är, ska ha lika värde och samma rättigheter och skyldigheter i samhället. Utanförskapet och klyftorna i samhället ska minska genom minskad arbetslöshet, bättre integration, god folkhälsa, ökad jämlikhet och aktivt samhällsdeltagande. Alla falkenbergare ska ha goda förutsättningar och möjlighet att leva ett tryggt och gott och liv.

Kommentar

Utanförskap och klyftor i samhället orsakar minskad tilltro till samhället i stort och skapar snarare segregation än integration. Att vara arbetslös är ett av flera exempel på en typ av segregation i samhället. Arbetslösheten i Falkenberg i åldrarna 18-64 år är 6,0 % (2018) och har minskat med 0,7 procentenheter sedan 2017. Jämför vi med riket som ligger på 6,1 % (2018) har Falkenberg en lägre arbetslöshet (källa: Kolada).

Folkhälsan i Sverige är i ett internationellt perspektiv god och den utvecklas också positivt för de allra flesta. Utvecklingen skiljer sig dock mellan olika sociala grupper. För vissa grupper har utvecklingen gått långsammare eller stått stilla. Den självupplevda hälsan är svår att mäta men i senaste nationella undersökningen redovisas att 73 % av invånarna i Falkenberg skattar sin hälsa som bra eller mycket bra (Källa: Folkhälsomyndigheten).

Delaktighet och inflytande är förutsättningar för människors hälsa, att känna att man har möjlighet och kan påverka sin livssituation. Att inte känna delaktighet och inflytande bidrar till utanförskap och maktlöshet, dessa faktorer är därför viktiga för folkhälsan. Valdeltagande är ett mått på social inkludering utifrån ett medborgar- och demokratiperspektiv, och högt valdeltagande anses vara positivt för den demokratiska legitimiteten. I Falkenberg var valdeltagandet i senaste valet (2018) 85,5 % jämfört med snittet i riket som hade ett valdeltagande på 84,3 % (Källa; Kolada). Valdeltagande i Falkenberg skiljer sig däremot åt

i olika valdistrikt. Valdistriktet med lägst valdeltagande låg på 73,1 % vilket kan jämföras med ett valdeltagande på 89,9 % som det högsta valdistriktet hade.

Fler bostäder och attraktiva boendemiljöer i hela kommunen med god kommunal service i livets alla skeden

Beskrivning av mål

För en hållbar tillväxt i hela kommunen är attraktiva och hållbara boendemiljöer grundläggande.

I boendemiljöerna är god samhällsservice, hållbar infrastruktur, tilltalande utformning och fokus på social och ekologisk hållbarhet viktigt. Planering och uppförande av nya boendemiljöer ska ske i balans mellan olika intressen. Miljöerna ska så långt möjligt bestå av olika boendeformer så att olika boendebehov kan tillgodoses. Planering av nya boendemiljöer ska utgå ifrån Översiktsplanens strategier.

Kommentar

Den politiska målsättningen är att Falkenbergs kommun ska växa till 50 000 invånare år 2030. Vi vill växa, men vi vill göra det på ett hållbart sätt utifrån alla tre hållbarhetsdimensionerna socialt, ekonomiskt och ekologiskt. Detta ställer stora krav på den strategiska planeringen. Utbyggnad av kommunal service behöver gå i takt med nya bostäder samtidigt som vi måste planera vår kommun på ett hållbart sätt.

Arbetet med fördjupad översiktsplan för Falkenbergs stad är igång. Den fördjupade översiktsplanen för staden (FÖP) syftar till att förbättra kunskaper inför ett slutligt ställningstagande om markanvändning i kommunens centrala delar. Hittills har arbetet med FÖP för staden bestått av kunskapsinhämtning och utredningar av olika slag. I början av 2019 kommer uppstart av framtagandet av samrådshandlingar ske.

Den fördjupade översiktsplanen för norra och södra kusten i Falkenbergs kommun antogs av kommunfullmäktige den 30 oktober 2018. Beslutet om antagande är överklagat och är överlämnat till Förvaltningsrätten för vidare handläggning.

Planreserven per 2018-05-31 uppgick till 2371 bostäder. Siffran innebär 57 planerade bostäder per 1000 invånare, vilket är långt över genomsnittet i landet. Kvarteret Krispeln med nya Kunskaps- och kulturcentrum innebär bättre kommunal service med ny gymnasieskola, bibliotek och kulturskola och grönyta i centrala Falkenberg. Det önskvärda resultatet, att de boendemiljöer som redan finns ska göras mer attraktiva, förutsätter aktiva åtgärder.

Vissa åtgärder har genomförts, främst i centrala delarna av staden men även i andra tätorter där vägföreningar kunnat förbättra miljön med stöd av kommunala medel.

Ett breddat och dynamiskt näringsliv i hela kommunen

Beskrivning av mål

Ett brett och dynamiskt näringsliv är viktigt för en hållbar tillväxt. Ett livskraftigt näringsliv med många olika branscher lockar en mångfald av människor som kan bidra till platsens utveckling. Växande framtidsbranscher ställer krav på en hög innovationsnivå. I takt med att näringslivet växer och utvecklas behövs medarbetare med kompetens som matchar företagets behov. Därför är en ökad utbildningsnivå bland invånarna viktigt för kommunen.

Kommentar

Konjunkturen under 2018 var fortsatt god och de flesta branscher går bra. Dock kommer det signaler om att kulmen är nådd men enligt Konjunkturinstitutet så kommer även 2019 att bli ett bra år. Bostadsbyggandet kommer att plana ut under 2019. På lokal nivå ses också att bostadsaffärerna tenderar att ta lite längre tid. Det pågående handelskriget mellan USA och Kina som ger åverkningar globalt kan komma att påskynda en avmattning av konjunkturen framöver. Brexit är ett annat orosmoln och här råder det stor osäkerhet kring vad detta egentligen innebär för Sveriges kommuner på sikt.

Falkenbergs kommun har fortsatt många förfrågningar om investeringar av byggnationer men tiden från förfrågan till avslut tenderar att bli längre. En anledning är att intressenterna har fullt upp samt svårigheter med att hitta leverantörer för att genomföra byggnationerna. Ett skifte från ett mer handelsbetonat centrum till ett mer tjänste- och upplevelsebaserat centrum är ett välkänt fenomen. Därför är det glädjande att Coop under 2020 kommer att öppna en butik i Gallerian i centrala Falkenberg. Utöver etableringen av Coop i centrum så har även Systembolaget valt att etablera en butik i Ullared. Tånga handelsområdet som drivs av TAM Group beräknas öppna 2019.

En stor utmaning som just detta utvecklingsmål pekar på är behovet av ett breddat näringsliv med mer kunskapsintensiva verksamheter. Dessa typer av verksamheter kräver ofta en annan typ av finansiering då verksamheterna ofta bygger på immateriella värden. För att stötta detta har därför FBG Invest skapats. Detta är ett lokalt baserat nätverk som investerar i företag med en skalbar affärsmodell. Syftet är att locka hit kompetens samt hjälpa befintliga företag med sin kompetensförsörjning. Ett annat exempel för att öka inflyttning med olika bakgrund är Lev din dröm projektet vars syfte är att bland annat vända den ibland negativa bilden av landsbygden. Vidare så har vi också planlagt

mark för kontor vid tågstationen vilket underlättar pendlingen. Detta är en av många viktiga satsningar för att nya invånare ska kunna bosätta sig i Falkenbergs kommun.

Den ekologiska hållbarheten ska öka

Beskrivning av mål

I en hållbar tillväxt är den ekologiska hållbarheten grundläggande. Nuvarande och kommande generationer ska kunna leva ett fullgott liv med frisk luft, friskt vatten, begränsade klimatförändringar, säker mat och en giftfri omgivning. Den biologiska mångfalden ska värnas för att säkra våra framtida behov. I samhällsplanering och framtidsstrategier är den ekologiska hållbarheten ett centralt begrepp. Arbetet ska utgå ifrån Planen för den ekologiska hållbarheten.

Kommentar

Många aktiviteter pågår för att bidra till utvecklingen av målet om att den ekologiska hållbarheten ska öka. Ett arbete med kemikaliesmarta förskolor pågår för att minska barns exponering för farliga kemikalier i förskolan. Arbetet sker i samverkan mellan flera förvaltningar vilket gjort att frågan aktualiserats inom upphandling, kost-och städ, byggnation och renovering samt barn och utbildning.

Kommunen arbetar brett och i samverkan med vattenråden i kommunen för att i såväl myndighetsutövning som i åtgärdsprojekt förbättra vattenkvaliteten i kommunens vatten. Under året har inventering av enskilda avlopp fortsatt, kartläggning av stora enskilda dricksvattentäkter gjorts samt information tagits fram till ägare av egen brunn. Arbetet med att ta fram en kommunal VA-plan (styrdokument för spillvatten, dagvatten och dricksvatten) pågår.

Inom Falkenbergs geografiska kommun produceras mer fossilfri el än invånarna förbrukar. Främst handlar det om vind- och vattenkraft, men också en mindre del från solenergi. Kommunens energi- och klimatrådgivning är under perioden 2018-2020 inriktad på solenergi samt att göra rådgivningen mer känd för att få fler privatpersoner och företag att energieffektivisera och välja lösningar för förnybar energi. Under året har tjänstgöringsgraden för den kommunala energi- och klimatrådgivaren ökat vilket gör att fler rådgivningar kan genomföras.

Falkenbergarna kör mer bil än genomsnittet i Sverige. För att stimulera köp av miljöfordon behöver tankmöjligheterna för fossiloberoende bränsle finnas. Laddinfrastruktur byggs ut både för den egna fordonsflottan och för publik laddning. Under våren 2019 kommer 16 nya publika laddplatser att etableras i Falkenbergs stad. Utvecklingen mot en fossiloberoende fordonsflotta inom kommunkoncernen går framåt i sin helhet. Falkenbergs

Energi AB har redan en fossiloberoende flotta av personbilar och lätta lastbilar. Den kommunala bilpoolen är till 93 % fossiloberoende.

Kollektivresandet med regionbuss håller en förhållandevis flack utveckling. Utvecklingen för stadsbusstrafiken har under de senaste åren legat oförändrad utan tendens till varken upp- eller nedgång. I stadsbusstrafiken står linje 10 för omkring hälften av resorna.

En rad insatser har genomförts för att stimulera fler i Falkenbergs kommun till att cykla. Ett exempel är stängningen av Söderbron under våren och ytterligare ett exempel är Falkenbergs kommun deltagande i Svenska cykelstäders kampanj "cykla mer".

Åtgärder för att förstärka den biologiska mångfalden drivs såväl i egen regi som i samverkan och genom bidrag till andra aktörer. Som exempel på vad som gjorts under året kan nämnas att kalkningsverksamheten utvecklats och utökats. En ny naturvärdesbeskrivning och skötselplan har tagits fram för vårt enda kommunala naturreservat, Vinbergs naturreservat. Arbete för att bekämpa den invasiva jättelokan har fortsatt och Falkenbergs kommun deltar även i ett samverkansprojekt i länet för att skapa en strategi för Halland kring invasiva arter.

Under hösten arrangerades en utbildning kring ekosystemtjänster, där både tjänstemän och politiker från hela koncernen deltog. Syftet är att öka kunskapen, nyttan och samverkan kring ekosystemtjänster.

Uppdrag

Uppdrag i Planeringsförutsättningar - Plan för uppförande av enpersonsostäder

Uppdragsbeskrivning

Kommunstyrelsen och FaBo ska redovisa en plan för var och i vilken omfattning enpersonsostäder kan uppföras.

Kommentar

En utredning har gjorts och redovisades för fullmäktige i december 2018.

Uppdrag i budget 2017 - Jämställda löner

Uppdragsbeskrivning

Kommunstyrelsen ska utreda hur arbetet för jämställda löner i hela organisationen ska fortskrida.

Kommentar

Ärendet redovisades första gången för fullmäktige i maj 2017 där ärendet blev återremitterat för att inkludera

hela kommunorganisationen. En ny lönekartläggning genomfördes under 2018 och uppdraget beräknas kunna rapporteras till kommunfullmäktige i februari 2019.

Uppdrag i budget 2018 - Digitalisering i välfärden

Uppdragsbeskrivning

Socialnämnden ska löpande under 2018 rapportera läget avseende implementeringen av digitalisering i välfärden till kommunstyrelsen.

Kommentar

Socialförvaltningen har rapporterat status på arbetet med implementering av digitalisering i välfärden till ksau vid ett tillfälle under våren. Ytterligare muntlig och skriftlig rapportering har skett i samband med delårsrapporteringen.

Uppdrag i budget 2018 - Samlokalisering försörjningsstöd och arbetsmarknad

Uppdragsbeskrivning

Socialnämnden och kommunstyrelsen ska under 2018 genomföra en samlokalisering av arbetsmarknadsavdelningen och försörjningsstödsverksamheten.

Kommentar

Socialnämnden och kommunstyrelsen har under våren fattat beslut om samlokaliseringen som kommer att genomföras under andra kvartalet 2019. Uppdraget redovisades för kommunfullmäktige i juni.

Uppdrag i budget 2018 - Skötsel allmänna områden

Uppdragsbeskrivning

Tekniska nämnden ska tillsammans med kultur- och fritidsnämnden utreda hur skötsel av allmänna områden kan ske till lägre kostnad och mer kostnadseffektivt.

Kommentar

Tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden har besvarat uppdraget. Redovisning kommer att ske till kommunfullmäktige i början av 2019

Uppdrag i budget 2018 - Luftkvalitet i kommunens lokaler

Uppdragsbeskrivning

Tekniska nämnden ska återkomma med en handlingsplan för hur kommunen ska säkerställa tillfredsställande luftkvalitet i kommunens lokaler.

Kommentar

Tekniska nämnden har besvarat uppdraget. Redovisning kommer att ske till kommunfullmäktige i början av 2019.

Uppdrag i budget 2018 - Öka andelen ekologisk mat

Uppdragsbeskrivning

Servicekommittén ska öka andelen ekologisk mat till 35 %.

Kommentar

Vid årets slut mättes andelen ekologisk mat i servicekommitténs verksamhet till 35,7 %. Därmed är målet som sattes i budget uppnått. Redovisning av uppdraget kommer att ske till kommunfullmäktige i början av 2019.

Uppdrag i budget 2018 - Optimering lokaler vuxenutbildningen och gymnasieskolan

Uppdragsbeskrivning

Barn- och utbildningskommittén ska tillsammans med tekniska kommittén utreda och lämna förslag på hur nyttjandet av vuxenutbildningens och gymnasieskolans lokaler kan optimeras.

Kommentar

En utredning har genomförts och ett antal alternativa förslag till optimering av lokaler för vuxenutbildningen och gymnasieskolan lämnades in till budgetberedningen där det hanterades i ordinarie budgetprocess. Uppdraget redovisades till fullmäktige november.

Uppdrag i budget 2018 - Genomlysning av intäkter

Uppdragsbeskrivning

Samtliga kommittéer ska genomföra en genomlysning av sina intäkter.

Kommentar

Samtliga kommittéer har redovisat sina uppdrag om genomlysning av intäkter. Kommunfullmäktige har beslutat att uppmana samtliga kommittéer att skapa rutiner för regelbunden översyn av taxor och avgifter samt att uppdraga åt samtliga kommittéer att anmäla till budgetberedningen ifall justeringar av taxor, avgifter och externa hyresavtal leder till varaktigt ökade intäkter. Kommunstyrelsen och tekniska kommittén har även beslutat att göra en översyn av vissa taxor, avgifter och externa hyresavtal.

Uppdrag i budget 2018 - Utfasning fossildrivna fordon

Uppdragsbeskrivning

Samtliga kommittéer, bolag och samägda organisationer ska redovisa arbetet med att fasa ut fossildrivna fordon.

Kommentar

Uppdraget pågår och planeras redovisas för fullmäktige i början av 2019.

Kommunen som arbetsgivare

Fler tillsvidareanställda

Antalet tillsvidareanställda i kommunen ökade med 87 medarbetare jämfört med föregående år, detta innebär att det 2018 är totalt 2 845 tillsvidareanställda i kommunen. Samtidigt har antalet tjänster omräknat till heltid minskat med 244 medarbetare. Den största ökningen av antal tillsvidareanställda finns inom barn- och utbildningsförvaltningen. Antalet tidsbegränsat anställda minskade med 4 medarbetare jämfört med föregående år.

Andelen heltidsarbetande bland de tillsvidare- och visstidsanställda har ökat från 69,7 % till 71,5 % under 2018. Andelen heltidsarbetande tillsvidare- och visstidsanställda kvinnor har jämfört med tidigare år ökat från 66,6 % till 68,7 % och männen har ökat från 83,6 % till 83,7 %.

Kommunen arbetar för att öka andelen heltidsanställda som ett led i att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta görs genom att skapa förutsättningar för medarbetare att själva önska sin sysselsättningsgrad. De medarbetare som önskat utöka sin sysselsättningsgrad enligt kommunens riktlinjer har fått detta önskemål tillgodosett under året.

Sysselsättningsgraden har ökat något

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för samtliga tillsvidare- och visstidsanställda har ökat. Sysselsättningsgraden för tillsvidare och visstidsanställda uppgick i genomsnitt till 94,1 %, vilket var en ökning från 92,8 % jämfört med föregående år. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för kvinnorna uppgick till 93,3 % och för männen i genomsnitt 96,9 %. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för deltidsarbetande tillsvidareanställda uppgick till 76,2 % och är därmed oförändrad i jämförelsevis med föregående år.

Fortsatt fler kvinnor än män

Av kommunens tillsvidareanställda är 82 % kvinnor och 18 % män. Andelen kvinnor och män av de tillsvidareanställda är näst intill oförändrat jämfört med föregående år.

Ökade personalkostnader

De totala personalkostnaderna för arvoden, löner och arbetsgivaravgifter uppgick till ca 1 538 mkr vilket innebär en ökning med 82,1 mkr jämfört med föregående år. Lönekostnader för medarbetare och arvoden till förtroendevalda uppgick till 1 093,3 mkr vilket innebär en ökning med 58,2 mkr jämfört med föregående år. Arbetsgivaravgifterna ökade under året med 24 mkr och uppgick till 444,8 mkr.

Löneprioriteringar och mer jämställda löner

Lönepolitiken ska stimulera till goda arbetsinsatser, engagemang, utveckling samt arbetstillfredsställelse och genom detta bidra till att kommunens antagna mål uppnås inom ramen för tillgängliga resurser. Lönepolitiken ska också bidra till den personal- och kompetensförsörjning som verksamhetens mål kräver. Vidare ska lönepolitiken stimulera till uppfyllelse av målet om jämställda löner.

I 2018-års löneöversyn omfattades totalt 3 039 medarbetare och den totala procentuella löneökningen uppgick till 2,93 %. Utifrån marknads- och jämställdhetsaspekter gjordes extra satsningar på socialsekreterare, personal inom barn och unga, miljö- och hälsoskyddsinspektörer, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och kockar. Särskild uppmärksamhet riktades mot chefer i organisationen och då speciellt rektorer och förskolechefer. Byggsektorn är ett område som påverkas av marknadsläget därför gjorde kommunen anpassningar utifrån marknadssituationen för arkitekter och ingenjörer.

Medianlönen i kommunen uppräknad till heltid var efter årets löneöversyn 29 200 kr vilket innebär en ökning med 1 100 kr jämfört med tidigare år. För kvinnorna uppgick medianlönen till 28 783 kr och för männen uppgick medianlönen till 31 500 kr. Efter årets löneöversyn har kvinnornas medianlön ökat procentuellt med 3,7 % samtidigt som männens medianlön procentuellt har ökat med 1,6 %.

Ledarutveckling

Kompetensutveckling är en viktig faktor för att rekrytera och behålla medarbetare samt för att nå uppsatta mål. För att stärka cheferna i chefs- och ledarskapet satsas det på kompetensutveckling genom ett chefs- och utbildningsprogram. Chefsutbildningarna har fokus på chefsuppdraget kopplat till lagar, riktlinjer och anvisningar för Falkenbergs kommun. Ledarutbildningarna har fokus på det utvecklande ledarskapet. En utvecklande ledare kännetecknas av att vara ett föredöme, vara autentisk, visa personlig omtanke och kunna inspirera och motivera.

Förvaltningscheferna har även gått IL (indirekt ledarskap). IL handlar om att ge verktyg till den indirekta ledaren för att nå ut med visioner och mål på ett sätt som skapar engagemang hos mellanchefer och medarbetare.

Årets ledarskapsdag inriktade sig på hållbar utveckling. För att skapa en förståelse för helheten var fokus under dagen omvärldspaning, verksamheternas uppdrag och utmaningar och vikten av det utvecklande ledarskapet.

Medarbetarnas ålder

Den genomsnittliga åldern för kommunens medarbetare är 46,4 år vilket innebär en höjning med 0,3 år i jämförelse med föregående år.

Socialförvaltningen ligger i samma nivå som den övergripande medelåldern. Barn- och utbildningsförvaltningen ligger högre än den övergripande medelåldern med en medelålder på 48 år. Kommunstyrelseförvaltningens medelålder är 45,7 år. Serviceförvaltningens medelålder är 48 år och har sjunkit från föregående år. Den nya förvaltningen Kultur, Fritid och Teknik har en medelålder på 43,9 år. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har en lägre medelålder än den övergripande medelåldern inom kommunen med 40,8 år.

9,7 % av våra medarbetare är under 29 år, 46,5 % är mellan 30 och 49 år och 43,9 % är 50 år eller äldre. Det innebär en minskning av antalet medarbetare i ålderskategorierna under 29 år och en höjning av antalet mellan 30-49 år. Det råder ingen förändring av antalet medarbetare som är 50 år eller äldre jämfört med föregående år.

Under året gick 77 medarbetare i pension vilket innebär en minskning i jämförelse med föregående år då 85 medarbetare pensionerades.

Den totala sjukfrånvaron ökar

Den totala sjukfrånvaron har minskat sett 10 år tillbaka i tiden. 2008 låg sjukfrånvaron på 8 %. De senaste åren har sjukfrånvaron legat på ca 5,5 % med en nedgång till 5,3 % under 2017. 2018- års totala sjukfrånvaro ökade något och blev 5,9 %. Samtliga förvaltningar har ökat sin sjukfrånvaro utom miljö och hälsoskyddsförvaltningen.

Korttidsfrånvaron har minskat i förhållande till den totala sjukfrånvaron

Sjukdagarna är indelade i: dag 1, 2-14, 15-90, 91-180, 181 – 365 och 366 –. Korttidsfrånvaron är beräknad på dag 1-14. Andelen korttidsfrånvaro i förhållande till den totala sjukfrånvaron har minskat med nästan fem procentenheter. Dag 181 – 365 har ökat med 3,4 procentenheter. Sjukfrånvaron över 60 dagar var 36,2 % och har minskat med 0,7 procentenheter i jämförelse med tidigare år. Sjukfrånvaron har ökat något för åldersgrupperna – 29 år och 30-49 år och med en procentenhet för åldersgruppen 50+.

Den främsta orsaken till sjukfrånvaro är infektion/förkylning därefter kommer fysiska sjukdomar och psykisk ohälsa/stress.

Frisknärvaron har minskat

Andelen medarbetare utan sjukfrånvaro under året har minskat med ca 1,6 procentenheter. Det innebär att fler av kommunens medarbetare varit sjuka någon gång under året. Minskningen har skett inom alla förvaltningar.

Insatser för att minska sjukfrånvaron

Målet till år 2020 är att sjukfrånvaron i procent av arbetat tid totalt ska minska till 4,6 %. Därför har samtliga förvaltningar arbetat med att få ner sjukskrivningstalen genom att göra insatser på individ och gruppnivå. Flertalet av förvaltningarna har fokuserat på det främjande och det förebyggande arbetet. Stöd i arbetet är kommunens hälsoutvecklare samt externa aktörer som till exempel företagshälsan.

För att förebygga längre sjukskrivningar kopplade till arbetssituationen fortsatte fokus att vara på att minska korttidsfrånvaron. Personalavdelningen tillsammans med förvaltningarna arbetade med att se över rehabiliteringsprocessen. Detta för att tydliggöra vikten av en tidig och kontinuerlig dialog med den sjukskrivne. Kommunen har även ett rehabiliteringssystem som påminner cheferna om vilka insatser som krävs i rehabiliteringsprocessen. Personalavdelningen har bland annat även sett över verktyg för kartläggning och arbete med arbetsmiljöfrågor och sjuk- och friskanmälan. Beslut om en eventuell implementering tas under 2019. Utöver detta har samarbete inletts med utvecklings- och ekonomiavdelningen i syfte att synliggöra sjukfrånvarostatistik för cheferna. Detta för att lättare kunna följa upp sjukfrånvaron.

Kartläggning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön

En medarbetarenkät genomfördes senast under hösten 2017. Syftet med medarbetarenkäten är att få en nulägesbeskrivning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön för att kunna se vad som behöver bibehållas och utvecklas. På en femgradig skala låg resultatet på fyra inom medarbetarskap, kommunikation, arbetsmiljö och hälsa, mångfald, delaktighet och samverkan, kompetensutveckling, löneutveckling och ledarskap. Resultaten på avdelnings och enhetsnivå visade varierade behov av förbättringsinsatser som cheferna och medarbetarna arbetade med och som följdes upp under 2018.

Attraktiv arbetsgivare

Beslut togs 2017 om att arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare är ett prioriterat område. Fokusgrupper genomfördes och lyftes sedan i respektive förvaltningsledning för diskussion om behov inom områdena arbetsmiljö, ledarskap och kompetensutveckling. Effektmålen är att alla medarbetare känner tillit för sin chef, upplever att de har ett intressant och meningsfullt arbete, upplever en hög grad av inflytande/delaktighet och har en god arbetsmiljö. Den prioriterade inriktningen påbörjades som ett projekt men där nu medel avsatts permanent inom områdena arbetsmiljö och ledarskap. Detta är en även en viktig del för kompetensförsörjningen, för att kunna bibehålla, utveckla och attrahera ny personal.

Antal tillsvidareanställda

	2018	2017	2016
Antal tillsvidareanställda	2 845	2 758	2 682
-därav män, %	18	17,7	17,5
-därav kvinnor, %	82	82,3	82,5
Tidsbegränsad anställning med månadslön	387	391	363
-därav män, %	25,1	25,6	27
-därav kvinnor, %	74,9	74,4	73
Total sysselsättning tillsvidareanställda och tidsbegränsat anställda med månadslön omräknat i heltid	2 678	2 922	2 826
Genomsnittsålder, tillsvidareanställda	46,4	46,3	47,6

Genomsnittlig sysselsättningsgrad deltidsarbetande tillsvidareanställda, %

	2018	2017	2016
Kvinnor	76,2	76,3	76,6
Män	76,3	75,2	73,1
Totalt	76,2	76,2	76,3

Genomsnittlig sysselsättningsgrad samtliga tillsvidareanställda, %

	2018	2017	2016
Kvinnor	93,3	92,1	91,7
Män	96,9	95,9	94,4
Totalt	94,1	92,8	92,4

Andel heltid tillsvidareanställda

	2018	2017	2016
Kvinnor	68,7	66,6	64,7
Män	83,7	83,6	82,9
Totalt	71,5	69,7	68,1

Andel sjukfrånvaro av tillgänglig tid, %

Kön/åldersgrupp	2018	2017	2016
Kvinnor			
29 år eller yngre	5,7	5,2	6,4
30-49 år	5,4	5,3	5,3
50 år eller äldre	7,7	6,7	6,6
Totalt kvinnor	6,5	5,9	6,0
Män			
29 år eller yngre	3,8	3,2	3,5
30-49 år	3,4	2,5	2,8
50 år eller äldre	4,0	3,2	3,7
Totalt män	3,7	2,9	3,3
Samtliga anställda			
29 år eller yngre	5,2	4,7	5,7
30-49 år	5,0	4,7	4,8
50 år eller äldre	7,0	6,0	6,0
Totalt samtliga anställda	5,9	5,3	5,5
Andel långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro (mer än 60 dagar)	36,2	36,9	37,2

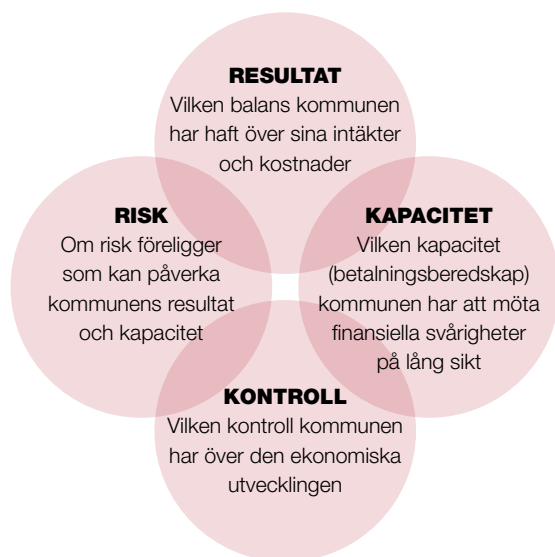
Sjukfrånvaro - urval av yrkesgrupper

Yrkeskategori	2018	Antal	2017	Antal
Undersköterska, äldreomsorg	8,7	577	8,3	595
Förskollärare	8,5	335	7,5	324
Barnskötare	7,1	264	6,3	245
Vårdbiträde, äldreomsorg	8,9	141	7,9	138
Sjuksköterska, annan	4,3	59	6,0	60
Park-/trädgårdsarbete	7,5	43	6,8	39
Biståndsbedömare	11,0	36	11,3	37
Måltidspersonal	4,8	112	5,7	97
Socialt arbete, annat	7,6	58	6,3	77
Elevassistent	6,1	175	7,4	117

Ekonomi

Finansiell analys med balanskravsutredning

Modell för finansiell analys

För att kartlägga, analysera och beskriva kommunens resultat, utveckling och finansiella ställning används en finansiell analysmodell som utvecklats av Kommunforskning i Västsverige (KF). Modellen, som benämns RK-modellen, bygger på fyra viktiga finansiella aspekter:

- resultat
- kapacitet
- risk
- kontroll

Målet är att utifrån modellens perspektiv identifiera finansiella möjligheter och eventuella problem för Falkenberg och därigenom kunna klargöra om kommunen följer kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Varje aspekt analyseras med hjälp av de nyckeltal som finns under respektive rubrik.

Ekonomiska mål för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning kännetecknas av budgetföljksamhet, prognossäkerhet och kostnadseffektivitet. Falkenbergs kommun har beslutat om två finansiella mål för god ekonomisk hushållning, ett resultatmål och ett soliditetsmål:

- Resultatet ska uppgå till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Soliditeten ska uppgå till 30 %.

Resultat – Kapacitet

Resultat

Under 2018 uppgick resultatet till 59,2 mnkr. Enligt budget skulle resultatet uppgå till 39,1 mnkr och under avsnittet "Kommunens driftredovisning" förklarar vi skillnaden mellan årets resultat och budgeterat resultat. Resultatandelen visar hur mycket av skatteintäkterna och generella statsbidrag som resultatet utgör. Enligt ett av våra finansiella mål ska denna andel vara minst 2 %, men den budgeterade för 2018 till 1,6 %. Resultatandelen blev under året 2,4 % vilket innebär att vi både uppfyllt det finansiella målet och överstigit den budgeterade målsättningen.

Det är viktigt att ha en resultatandel som inte är för låg eftersom den behövs för att klara den investeringsnivå som vi planerar. Den del som vi inte kan finansiera med egna medel får då finansieras med lån, vilket försämrar soliditeten.

Resultat	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2018
Årets resultat, mnkr	59,2	92,2	99,4	39,1
Resultatandel av skatteintäkter och generella statsbidrag, %	2,4	3,8	4,4	1,6
Förändring av nettokostnader, %	3,8	7,0	5,3	5,1
Förändring av skatter och bidrag, %	1,3	7,0	5,6	6,0

Investeringar

Under året har vi investerat för 429,8 mnkr, vilket är 27,9 mnkr lägre än budgeterat. 29,2 mnkr av årets investeringar kommer från dotterbolaget Falkenbergs Näringsliv AB inför att verksamheten ska flyttas in i kommunen från 1 januari 2019 som inte budgeterats. Vi har kunnat finansiera 36,7 % av investeringarna via egna medel och resterande del har vi fått finansiera via banklån. Eftersom investeringsnivån och resultatet ligger i paritet med budget, är avvikelserna i den budgeterade självfinansieringsgraden liten.

Soliditet

Soliditeten visar hur mycket av våra tillgångar som finansierats av eget kapital. För att få en mer rättvisande bild av kommunens ekonomiska ställning så justerar vi ner eget kapital (1 718,9 mnkr) med den pensionsförpliktelse vi har för pensioner intjänade före 1998 (768,8 mnkr) och exkluderar de lån som vi förmedlar till våra kommunägda bolag (1 447 mnkr), vilket ger en soliditet på 32,2 %. Anledningen att kommunen förmedlar lån till de kommunägda företagen, istället för att bolaget upptar lånen själva, är för att få bättre räntevillkor gentemot långivaren.

De förmedlade lånen finns i kommunens redovisning både som skuld till banken och som en fordran på det kommunägda bolaget. Soliditeten har minskat något, vilket beror på förhållandet av att eget kapital (inklusive pensionsförpliktelsen) ökat med 105 mnkr (12,4 %) samtidigt som kommunens totala tillgångar (exklusive förmedlade lån) ökat med 413,6 mnkr (16,3 %). Soliditeten i bokslutet ligger i linje med vårt finansiella mål som anger att soliditeten ska uppgå till 30 %.

Risk – Kontroll

Likviditet

Kassalikviditeten har tidigare varit 50 %, men sjönk under 2016 till 20 % och sjönk ytterligare föregående år till 0 %. Kassalikviditeten ligger kvar på denna nivå även under 2018. Det ligger strategiska skäl bakom den minskade kassalikviditeten. Anledningen är bankernas ändrade villkor på grund av rådande ränteläge. Att kassalikviditeten är 0 % innebär för tillfället att vi utnyttjar checkräkningskrediten istället, vilket är mer förmånligt än att låna pengar på banken. Kassalikviditeten ligger på en bra nivå utifrån de villkor och förutsättningar som råder för tillfället.

Investeringar	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2018
Investeringar, mnkr	429,8	262,3	296,3	457,7
Investeringsbidrag, mnkr	-4,9	-1,1	-3,8	-
Självfinansieringsgrad av investeringar, %	36,7	73,8	68,3	30,5

Soliditet	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2018
Soliditet inkl. pensionsförpliktelsen och exkl förmedlade lån, %	32,2	33,3	30,5	30,3

Likviditet	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2018
Kassalikviditet, %	0,0	0,0	20,2	-

Kommunalskatt

För varje intjänad hundralapp betalar Falkenberg kommuns invånare 21,10 kr i kommunalskatt. Snittet i riket ligger på 20,74. Vi har haft samma kommunalskattenivå sedan år 2012, då det skedde en skatteväxling med regionen. Innan dess var den senaste skatteförändringen år 2008, då skatten höjdes med 82 öre. För att klara de framtida demografiska utmaningarna, med allt fler äldre och yngre, gjordes en långsiktig finansiell analys under 2017. Denna visade att gapet mellan intäkter och kostnader växer. Det kommer krävas besparingar alternativt en skattehöjning. Effekterna har beaktats i 2019-2021 års budgetarbete och har inneburit effektivisering för kommunens verksamheter för att bibehålla nivån på kommunalskatten.

Räntor och lån

För att de kommunala bolagen skall få bra räntevillkor agerar kommunen internt bank åt sina dotterbolag. Det innebär att kommunen lånar pengar och förmedlar lån till de kommunala bolagen istället för att bolagen lånar direkt från banken. De förmedlade lånen finns i kommunens redovisning både som skuld till banken och som en fordran på det kommunala bolaget.

De förmedlade lånen och kommunens egna lån uppgick per 2018-12-31 totalt till 1 852,6 mnkr, men skulle enligt budget ha uppgått till 2 013,9 mnkr. Anledningen till att

kommunkoncernen inte riktigt tagit upp nya lån i nivå med budget är att investeringsnivån varit något lägre än budgeterat.

Kommunens lån var 405,6 mnkr vid årsskiftet, men skulle enligt budget ha uppgått till 531,9 mnkr. Anledningen till att kommunen inte tagit upp nya lån som budgeterat är att investeringstakten varit något lägre än budgeterat och att ca 30 mkr finansierats via en revers som ännu inte reglerats mot Falkenbergs Näringsliv AB avseende försäljningen av byggnader och mark till kommunen.

Räntan för de förmedlade lånen ger lika mycket ränterintäkter från bolagen som räntekostnader till banken, vilket ger ett räntenetto på noll. Räntekostnaden för kommunens egna lån är 4,6 mnkr lägre än budget pga. lägre lånevolymer än budgeterat. Den lägre räntenivån ger en marginell effekt på räntekostnaden.

Räntekostnaden i kommunen och kommunkoncernen består av dels räntekostnaden på upptagna lån, dels av en räntekostnad för att räntesäkra lånen under viss given tid (ränteswap). Generellt lånar kommunen med korta löptider och räntesäkrar genom att köpa ränteswapar. Marknadsräntan, inklusive ränteswapar, under 2018 har varit fortsatt låg och legat något under budgeterad nivå. Detta har påverkat räntenettet marginellt.

Kommunalskatt	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2018
Falkenbergs kommun, %	21,10	21,10	21,10	21,10
Riket, %	20,74	20,75	20,75	-
Halland, %	20,96	20,96	20,80	-

Räntor och lån	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2018
Genomsnittsränta kommunens lån, inkl Swapar, %	2,05	2,86	2,94	2,11
Genomsnittsränta kommunkoncernens lån, inkl Swapar, %	1,96	2,65	2,53	-
Lånevolymer kommunens lån, mnkr	405,6	205,4	208,1	605,2*
Lånevolymer förmedlade lån, mnkr	1 447,0	1 567,40	1 570,10	1 602*

* Budgeterad skuld UB 2018

Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser

Kommunen har en ansvarsförbindelse avseende pensioner som uppstått före 1998 och som inte finns i redovisningen. Denna uppgick till 768,8 mnkr (inkl. löneskatt) vid årsskiftet och har under året minskat med ca 45 mnkr. Nettominskningen beror på att vi betalt ut ca 42 mnkr samtidigt som skulden har räknats upp med ränte- och basbeloppsuppräknningar på ca 18 mnkr och övriga förändringar med 21,6 mnkr. Enligt prognosen från pensionsbolaget KPA kommer skulden att minska med ca 50 mnkr per år fram till år 2022. Minskningen av pensionsförpliktelsen stärker soliditeten då denna inkluderas i beräkningen trots att den inte redovisas i balansräkningen.

Vi har även en ansvarsförbindelse på 65,6 mnkr för den finansiella leasing som vi har hos SEB finans för vindkraftverken på Lövestaviken. Denna minskar med cirka 2,5 mnkr per år, i takt med amorteringen. Kommunen har en förpliktelse att lösa leasingen när halva leasingtiden gått, med ca 48 mnkr, år 2025.

Utöver ansvarsförbindelserna har kommunen ett borgensåtagande för Falkenbergs Stadshus AB på 225 mnkr för ett lån bolaget har tagit. Falkenbergs Stadshus AB är moderbolag i bolagskoncernen och risken i borgensåtagandet anses som liten.

De totala pensionsförpliktelsena uppgår till 793,5 mnkr (föregående år 839,6 mnkr). Dessa består av avsättningar

till pensioner med 24,7 mnkr (föregående år 25,0 mnkr) och av ansvarsförbindelsen avseende pensioner, inklusive löneskatt, med 768,8 mnkr (föregående år 814,6 mnkr). Det finns inga särskilda finansiella placeringar avsedda att finansiera framtida pensionsutbetalningar. Allt återlånas till verksamheten.

Resultatavvikelser

Resultatavvikelsen för verksamhetens nettokostnader beror till största delen på verksamheter under tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden samt försörjningsstöd. Tekniska nämndens underskott beror främst på högre elkostnader än budgeterat i kommunens lokaler, ökade kostnader för färdtjänst samt högre kostnader för sanering av markföroreningar. På barn- och utbildningsnämnden handlar det framförallt om att snittkostnaden per barn i förskola och per elev i gymnasieskola varit högre än budgeterat. Försörjningsstödet har haft höga kostnader för tillfälliga boendelösningar och skyddat boende. En ytterligare anledning till resultatavvikelsen är att nämnderna haft kostnader för integrationsverksamhet som finansierats med hjälp av statsbidrag. Medan kostnaderna redovisas hos nämnderna redovisas statsbidragen under skatteintäkter och statsbidrag. Detta är också den främsta anledningen till avviken avseende skatter och generella statsbidrag.

Finansnettot avviker framförallt till följd av obudgeterade utdelningar samt lägre lånevolymer och räntekostnader än budgeterat.

Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2018
Borgensåtaganden				
Falkenbergs Stadshus AB, mnkr	225,0	225,0	225,0	225,0
Övrigt, mnkr	5,3	6,4	7,8	8,0
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelse (inkl. löneskatt), mnkr	768,8	814,6	831,3	794,1
Finansiell leasing, vindkraftverk, mnkr	65,6	68,4	71,1	65,7

Resultatavvikelser	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2018
Avvikelse mellan utfall och budget totalt, %	51,4	64,3	118,9	-
-varav nämndernas nettokostnader, %	-1,2	-2,0	1,0	-
-Varav skatter och generella statsbidrag, %	0,3	2,6	0,1	-
-varav finansnetto, %	11,4	225,3	629,2	-
Avvikelse mellan utfall och budget totalt, mnkr	20,1	36,1	54,0	-
-varav nämndernas nettokostnader, mnkr	-27,9	-46,5	21,2	-
-Varav skatter och generella statsbidrag, mnkr	8,2	62,1	2,6	-
-varav finansnetto, mnkr	39,8	20,5	30,2	-

Balanskrav

Enligt kommunallagens balanskrav måste kommunen ha sin ekonomi i balans och för varje räkenskapsår redovisa högre intäkter än kostnader efter att realisationsvinster har räknats bort. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Falkenbergs kommun har inga negativa balanskravsresultat att reglera från tidigare år. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 59,2 mnkr.

Falkenbergs kommun har ett regelverk som fullmäktige har antagit och som handlar om god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR). Regelverket ger kommunen möjlighet att reservera delar av positiva resultat och där tidigare års överskott sedan kan användas för att jämna ut minskade skatteintäkter för enskilda år vid lågkonjunktur. Ingående RUR uppgår till 243 mnkr och för 2018 görs ytterligare avsättning med 3,2 mnkr till 246,2 mnkr. Enligt beslut av kommunfullmäktige är maximal nivå för RUR 10 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Balanskravsutredning, mnkr	2018	2017	2016	2015	2014
Årets resultat enligt resultaträkningen	59,2	92,2	99,4	64,3	42,0
Realisationsvinster	-1,3	-0,9	-13,2	-2,4	-3,3
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	57,9	91,3	86,2	61,9	38,7
Reserverade medel till resultatutjämningsreserv	-3,2	-16,0	-28,4	-40,4	-17,9
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	54,7	75,3	57,8	21,5	20,8
Ackumulerad resultatutjämningsreserv	246,2	243,0	227,0	198,6	158,2

Utvärdering av den ekonomiska ställningen

Falkenbergs kommuns ekonomiska ställning är god. Enligt målet för god finansiell hushållning ska resultatandelen av skatteintäkter och statsbidrag vara minst 2 %. För året blev resultatandelen 2,4 %. Det är dock något lägre än vad som redovisats de senaste åren. Genomsnittet sedan 2014 är 3,1 %. Det andra finansiella målet anger att soliditeten ska uppgå till 30 %. Soliditeten uppgår till 32,2 % vid årets utgång vilket är en minskning med 1,1 procentenhet från föregående år men en klar förbättring från 2014 då soliditeten uppgick till 22,7 %. Soliditeten beräknas dock falla tillbaka till 28 % under de kommande åren på grund av kommunens stora investeringsbehov som kommer öka kommunens skuldsättning.

Falkenbergs kommun genomförde under 2017 en långsiktig finansiell analys. Resultatet visade att kostnaderna

kommer att öka mer än intäkterna. 2030 står kommunen inför en skattechöjning på drygt 5 kr eller en årlig effektivisering 0,8 % för att uppnå överskottsmålet på 2 %. Samtliga nämnder har fått i uppdrag att ta fram förslag på effektiviseringar eller verksamhetsförändringar motsvarande en minskning med 2 % av budgetramen med verkan 2020. Falkenbergs kommun skapar därmed en handlingsberedskap för den stundande konjunkturavmattningen med minskade skatteintäktsökningar som följd.

Ett arbete har initierats med att utveckla och uppgradera kommunens verksamhets- och ekonomistyrning. En väl fungerande styrmodell är avgörande för en effektiv allokering av resurser så att maximal nytta erhålls av våra skattemedel.

Riskbedömning och känslighetsanalys

Riskbedömning och känslighetsanalys är två centrala begrepp när kommunen beslutar om hur verksamheten skall bedrivas och vilka projekt som skall genomföras. Falkenbergs kommun är i sin dagliga verksamhet utsatt för många typer av risker. Exempelvis finansiella risker, borgensåtaganden och skador på kommunens egendom. I avsnittet nedan har vi listat ett antal olika områden där vi belyser dessa faktorer.

Riskbedömning

Likviditetsrisk

För att kunna hantera kommunens likviditet utan att behöva ta upp nya lån löpande, finns en checkkredit på 250 mnkr som är knuten till kommunkoncernens af-färskonto. Falkenbergs kommun är dessutom medlem i Kommuninvest, Sveriges kommuners gemensamt ägda bank, som garanterar att kommunerna kan låna pengar till sina investeringar inom vissa ramar. Från Kommuninvest kan även de kommunala bolagen låna via kommunen.

Valutarisk

Kommunkoncernen har i princip inga in- eller utbetalningar i utländsk valuta. Hela låneskulden är placerad i svensk valuta.

Ränterisk

Kommunens finanspolicy säger att kommunens genomsnittliga räntebindningstid inte ska vara kortare än ett år och inte längre än sju år. Per 2018-12-31 uppgick kommunens belåning till 406 mnkr, genomsnittlig räntebindningstid 4,9 år och genomsnittsrentan 1,6 %. Per 2018-12-31 uppgick kommunkoncernens, kommunen inklusive alla dotterbolag, belåning till 2 078 mnkr, genomsnittlig räntebindningstid 3,9 år och genomsnittsrentan 2,0 %.

Bankavtal

Kommunen genomförde i juni 2017 en upphandling av banktjänster inklusive checkkredit och betalningsförmedling. Avtalet med Nordea löper på två år med möjlighet till förlängning i ytterligare två år.

Borgensåtaganden

Falkenbergs kommun är medlem i Kommuninvest och har en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Delägarna är ca 280 kommuner och alla som var medlemmar 31 december 2018 har ingått likalydande borgensförbindelser. Samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har skrivit på ett regressavtal. Det reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Effekt av regressavtalet: se not 19.

Falkenbergs kommun har gått i borgen för det helägda dotterbolaget Falkenbergs Stadshus AB. Dess låneskuld uppgår till 225 mnkr.

Övriga borgensförbindelser finns specificerade i noten Panter och ansvarsförbindelser, och uppgår till 5,3 mnkr. Falkenbergs kommuns totala borgensåtagande är 230,3 mnkr vilket är en minskning med 1,1 mnkr jämfört med året innan.

Intern kontroll

Kommunens nämnder och förvaltningar arbetar med riskanalyser i verksamheterna för att säkra en god intern kontroll. Intern kontroll ses som en naturlig del i verksamhetsutvecklingen där kontrollaktiviteter utvecklas för att minimera eller eliminera risker. Arbetet med intern kontroll har utvecklats i kommunen under de senaste två åren och utveckling pågår fortfarande för att sätta struktur för hela processen. Nämnderna fastställer årligen internkontrollplaner för det som särskilt behöver belysas i verksamheten under året. Utöver detta fastställer också kommunstyrelsen gemensam kontrollplan som gäller för samtliga nämnder. Planerna följs upp och rapporteras till nämnder och kommunstyrelsen årligen.

Försäkringsskydd

Under 2017 upphandlades försäkringsmäklartjänsten. Söderberg och Partners blev ny försäkringsmäklare. Den nya försäkringsmäklaren inledde med att göra en ingående genomgång av befintliga försäkringar och försäkringsskydd. Genomgången har legat till grund för den försäkringsupphandling som genomförts under 2017 och som börjar gälla from 2018. Kommunen och de kommunala bolagen har i förekommande fall tecknat kommunförsäkringsavtal som bland annat innehåller ansvarsförsäkring och egendomsförsäkring. Utöver kommunförsäkring har försäkringar tecknats avseende; miljöansvars-, excess-, vd/styrelseansvars-, tjänsterese-, kollektiv olycksfalls-, motorfordons- och utställningsförsäkring samt ansvarsförsäkring vid diskriminering, LOU-försäkring, Cyberförsäkring, förmögenhetsbrottsförsäkring, rättsskyddsförsäkring och egendomsförsäkring avseende vindkraftverk.

IT-säkerhet

Kommunen genomför kontinuerliga förbättringar och uppdateringar av exempelvis viruskydd, backuprutiner och tillgång till reservkraft. IT-säkerhetsutbildning sker av alla nyanställda bl.a. innehållande information om säkerhetshot mm. Säkra kort håller på att införas för alla anställda. Dessa kort tillhandahåller 2-faktorsinloggning till våra system samtidigt som de kan användas för passage och andra funktioner där personens behörighet behöver verifieras. Anpassningar till den nya dataskyddsförordningen (GDPR) som trädde i kraft den 25 maj 2018 har genomförts i hela kommunen.

Räntehöjningar

En höjning av räntan för alla löptider med en procentenhet skulle ge ökade räntekostnader, vid fullt genomslag, med cirka 4,1 mnkr för kommunen och 20,1 mnkr för kommunen inklusive dotterbolag. Kommunen och kommunkoncernen har dock via ränteswapar räntesäkrat sina banklån vilket innebär att en ränteuppgång inte påverkar räntekostnaden inom den räntebindningstid som räntesäkringen omfattar. Se ränterisk ovan.

Löneökningar

Om löneökningarna blir en procentenhet högre än beräknat ökar kommunens (exklusive bolagen) lönekostnader, inklusive sociala avgifter, med cirka 12 mnkr.

Kommunens driftredovisning

Nämndernas driftsredovisning

Nämndernas resultat för 2018 innebär ett underskott med 30,7 mnkr jämfört med budget. I underskottet ryms en justeringspost på 9,0 mnkr, vilket innebär att det egentliga underskottet för nämnderna uppgår till 21,7 mnkr. Justeringsposten gäller statsbidrag som nämnderna har fått för att finansiera integrationsverksamheten under 2018. Justeringen görs för att detta statsbidrag ska redovisas under generella statsbidrag och utjämning.

Underskottet kommer framförallt från verksamheter under tekniska nämnden och barn- och utbildningsnämnden. Tekniska nämndens underskott är framförallt hänförligt till högre elkostnader än budgeterat i kommunens lokaler, ökade kostnader för färdtjänst samt högre kostnader för sanering av markföroreningar. På barn- och utbildningsnämnden handlar det framförallt om att snittkostnaden per barn i förskola och per elev i gymnasieskola varit högre än budgeterat.

Totalt för de kommundelgemensamma posterna, som bland annat utgörs av interna räntor, pensionskostnader och semesterskuldförändring, redovisas en positiv avvikelse på 2,5 mnkr. Posterna rymmer både positiva och negativa avvikelser. De väsentligaste avvikelserna berör kommunens pensionskostnader.

Kommunstyrelsen, inklusive affärsverksamhet, redovisar ett överskott med 10,3 mnkr. Överskottet kommer framförallt från kommunstyrelsens affärsverksamhet för elproduktion och beror till största delen på högre intäkter på el och elcertifikat än budgeterat.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott på 11,8 mnkr. Nämnden har under året haft färre barn och elever än budgeterat (minskade volymer). De minskade kostnaderna till följd av detta uppgår totalt till 3,4 mnkr. Detta innebär att nämndens egentliga underskott uppgår till 15,1 mnkr. Förskoleverksamheten, men framförallt gymnasieverksamheten, har haft färre elever än budgeterat medan grundskoleverksamheten och fritidsverksamheten haft fler barn än budgeterat. Underskottet, exklusive volymer, förklaras framförallt av att snittkostnaden per barn i förskola och per elev i gymnasieskola varit högre än budgeterat. Inom förskolan är snittkostnaden högre till följd av att andelen små barn med lång vistelsetid varit högre än budgeterat. Inom gymnasiet är anledningen att en större andel elever valt dyrare yrkesutbildningar. Ett visst underskott beror också på att förskoleverksamheten haft en stor andel barn med särskilda behov, vilket inneburit högre kostnader än vad som ryms i den ordinarie tilldelningen.

Socialnämnden redovisar ett underskott i jämförelse med budget med 0,5 mnkr om man räknar bort försörjningsstödet. Avvikelsen rymmer både över- och underskott. Under administration redovisas ett överskott till följd av återhållsamhet vid köp av tex konsulttjänster, återhållsamhet i budgeten för lokalsamordning samt vakanser. På myndighetsavdelningen, som är nämndens beställarenhet, redovisas ett underskott framförallt inom personlig assistans, där antalet utbetalda timmar är långt högre än budgeterat. Även antalet externa placeringar av barn och unga har varit högre än budgeterat. Att underskottet inte är större kommer sig av erhållna men ännu inte nyttjade medel, för uppstartande av platser, inom socialpsykiatri (Fjällvråken), särskilt boende (Björkhaga) och trygghetsboende plus samt att beställda hemtjänsttimmar ligger under budget. Falkenberg egenregi, som är nämndens utförare, redovisar ett överskott inom hemsjukvård, öppenvård, socialpsykiatri och förebyggande tjänster, framförallt på grund av svårigheter att rekrytera personal. Däremot redovisas ett underskott inom hemtjänst egenregi, vilket är en följd av att det finns svårigheter att anpassa verksamheten, när antalet beslutade timmar minskar. Av den anledningen är personalstyrkan i den kommunala hemtjänsten för stor i förhållande till beställda hemtjänsttimmar.

Området försörjningsstöd redovisar ett underskott för perioden om 8,1 mnkr framförallt på grund av höga kostnader för tillfälliga boendelösningar och skyddat boende.

Tekniska nämnden redovisar ett underskott med 16,6 mnkr. De främsta orsakerna är högre elkostnader än budgeterat i kommunens lokaler, ökade kostnader för färdtjänst samt högre kostnader för sanering av markföroreningar i kvarteret Krispeln. De ökade elkostnaderna beror på ett högre elpris än budgeterat samt en högre energiförbrukning i kommunens lokaler. De ökade kostnaderna för färdtjänst beror på ett ökat nyttjande av tjänsten och ett nytt dyrare avtal under året. Att saneringskostnaderna blev högre än beräknat beror bland annat på att föroreningar även upptäcktes i intilliggande kvarter.

Bygglövsnämnden redovisar ett överskott om 4,1 mnkr. Överskottet förklaras av högre intäkter för bygglov till följd av ett fortsatt ökat tryck på bygglovsansökningar samt ett större sanktioneringsärendet under året.

Pensionskostnader

Kommunens budgeterade pensionskostnader bygger på prognoser från KPA pension, det pensionsbolag som administrerar kommunens pensioner.

Årsredovisning 2018

Utbetalningarna, hänförliga till pensionssystemet före 1998, har under året överstigit budget 2018. Den främsta anledningen är att KPA pension i sin prognos för 2018 inte tagit hänsyn till retroaktiva utbetalningar och engångsbelopp.

Pensionsavgifterna visar en positiv avvikelse mot budget trots att kompletteringspremier betalats in under året. En del av kompletteringspremierna var kända vid föregående

års bokslut och en avsättning gjordes därför. Vidare har kommunen haft en fond om 6,0 mnkr hos pensionsbolaget som varit en följd av att pensionsbolaget haft en bra avkastning på sina placeringar. Denna överskottsfond nyttjades i sin helhet till att betala resterande kompletteringspremier.

I övrigt finns endast mindre avvikelser i pensionskostnaderna.

Driftredovisning

Mnkr	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse*	Utfall 2017
Kommunstyrelsen	-158,4	-168,7	10,3	-151,5
-varav affärsverksamhet	1,8	-5,0	6,8	8,0
-varav vårdnadsbidrag	0,0	0,0	0,0	-0,2
Barn- och utbildningsnämnden	-1 104,6	-1 092,8	-11,8	-1 036,0
Socialnämnden, exkl försörjningsstöd	-903,1	-902,6	-0,5	-859,4
Socialnämnden, försörjningsstöd	-38,1	-30,0	-8,1	-34,1
Kultur- och fritidsnämnden	-124,5	-122,3	-2,2	-119,3
Tekniska nämnden	-75,2	-58,6	-16,6	-72,6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-8,0	-8,8	0,8	-7,6
Bygglövsnämnden	-2,9	-7,0	4,1	-5,3
Servicenämnden	-5,9	-6,1	0,2	-6,2
Överförmyndarnämnden	-3,5	-3,2	-0,3	-3,5
Revisionen	-1,6	-1,6	0,0	-1,6
Centralt budgeterade nämndsmedel	0,0	-2,4	2,4	0,0
Justering byggbonus redovisad hos nämnderna	0,0	0,0	0,0	-13,6
Justering integrationsbidrag redovisad hos nämnderna	-9,0	0,0	-9,0	-15,8
Nämnderna inkl. affärsområden	-2 434,8	-2 404,1	-30,7	-2 326,5
Kommungemensamma poster	-4,9	-7,4	2,5	-23,0
Justering	0,2	-0,1	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-2 439,5	-2 411,6	-27,9	-2 349,5
Skatteintäkter	1 872,1	1 872,5	-0,4	1 818,0
Generella statsbidrag och utjämnung	590,3	581,7	8,6	612,3
Finansnetto	36,3	-3,5	39,8	11,4
Årets resultat	59,2	39,1	20,1	92,2

* Ingen nämnd har någon resultatreglering från tidigare år.

Pensionskostnader (inkl. löneskatt)

Mnkr	Utfall 2018	Budget 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Pensionsutbetalningar (tom 1998)	48,6	42,8	45,7	51,7
Pensionsavgifter (efter 1998)	62,8	65,7	64,3	60,6
Förmåns pensioner	9,3	9,4	10,2	7,1
Pensionsavgifter förtroendevalda	1,7	2,0	8,5	
Förvaltningskostnader	0,4	0,5	0,4	0,4
Summa	122,8	120,4	129,1	119,8

Driftredovisning (omfördelning av budget under 2018)

Nämnd, tkr	Ram enligt budgetbeslut 2017-11-28	Justering kapital-kostnader, internhyra	Justering löneökning och pol arvoden	Justering löneökning och köp av verksamhet	Ram 2018
Kommunstyrelsen	161 684	646	1 367	18	163 715
Affärsverksamhet KS	4 997	0	47	0	5 044
Vårdnadsbidrag	0	0	0	0	0
Barn- och utbildningsnämnden	1 067 950	1 616	3 167	20 098	1 092 831
Socialnämnden, exkl försörjningsstöd	894 559	693	7 176	175	902 603
Socialnämnden, försörjningsstöd	30 000	0	0	0	30 000
Kultur- och fritidsnämnden	120 831	377	1 094	0	122 302
Tekniska nämnden	50 218	8 136	291	0	58 645
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	8 342	0	444	0	8 786
Bygglövsnämnden	6 835	0	207	0	7 042
Service nämnden	5 948	0	105	0	6 053
Överförmyndarnämnden	3 151	0	6	0	3 157
Revisionen	1 548	0	15	0	1 563
Centralt budgeterade medel löneökning, kapitalkostnader etc.	48 081	-11 468	-13 919	-20 291	2 403
Summa	2 404 144	0	0	0	2 404 144

Kommunens bolag och förbunds driftsredovisning

Falkenbergs kommun bedriver verksamhet i olika former. Förutom i förvaltningsform även i aktiebolag och i form av ett räddningsförbund. Här följer en kort sammanfattning av bolagens och räddningstjänstens resultat efter finansiella poster. Mer information finns att läsa i kapitlet: Verksamheter organiserade i aktiebolag och förbund.

Falkenbergs Stadshus AB

Moderbolaget i bolagskoncernen bedriver ingen egen verksamhet. Resultat uppgår till 13,6 mnkr vilket är 1,7 mnkr högre än budget och 10 mnkr lägre än 2017. Skillnaden mellan åren är att utdelning från Falkenberg Energi AB var 31 mnkr 2017 att jämföras med 20 mnkr 2018.

Falkenbergs Bostads AB

Fabo är Falkenbergs bostadsbolag som äger 2 798 lägenheter i Falkenbergs kommun varav 336 är service-lägenheter. Lägenheterna finns, förutom i centralorten, på 13 andra orter. Innehavet omfattar totalt 228 000 kvm bostäder och lokaler. Försäljningen av Kärreberg 3:6 var inte budgeterad och gav en realisationsvinst om 2,2 mnkr. Resultat blev 32,0 mnkr vilket är 4,7 mnkr lägre än budget. Högre energipriser och fler serviceanmälningar i kombination med ökade vattenskador innebar högre kostnader än budgeterat. Resultatet är 6,3 mnkr lägre än 2017.

Falkenberg Energi AB

Feab är Falkenbergs energibolag. Verksamhetsområdena är elnät, fjärrvärme och elhandel med inriktning på en hållbar miljö. Falkenbergs kommun är självförsörjande på förnybar energi. Resultat blev 46,9 mnkr vilket är 12,3 mnkr högre än budget. Orsaken till detta är främst höjda elnätstariffer, förbättrad bränslemix till följd av de senaste årens investeringar. Resultatet är 5,9 mnkr högre än 2017.

Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB

Favrab är Falkenbergs vatten och renhållningsbolag. Verksamhetens uppgift är att inom Falkenbergs kommun äga

och hyra de allmänna vatten och avloppsanläggningarna, vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten samt ansvara för den kommunala renhållningen. Favrab äger tillsammans med Varbergs motsvarighet, Varberg Vatten AB, det gemensamma bolaget Vatten i Väst AB, Vivab, som administrerar de båda kommunernas verksamheter inom området. Resultat för Favrab blev 0,3 mnkr vilket är i nivå med budget. Resultatet är 0,2 mnkr lägre än 2017.

Falkenbergs Näringsliv AB

FNAB är Falkenbergs näringslivsbolag och har till uppgift att stödja och främja näringslivet inom Falkenbergs kommun och därmed verka för ökad sysselsättning. FNAB har ett dotterbolag, Destination Falkenberg AB. Bolagets huvudsakliga uppdrag är att i samverkan med näringslivet och de kommunala verksamheterna utveckla, profilera och marknadsföra platsen Falkenberg som besöksmål och att leva i. Koncernens resultat blev -3,3 mnkr vilket är 13,9 mnkr högre än budget. Avvikelsen består till största delen av en obudgeterad fastighetsförsäljning till kommunen. Till följd av detta är också resultatet 11,4 mnkr högre än 2017.

Räddningstjänsten Väst

Räddningstjänsten Väst är Falkenbergs och Varbergs kommunalförbund. Förbundet har initierats av Falkenbergs och Varbergs kommuner.

Resultatet motsvarar en negativ budgetavvikelse på -0,9 mnkr. Den medlemsbidragsfinansierade verksamheten redovisar ett positivt resultat på 3,2 mkr vilket är 1,7 mkr bättre än budget. Avvikelsen beror på högre intäkter än budgeterat. Den externfinansierade verksamheten, Trygghetsteamet, redovisar negativ budgetavvikelse på -2,6 mkr vilket beror på att verksamhetens kostnader inte kunnat anpassas till erhållen intäktsnivå. Räddningstjänsten väst redovisar ett resultat på 0,6 mkr vilket är 7 mkr lägre än föregående år. Det är framför allt ökade personal-kostnader inom förbundets externfinansierade verksamhet som avser den största skillnaden mot 2017.

Driftredovisning, resultat efter finansiella poster

Mnkr	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse	Utfall 2017
Falkenbergs Stadshus AB	13,6	11,9	1,7	23,6
Falkenberg Energi AB	46,9	34,6	12,3	41,2
Falkenbergs Bostads AB	32,0	36,7	-4,7	38,3
Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB	0,3	0,3	0,0	0,5
Falkenbergs Näringsliv AB	-3,3	-17,3	14,0	-14,7
Räddningstjänsten Väst	0,6	1,5	-0,9	7,6

Skatter och finansnetto

Mkr	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse	Utfall 2017
Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	1 881,2	1 880,3	0,9	1 824,7
Slutavräkning 2016	0,0	0,0	0,0	2,3
Slutavräkning 2017	-6,4	0,0	-6,4	-8,9
Slutavräkning 2018	-2,7	-7,8	5,1	0,0
Summa skatteintäkter	1 872,1	1 872,5	-0,4	1 818,1
Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	471,0	468,3	2,7	466,3
Kostnadsutjämning	-38,7	-36,1	-2,6	-26,3
Regleringsbidrag	6,9	6,6	0,3	-0,4
LSS-utjämning	13,9	13,8	0,1	14,5
Kommunal fastighetsavgift	98,3	99,2	-0,9	89,9
Summa generella statsbidrag och utjämning	551,4	551,8	-0,4	544,0
Statsbidrag välfärdssatsning enl flyktingvariabler	30,0	30,0	0,0	35,3
Byggbonus	0,0	0,0	0,0	17,6
Integrationsbidrag	9,0	0,0	9,0	15,8
Totalt	2 462,5	2 454,3	8,2	2 430,8

Finansiella poster

Mkr	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse	Utfall 2017
Finansiella intäkter	41,6	20,7	20,9	22,7
Finansiella kostnader	-5,3	-24,2	18,9	-11,3
Finansnetto	36,3	-3,5	39,8	11,4

Skatter

Vid beräkning av kommunens budget för skatteintäkter används skatteunderlagsprognoser från Sveriges kommuner och landsting (SKL). Summan av budgeterade skatteintäkter 2018 utgörs av preliminära skatteintäkter, slutavräkning 2017 samt slutavräkning 2018.

De preliminära skatteintäkterna för 2018 är 0,9 mnkr högre än budget och beror på att det slutliga taxeringsutfallet för 2017 skiljer sig något mot uppgiften som låg till grund för budgeten.

Slutavräkningen 2018 avviker positivt mot budget med 5,1 mnkr till följd av att tillväxten bedöms bli något högre än den prognos som låg till grund för budgeten.

Slutavräkningen 2017 visar en försämring från bokslutet 2017 och innebär en negativ korrigerings med 6,4 mnkr. Detta är en följd av en lägre tillväxt än den prognosticerade i bokslutet 2016.

I förhållande till budget uppgår den negativa avvikelsen för skatteintäkter, avräkning 2018 samt avräkning 2017 till totalt 0,4 mnkr.

Generella statsbidrag och utjämning

Gällande generella statsbidrag och utjämning för 2018 är utfallet för inkomstutjämningen 2,7 mnkr högre än budgeterat medan kostnadsutjämningen blev 2,6 mnkr lägre än budgeterat. Övriga delar av generella statsbidrag och utjämning följer i stort budget för perioden. Sammantaget avviker inte generella statsbidrag och utjämning mot budget.

De så kallade välfärdsmiljarderna uppgår under 2018 till 39,1 mnkr. Statsbidraget består av två delar. En del ingår i de generella statsbidragen och fördelas utifrån befolkningen i riket. Falkenberg erhåller 9,1 mnkr under 2018 vilket följer budget.

Resterande del av välfärdsmiljarderna fördelas utifrån flyktingvariabler och ingår inte i de generella bidragen. Denna del uppgår, såsom budgeterat, till 30,0 mkr under 2018. Under året har Falkenberg använt 9,0 mnkr av det statsbidrag för integration som kommunen beviljades 2015 på grund av den rådande flyktingsituationen. Motsvarande kostnader finns hos nämnderna.

Under december månad 2018 erhöles en byggbonus på 7,5 mnkr. Denna har periodiserats till 2019.

Finansnetto

Finansiella intäkter

De finansiella intäkterna uppgår i bokslutet till 41,6 mnkr och är 20,9 mnkr högre än budgeterat. Den ena anledningen till skillnaden har att göra med ränteintäkterna på de förmedlade lånen. Kommunen fungerar som en koncernbank och förmedlar lån till de verksamheter som

bedrivs i bolag. Den räntekostnad som kommunen betalar till banken för dessa förmedlade lån finansieras genom ränteintäkter från de kommunägda bolagen. I budget har vi räknat med en högre räntesats för de förmedlade lånen och på en något större upplåning än vad som behövdes under året. Detta innebär att ränteintäkterna blev 13,3 mnkr lägre än budgeterat. Denna avvikelse återfinns således med samma belopp bland de finansiella kostnaderna. Den andra anledningen till budgetavvikelsen är att vi fått utdelning med 36,7 mnkr, men bara budgeterat med 2,5 mnkr. Den största delen av skillnaden beror på utdelningen från det kommunägda dotterbolaget Falkenberg Energi AB på 31 mnkr som inte budgeterats.

Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna uppgår i bokslutet till 5,3 mnkr och är 18,9 mnkr bättre än budgeterat. 13,3 mnkr av den positiva skillnaden beror på den lägre räntan för de förmedlade lånen som nämns ovan bland de finansiella intäkterna. Även räntan på kommunens egna lån är 4,6 mnkr lägre än vad som budgeterats. Detta beror både på att räntesatsen varit lägre än vad som budgeterats och på att kommunen inte behövt ta nya lån i den takt som budgeterats.

Kommunens investeringsredovisning

Investeringsprojekt, mnkr	Budget 2018	Överföring från 2017	Utfall 2018	Avvikelse 2018
Förskola, grundskola, gymnasium				
Grundskola				
Tröingebergsskolan, årskurs F-9	4,8	-0,1	0,1	4,6
Långåsskolan, tillbyggnad skola och förskola	44,7	-1,2	40,8	2,7
Tullbroskolan, om/tillbyggnad	1,0	-0,1	0,5	0,4
Hjortsbergsskolan, om/tillbyggnad	5,0	-0,2	1,4	3,4
Långavekaskolan, om/tillbyggnad	10,0	-0,3	0,5	9,2
Tångaskolan, ombyggnad kök och matsal	2,0	-0,2	2,2	-0,4
Lokalanpassningar, F6-organisation	20,0	0,0	2,2	17,8
Ventilationsåtgärder, grundskolor	17,0	1,4	18,5	-0,1
Fastighetsunderhåll, grundskolor	10,2	-0,2	10,0	0,0
Förskola				
Smedjans förskola	20,0	8,8	25,4	3,4
Dals Ängars förskola	8,3	0,3	8,9	-0,3
Slöinge förskola	33,0	2,9	33,7	2,2
Ullareds förskola, Kärnhuset	7,0	1,8	8,0	0,8
Okome förskola	5,0	-0,3	0,0	4,7
Övrigt inom förskola, grundskola, gymnasium				
Kunskaps- och kulturcentrum, inkl ombyggnad hus 3	103,0	4,4	85,2	22,2
Övrigt	24,5	3,2	19,7	8,0
Summa förskola, grundskola, och gymnasium	315,5	20,2	257,1	78,6
Vård och omsorg				
Flytt och utökning av enpersonsostäder	9,1	0,1	0,0	9,2
Investeringar välfärdsteknologi	4,0	0,0	0,0	4,0
Övrigt	2,5	0,0	3,1	-0,6
Summa vård och omsorg	15,6	0,1	3,1	12,6
Kultur och fritid				
Glommens idrottshall	5,0	0,1	0,3	4,8
Klitterbadet, renovering	11,9	-0,1	7,1	4,7
Vessigebrobadet, renovering	0,6	0,1	0,7	0,0
Teatergläntan	1,5	0,0	1,6	-0,1
Övrigt	6,2	6,8	9,1	3,9
Summa kultur och fritid	25,2	6,9	18,8	13,3

Investeringsprojekt, mnkr	Budget 2018	Överföring från 2017	Utfall 2018	Avvikelse 2018
Infrastruktur				
Gator, vägar och cirkulationsplatser				
Albertinas väg/Skrea stationsväg, ombyggnad	1,6	0,0	0,0	1,6
Holgersgatan mellan Arvidstorpsvägen och Nygatan	3,0	0,0	0,4	2,6
Reinvestering gata, inklusive beläggning	9,0	-0,7	7,2	1,1
Övrigt	2,6	-0,2	-1,5	3,9
Gång- och cykelvägar				
Kattegattleden, bilfri cykelled Hallandskusten	1,5	-0,2	2,8	-1,5
GC-väg Falkenberg-Ullared (Vinberg-Ljungby)	4,0	0,0	0,4	3,6
GC-infrastruktur och cykelvägvisning i centrum	4,0	-0,2	0,2	3,6
Stråket staden – stranden	1,0	-0,2	0,5	0,3
Övrigt	1,0	2,1	3,2	-0,1
Övrigt inom infrastruktur				
Falkenbergs hamn, underhåll	10,1	0,8	5,0	5,9
Söderbron, övergångskonstruktioner	2,4	0,0	2,8	-0,4
Satsningar i centrum	2,0	0,9	1,6	1,3
Satsningar i Ullared	1,0	0,0	0,0	1,0
Satsningar i lokalsamhällen	1,0	0,0	0,0	1,0
Gatubelysning	5,3	4,7	6,9	3,1
Övrigt	2,8	1,2	2,1	1,9
Summa infrastruktur	52,2	8,2	31,6	28,8
Övriga investeringar				
Kronans parkeringshus	3,0	8,0	8,0	3,0
Fastighetsunderhåll, årligt anslag	23,0	-1,7	22,6	-1,3
Lokalinvesteringar	5,0	1,3	18,9	-12,6
Hertings kraftverk	11,0	2,7	9,2	4,5
Övrigt	7,2	2,0	4,7	4,5
Summa övriga investeringar	49,2	12,3	63,4	-1,9
Markförvärv	0,0	0,0	21,7	-21,7
Övertag av fastigheter och mark från FNAB	0,0	0,0	29,2	-29,2
Summa investeringar	457,7	47,7	424,9	80,5
- varav investeringsbidrag	0,0	0,0	4,9	-4,9
Totalt	457,7	47,7	429,8	75,6

Större fleråriga investeringsprojekt (ingår i tabellen ovan)

Investeringsprojekt, mnkr (urval av större projekt)	Projekt- budget	Utfall t.o.m. 2018	Prognos totalt	Prognos avslutat år
Argus, kunskaps- och kulturcentrum, inkl ombyggnad hus 3*	385,7	113,9	385,7	2021
Långåsskolans tillbyggnad skola och förskola	50,7	48,0	50,7	2019
Långavekaskolan, ombyggnad*	29,3	0,8	29,3	2020
Hjortsbergsskolan, tillbyggnad*	37,0	1,6	37,0	2020
Tångaskolans kök, ombyggnad*	32,0	2,4	32,0	2020
Ventilationsåtgärder skolor	112,4	52,6	112,4	2021
Slöinge förskola	41,5	39,3	41,5	2019
Skogstorps förskola	35,0	31,7	35,0	2019
Dals ängars förskola	26,3	26,7	26,7	2018
Ullareds förskola, Kärnhuset	9,0	8,2	8,5	2018
Okome förskola*	27,0	0,3	27,0	2020
Klitterbadet, renovering	11,9	7,2	11,9	2019
Glommens idrottshall*	27,0	0,3	27,0	2020
Hertings kraftverk, renovering	24,6	12,3	24,6	2020
Falkenbergs hamn, renovering*	16,9	3,2	16,9	2019
Kronans parkeringshus	11,0	8,0	11,0	2019
Holgersgatan, ombyggnad*	8,6	0,4	8,6	2020

*Avser projektbudget i investeringsplan 2019-2023, avviker mot investeringsplan 2018-2022.

Årets investeringar uppgår till 424,9 mnkr inklusive investeringsbidrag, vilket innebär en positiv avvikelse mot budget med 80,5 mnkr. Avvikelsen förklaras främst av att ett antal fleråriga projekt är senarelagda samt att utfallet inte motsvarar hur budget är fördelad mellan åren.

Förskola, grundskola och gymnasium

Dals Ängars förskola färdigställdes under våren och verksamheten har pågått under en termin. Smedjans förskola och Slöinge förskola färdigställdes i slutet av året och verksamheten startade i början av 2019. På Långåsskolan har det skett en utbyggnad av skola, förskola, kök och matsal. Projektering av utbyggnad av Hjortsbergsskolan pågår och Tångaskolans kök renoveras och byggs om under 2018 och 2019. Ventilationsåtgärder har under året skett på Söderskolan, Hertingskolan och Hjortsbergsskolan.

Byggnation av ett kunskaps- och kulturcentrum - Argus - har påbörjats. Detta ska inrymma gymnasium, huvudbibliotek och kulturskola. Byggnaden beräknas stå klar 2020 och håller total projektbudget enligt prognos. Investeringen avviker dock positivt för året eftersom projektet har försenats.

Inom förskola, grundskola och gymnasium lämnas ett överskott på 78,6 mnkr. Det är främst Kunskaps- och kulturcentrum, lokalanpassningar inför F-6-organisation samt utbyggnad av Långavekaskolan som bidrar till överskottet.

Samtliga av dessa projekt har påbörjats, men en större andel av projektbudgeten än planerat kommer att belasta kommande år, vilket är beaktat i investeringsplanen för 2019-2023.

Vård och omsorg

Flytt och utökning av enpersonsboende för psykiskt funktionsnedsatta är försenat, vilket bidrar till en positiv avvikelse med 9,2 mnkr. Utbyggnad av särskilt boende på Solhaga sker i Fabos regi och planeras vara klart 2020. Det pågår en satsning på välfärdsteknologi, ett projekt som också bidrar till den positiva avvikelsen eftersom investeringarna kommer att ske 2019 och framåt.

Kultur och fritid

En ny idrottshall i Glommen projekteras och beräknas stå klar 2020. Projektet lämnar ett överskott med 4,8 mnkr för året eftersom största delen av projektbudgeten kommer att belasta 2019 och 2020. Klitterbadet har genomgått en större renovering som kommer slutföras 2019 och Teatergläntan har utvecklats till en permanent teaterplats. Tillgänglighetsanpassningar har skett på Falcon alkoholfri arena.

Infrastruktur

Under året har cykelvägar mellan Stranninge och Morup samt Steninge och Stensjö färdigställts och renovering av Söderbron har skett under våren. Kaj V i Falkenbergs

hamn har genomgått ett omfattande underhållsarbete som färdigställdes under året. Renovering av kaj B har projekterats och kommer genomföras under 2019. Projektet avviker positivt för året. Satsningar i lokalsamhällen och Ullared är budgeterade med totalt 2 mnkr, men belastar driftredovisningen och lämnar därmed ett överskott på motsvarande belopp.

Totalt lämnas ett överskott för året med 28,8 mnkr för investeringar inom infrastruktur. Förutom de orsaker som redan nämnts beror överskottet på försening och senareläggning av bland annat ombyggnad av Holgersgatan, gång- och cykelväg mellan Vinberg och Ljungby samt ett projekt med gång- och cykelinfrastruktur och cykelvägvisning i centrum.

Övriga investeringar

Kronans parkeringshus, som förvärvades 2017 har renoverats under året. Delar av parkeringshuset har öppnats, men projektet blir helt färdigt under 2019. Renovering av Hertings kraftverk pågår och beräknas bli klart under 2019. Inom övriga lokalinvesteringar finns ett förvärv av fastigheten Gjuteriet vilket inte var budgeterat. Detta påverkar avvikelsen negativt med 18,3 mnkr.

Kommunen har under året förvärvat mark bland annat vid Smedjeholm, Tånga och Falkenbergsmotet.

Kommunens bolag och förbunds investeringsredovisning

Falkenbergs kommun bedriver verksamhet i olika verksamhetsformer. Förutom förvaltningsform även i aktiebolag och räddningsförbund. Bolagen genomförde totalt investeringar om 219,6 mnkr 2018. Budgeterad volym var 429,3 mnkr. Här följer en kort sammanfattning av bolagens och räddningstjänstens investeringar.

Falkenbergs Stadshus AB

Inga investeringar 2018.

Falkenbergs Bostads AB

Årets investeringar uppgår till 94,7 mnkr vilket är 147,8 mnkr lägre än budget. De främsta orsakerna till budgetavvikelsen är den starka byggkonjunkturen samt svårigheten att få byggbolag att lämna anbud vilket föranlett en omarbetning av modellen för totalentreprenad. Under 2018 har Fabo färdigställt ett projekt, kvarteret Hjorten. Det är ett bostadshus om 8 våningar och 45 lägenheter som hade inflyttning i februari 2018. Pågående projekt är kvarteret Svärdet (31 lägenheter), kvarteret Grieg (94 lägenheter), Ullared (22 lägenheter och mötesplats), Solhaga (45 boendeplatser) och Borret (servicebyggnad för Fabo). I Slöinge är 12 lägenheter redo för byggstart tidigt 2019. Utöver dessa projekt finns några pågående detaljplanläggningar.

Falkenberg Energi AB

Årets investeringar uppgår till 57,5 mnkr vilket är 12,3 mnkr högre än budget. Orsaken till att investeringarna är högre beror mestadels på att Smedjeholmsprojektet (köp av tomt, flytt av bioljepanna och kulvertdragning) blivit tidigarelagt från 2019 till 2018. Ansökan till Klimatklivet, gällande anslutning av Lantmännen Lantbruk för torkning av spannmål, fanns ej med i budget. Detta projekt blev godkänt och beslutat i januari 2018.

Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB

Årets investeringar uppgår till 66 mnkr vilket är 73,6 mnkr lägre än budget. Orsaker till avvikelsen beror till stor del på att förfrågningsunderlag för vissa projekt har tagit längre tid än planerat att få fram, vilket fick till följd att upphandlingar inte genomfördes som planerat. Dessutom blev entreprenadarbeten på ett större projekt försenade. Likaså påverkas investeringarna av kommunens utbyggnadstakt avseende exploatering av nya bostads- och verksamhetsområden.

Falkenbergs Näringslivs AB inklusive Destination Falkenberg AB

Årets investeringar uppgår till 1,4 mnkr vilket är 0,6 mnkr lägre än budget. Orsakerna till budgetavvikelsen är främst färre investeringar avseende fastigheter.

Räddningstjänsten Väst

Årets investeringar är 5,0 mnkr vilket är 5,5 mnkr lägre än budget.

Investeringsredovisning

Mnkr	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse 2018
Falkenbergs Stadshus AB	0,0	0,0	0,0
Falkenberg Energi AB	45,2	57,5	-12,3
Falkenbergs Bostads AB	242,5	94,7	147,8
Falkenbergs- Vatten och Renhållnings AB	139,6	66,0	73,6
Falkenbergs Näringsliv AB	2,0	1,4	0,6
Räddningstjänsten Väst	10,5	5,0	5,5
Totalt	439,8	224,6	215,2

Exploateringsredovisning

Exploateringsverksamhetens syfte är att förädla mark som kommunen äger. Detta kan ske genom att göra detaljplaner och bygga ut infrastruktur. Målet är att kunna sälja färdiga tomter avsedda att bygga bostäder och lokaler för verksamhet. Inom exploateringsverksamheten ingår även strategiska förvärv, där det först på lång sikt kan bli aktuellt att förädla fastigheten.

Under året har kommunens största planerade tomtsläpp, Stafsinge kyrkby, blivit försenat på grund av problem hos entreprenören. Den första etappen planeras att släppas under året kommer istället att släppas under början av 2019.

Nedan redovisas några av de största projekt som vi jobbat med under året:

Kvarteret Krispeln

Avsikten är att det ska bli nya bostäder inom kvarteret och att skapa ett nytt kunskaps- och kulturcentrum. Kunskap- och kulturcentrum hanteras i en separat detaljplan och finansieras via kommunens investeringsbudget. Arbetet med detaljplanen för nya bostäder pågår. Kommunen äger det mesta av marken inom området.

Skrea Lyckan, Skrea

Kommunen förvärvade under 2011 en del av området och har även beslutat att sätta igång arbetet med detaljplan. Detaljöversiktsplanen för centralorten visar att det går att

pröva området för bostadsbebyggelse. En tidig planskiss visar ett 70-tal bostäder inom området. De arkeologiska undersökningarna är klara och utbyggnad av gator samt grönområden sker efter att detaljplanen vunnit laga kraft.

Stafsinge Kyrkby, Stafsinge

Kommunen äger marken i området som kommer att exploateras. Detaljplanen vann laga kraft 2016. Den innebär byggrätt för ett 90-tal friliggande villatomter, ett 30-tal radhustomter samt ett antal flerbostadstomter. Utbyggnaden kommer att ske i två etapper. Den första etappen med byggrätt för småhusbebyggelse släpps under 2019.

Detaljplan Korset

Norr om Falkenbergs station har en ny detaljplan vunnit laga kraft vilket medger kontor. Den första aktören att bygga kontor kommer att påbörja byggnationen under 2019.

Falkenbergsmotet och Smedjeholm

Vid både Falkenbergsmotet och Smedjeholm har infrastruktur byggts ut enligt framtagna detaljplaner. Syftet är att kunna erbjuda mer tillgänglig verksamhetsmark till näringslivet.

Exploatering

Mnkr	Intäkter 2018	Kostnader 2018	Resultat-avräknat 2018	Ingående lager 2018	Utgående lager 2018
Exploatering bostadsmark	72,4	-43,4	2,2	31,3	82,5
Exploatering verksamhetsmark	28,0	-21,9	0,1	92,0	89,3
Övrigt	-1,9	1,1	-1,0	0,0	0,9
Totalt	98,5	-64,2	1,3	123,3	172,7

Kommunkoncernen

I detta avsnitt ges en samlad bild av vilka som bedriver kommunal verksamhet i Falkenberg samt en kort beskrivning av årets ekonomiska flöden mellan kommunen och de kommunala bolagen.

Utförare av kommunens verksamhet

Kommunens verksamhet bedrivs i olika driftsformer. Tanken är att tillhandahålla välfärdstjänster så effektivt och hållbart som möjligt. Utförare är:

- kommunkoncernen
- kommunalförbundet Räddningstjänsten Väst
- olika kommunala uppdragsföretag

Kommunkoncernen består av nämnder och bolag som kommunen äger (helt eller delvis). Kommunen köper även in verksamhet från externa företag och organisationer som här kallas kommunala uppdragsföretag. Räddningstjänsten Väst är ett samarbete mellan Varbergs och Falkenbergs kommun.

Personalförhållanden i kommunkoncernen

Kommunkoncernen har under året haft 2 842 anställda omräknat till heltidsanställningar, varav 164 årsarbetare anställda i de kommunala bolagen. Drygt 80 % är kvinnor.

Ekonomisk utveckling i kommunkoncernen

Kommunkoncernens resultat för 2018 uppgår till 71,2 mnkr, att jämföra med 113 mnkr 2017. Resultatutvecklingen de senaste åren har varit positiv men påverkas av tillfälliga bidrag och stöd vars uthållighet är osäker. Försäljning av exploateringsmark har förekommit som även den är av tillfällig karaktär. Framtidens demografiutveckling innebär utmaningar vilket kommer att kräva effektiviseringar eller ökade skatteuttag för att få en ekonomi i balans.

Interna transaktioner i kommunkoncernen

Tabellen visar de ekonomiska flöden som finns inom kommunkoncernen under 2018. Koncerninterna köp och försäljningar har ökat med ungefär 16 % jämfört med föregående år. Räntor och borgensavgifter har minskat med 8 %, då räntenivåerna har varit något lägre under 2018 än 2017. Aktieägartillskotten är något lägre än 2017 och koncernbidragen något högre än föregående år. Utdelningen från Falkenberg energi AB blev 31 mnkr för 2018, att jämföra med 31 mnkr 2017.

Koncerninterna förhållanden

Mnkr	Ägd andel	Aktieägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
	%	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Falkenbergs kommun		–	–	–	–	–	31,0
Falkenbergs Stadshus AB	100	21,7	–	35,7	42,0	31,0	31,0
Falkenberg Energi AB	100	–	–	6,8	1,8	31,0	–
Falkenbergs Bostads AB	100	–	21,7	30,9	–	–	–
Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB	100	–	–	–	26,2	–	–
Falkenbergs Näringsliv AB	100	–	–	4,3	7,7	–	–

Koncerninterna förhållanden

Mnkr	Ägd andel	Försäljning		Lån		Räntor och borgensavgifter		Borgen	
	%	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagna	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Falkenbergs kommun		25,2	182,0	1 470,2	–	14,6	-1,8	–	–
Falkenbergs Stadshus AB	100	–	0,1	–	–	-0,9	5,7	–	–
Falkenberg Energi AB	100	54,3	15,3	–	35,0	-0,1	0,8	–	–
Falkenbergs Bostads AB	100	108,9	34,6	–	1 115,0	–	3,0	–	–
Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB	100	20,7	4,3	–	320,2	-0,8	5,1	–	–
Falkenbergs Näringsliv AB	100	30,4	3,2	–	–	–	–	–	–

Samlad bild av God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning för Falkenbergs kommun innebär att vi ska ha verksamhet med god kvalitet och utnyttja våra resurser optimalt inom önskade gränser. Detta innebär också att vi tar ansvar för framtida generationer med avseende på hållbarhet inom de tre dimensionerna; socialt, ekologiskt och ekonomiskt.

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. För ekonomin ska anges finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Falkenbergs kommun har ett resultatmål på 2 % av skatteintäkter och statsbidrag samt ett soliditetsmål på 30 %. Båda målen är uppfyllda 2018. God ekonomisk hushållning beskrivs mer utförligt i kapitlet "Uppföljning av kvalitet och utvecklingsmål".

Verksamheten ska ha mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Fullmäktige i Falkenbergs kommun styr detta genom sin vision,

övergripande kritiska kvalitetsfaktorer och utvecklingsmål. Uppföljning och analys av kritiska kvalitetsfaktorer har genomförts och utfallet för de 12 kritiska kvalitetsfaktorerna visar att Falkenbergs kommun levererar en god kvalitet. Ingen av de kritiska kvalitetsfaktorerna är på en oacceptabel nivå utan samtliga bedöms som godkända eller delvis godkända. Samtidigt finns det av fullmäktige utpekade utvecklingsmål där aktiviteter pågår för att förbättra resultaten ännu mer.

Med ovanstående som grund är bedömningen att Falkenbergs kommun har en god ekonomisk hushållning.

Under 2019 kommer ett förändringsarbete avseende uppföljningen av ekonomin och kvaliteten att genomföras. Syftet är bland annat att förenkla och förtydliga uppföljningen mellan dessa två storheter ytterligare.

Finansiella rapporter och tilläggsupplysningar

Resultaträkning

Resultaträkning, mnkr	Not	Kommunen			Koncernen		
		Utfall 2018	Budget 2018	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter	1	554,3	-*	564,7	1 017,5	-*	1 025,3
Jämförelsestörande intäkter	2	1,3	0,0	0,9	15,6	0,0	9,1
Verksamhetens kostnader	3	-2 896,7	-2 310,9	-2 814,5	-3 177,6	-2 120,0	-3 095,8
Jämförelsestörande kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar och nedskrivningar	4	-98,4	-100,7	-100,6	-191,6	-195,3	-190,5
Verksamhetens nettokostnader		-2 439,5	-2 411,6	-2 349,5	-2 336,1	-2 315,3	-2 251,9
Skatteintäkter	5	1 872,1	1 872,5	1 818,0	1 872,1	1 872,5	1 818,0
Generella statsbidrag och utjämning	6	590,3	581,7	612,3	590,3	581,7	612,3
Finansiella intäkter	7	41,6	20,7	22,7	-0,6	15,9	-4,5
Finansiella kostnader	8	-5,3	-24,2	-11,3	-40,0	-70,3	-47,8
Resultat efter finansiella poster		59,2	39,1	92,2	85,7	84,5	126,1
Uppskjuten skatt		-	-	-	-8,9	-10,1	-8,9
Skatt på årets resultat		-	-	-	-5,6	0,0	-4,1
Årets resultat		59,2	39,1	92,2	71,2	74,4	113,1
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster		57,9	39,1	91,3	55,6	74,4	104,0

* Budgetering sker på nettonivå

Periodens utfall jämfört med budget

Resultatet för Falkenbergs kommun 2018 uppgår till 59,2 mnkr. Det budgeterade resultatet för året är 39,1 mnkr, vilket innebär ett budgetöverskott om 20,1 mnkr. I resultatet ingår en jämförelsestörande post i form av vinst från materiella anläggningstillgångar på 1,3 mnkr. Exklusive jämförelsestörande poster uppgår resultatet till 57,9 mnkr, ett budgetöverskott på 18,8 mnkr. I överskottet ryms både under- och överskott. Nämnderna redovisar ett underskott jämfört med budget medan överskottet framförallt förklaras av högre statsbidrag än budgeterat samt att kommunen 2018 fått en budgeterad utdelning på 31 mnkr från det kommunala bolaget Falkenberg Energi AB. Se vidare under respektive rubrik.

Med ett resultat på 59,2 mnkr uppnås en resultatandel av skatteintäkter och statsbidrag på 2,4 %, att jämföra med 2 % som är kommunfullmäktiges målsättning för god ekonomisk hushållning. Även beaktat jämförelsestörande poster uppgår resultatandelen till 2,4 % av skatteintäkter och statsbidrag. Det resultat, efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % kan sättas av i kommunens resultatutjämningsreserv. För 2018 avsätts 3,2 mnkr, vilket innebär att den ackumulerade resultatutjämningsreserven uppgår till 246,2 mnkr 2018.

Periodens utfall jämfört med föregående år

Kommunen resultat om 59,2 mnkr för 2018 är lägre än 2017 års resultat på 92,2 mnkr. Verksamheternas

nettokostnad är 90,0 mnkr högre än föregående år.

Detta beror framförallt på löneökningar samt ökade kostnader till följd av fler barn och elever på barn- och utbildningsnämnden och fler brukare på socialnämnden. En ytterligare anledning är ökade kostnader för avtalspensioner samt att kommunens lokalkostnader ökat jämfört med motsvarande period föregående år. En satsning på vuxenutbildningen samt en satsning på ett planeringscenter, som arbetar med att prova ut och implementera tekniska lösningar inom äldreomsorgen, har också bidragit till att kostnaderna ökat mellan åren. Vidare visade kommunens affärsverksamhet ett högre resultat under föregående år. Trots att elproduktionen från vindkraft, till följd av högre priser på el och elcertifikat, visar ett betydligt högre resultat under 2018 var affärsverksamhetens resultat sammantaget högre under föregående år. Anledningen till det är att kommunen sålde mer exploateringsmark under föregående år.

Skatteintäkter och statsbidrag har endast ökat med 32,1 mnkr i jämförelse med föregående år. Till följd av att verksamhetens nettokostnader ökat betydligt mer påverkas resultatet 2018 negativt. Att resultatet inte är ännu lägre beror på att kommunens räntenetto är 24,9 mkr bättre än motsvarande period föregående år. Den främsta orsaken till detta är att kommunen 2018 fick en högre utdelning från det kommunala bolaget Falkenberg Energi än året innan. En ytterligare anledning är lägre räntekostnader än budgeterat.

Balansräkning

Balansräkning, mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	9	0,0	0,0	0,4	0,3
Materiella anläggningstillgångar		2 289,5	1 958,9	4 754,0	4 327,7
-Varav mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	1 973,5	1 662,8	3 694,0	3 372,1
-Varav maskiner och inventarier	11	145,4	144,3	708,3	658,1
-Varav pågående anläggningar	12	170,6	151,7	351,7	297,5
Finansiella anläggningstillgångar	13	1 703,2	1 615,4	63,1	60,4
Summa anläggningstillgångar		3 992,7	3 574,3	4 817,5	4 388,4
Omsättningstillgångar					
Lager		173,9	124,0	181,4	130,1
Kortfristiga fordringar		231,2	200,9	343,1	295,1
Kassa och bank		0,0	0,0	0,4	0,2
Summa omsättningstillgångar		405,1	324,9	524,9	425,4
Summa tillgångar		4 397,8	3 899,2	5 342,4	4 813,8
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital 18					
Årets resultat		59,2	92,2	71,2	113,1
Ackumulerad resultatutjämningsreserv		246,2	243,0	246,2	243,0
Övrigt eget kapital		1 413,5	1 324,5	1 739,9	1 628,8
Summa eget kapital		1 718,9	1 659,7	2 057,4	1 984,9
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14	24,7	25,0	24,9	25,2
Övriga avsättningar	15	20,3	23,9	135,2	133,2
Summa avsättningar		45,0	48,9	160,1	158,4
Skulder					
Långfristiga skulder	16, 19	1 938,3	1 619,8	2 258,9	1 957,3
Kortfristiga skulder		695,6	570,8	866,0	713,2
Summa skulder		2 633,9	2 190,6	3 124,9	2 670,5
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		4 397,8	3 899,2	5 342,4	4 813,8
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter och därmed jämförliga säkerheter 17					
Ansvarsförbindelser 17		834,6	883,2	835,3	883,9
-Varav pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna		768,8	814,6	768,8	814,6
-Varav övriga ansvarsförbindelser		65,8	68,6	66,5	69,3

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar består av materiella och finansiella tillgångar. De materiella anläggningstillgångarna har ökat med ca 330 mnkr. Ökningen består i stort av de investeringar vi gjort under året (ca 430 mnkr) minskat med årets avskrivningar (ca 98 mnkr).

Våra finansiella anläggningstillgångar har ökat med 90 mnkr jämfört med föregående år. 85 mnkr beror på att det förmedlade lånen ökat och även fordran på koncernbolagen för dessa lån. Resterande del avser bland annat ett nytt föreningslån till Slöinge tennisklubb.

Omsättningstillgångar

Under året har våra omsättningstillgångar ökat med 80 mnkr, vilket till största del (50 mnkr) beror på ökning av exploateringslagret. Ökningen beror på att utgifter för exploateringsprojekt lagerförts, i större omfattning än föregående år, innan de vinstavräknas.

Eget kapital

Ökningen av vårt egna kapital består av årets resultat på 59,2 mnkr. I det egna kapitalet ingår en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna har under året ökat med 3,2 mnkr och uppgår i bokslutet till 246,2 mnkr. Det är så mycket vi får sätta av, enligt kommunens beslutade principer.

Avsättningar

Avsättningar finns för pensioner, muddring och saneringar och har totalt minskat med ca 4 mnkr från förra året. Minskningen beror till största delen på att vi under året använt avsatta medel för muddring.

Skulder

De långfristiga skulderna består av banklån, finansiell leasing, skulder till koncernbolag och statliga investeringsbidrag. Dessa skulder har ökat med totalt ca 320 mnkr sedan föregående år. Under året har vi upptagit nya lån för 288 mnkr, varav 85 mnkr är vidareförmedlat till koncernbolag. Vidare finns en ny skuld till Falkenbergs Näringsliv AB på 29,7 mnkr som uppstod i samband med att fastigheter sålts till kommunen. Den finansiella leasingen avser de fem vindkraftverken på Lövstaviken. Dessa amorteras med ca 2,8 mnkr per år. Investeringsbidragen har ökat något under året.

De kortfristiga skulderna har ökat med ca 125 mnkr jämfört med föregående år. Den enskilt största orsaken är att vi utnyttjat chekräkningsrediten mer än föregående år. I övrigt består kortfristiga skulder av normala förändringar.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, mnkr	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Löpande verksamheten				
Årets resultat	59,2	92,2	71,2	113,1
Justeringar för avskrivningar	98,4	100,6	191,6	190,5
Justering för förändring av avsättningar	-3,9	9,6	1,7	13,1
Effekt av ändrad skattesats avs. obeskattade reserver	0,0	0,0	1,3	0,0
Realisationsresultat	-1,3	-0,9	-1,3	-9,1
Löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	152,9	201,5	263,2	307,6
+/- Minskning/ökning lager	-49,9	-45,8	-51,3	-48,1
+/- Minskning/ökning kortfristiga fordringar	-30,3	-20,1	-48,0	-48,7
+/- Ökning/minskning övriga kortfristiga skulder	124,8	13,7	152,8	68,9
Löpande verksamheten efter förändring av rörelsekapital	197,0	149,3	318,0	279,7
Investeringsverksamheten				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	-0,1	0,0
Investeringar i fastigheter och inventarier	-429,8	-262,3	-637,7	-434,3
Försäljning av fastigheter och inventarier	2,1	2,9	21,1	22,8
Köp av dotterbolag			0,0	-2,2
+/- Ökning/minskning av övriga finansiella anläggningstillgångar	-87,8	-11,5	-2,7	0,9
Ökning kortfristiga finansiella placeringar	0,0	14,5	0,0	14,5
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-515,5	-256,4	-619,4	-398,3
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna långfristiga lån	321,3	11,5	304,4	23,0
Amortering långfristiga lån	-2,8	-2,7	-2,8	-2,7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	318,5	8,8	301,6	20,3
Årets kassaflöde	0,0	-98,3	0,2	-98,3
Likvida medel vid årets början	0,0	98,3	0,2	98,5
Likvida medel vid årets slut	0,0	0,0	0,4	0,2
+/- Ökning/minskning av kassa och bank	0,0	-98,3	-0,2	98,3

Löpande verksamhet

Medel från den löpande verksamheten uppgår till 197,5 mnkr och består, innan förändring av rörelsekapital, i stort sett av årets resultat som justerats med avskrivningarna. Justeringen sker då avskrivningarna inte påverkar kassaflödet.

Kassaflödet från den löpande verksamheten, efter förändring av rörelsekapital, uppgår till 44,6 mnkr. Det positiva kassaflödet beror till största delen på att vi utnyttjar checkräkningskrediten i större omfattning i år än föregående år. Exploateringslagret har ökat då fler projekt upparbetats i större takt än vad avyttring skett av marken. Detta påverkar kassaflödet negativt.

Investeringsverksamhet

Investeringsverksamheten har ett negativt kassaflöde på 516 mnkr. Det beror dels på årets investeringar om 429,8 mnkr och dels på ökning av finansiella anläggningstillgångar. Denna ökning beror på nya förmedlade lån som ökar fordran på koncernbolag.

Finansieringsverksamhet

Kassaflöden från finansieringsverksamheten uppgår till 318,5 mnkr. Det är främst nyupptagna lån och en ny skuld till Falkenbergs Näringsliv AB som bidrar till det ökade kassaflödet. Liksom vid årets början är likvida medel vid årets slut noll.

Noter

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Not 1 verksamhetens intäkter				
Försäljning	158,3	143,5	465,4	466,4
Taxor och avgifter	95,9	92,0	224,6	229,7
Bidrag	274,6	277,3	274,6	277,3
Exploateringsintäkter	9,2	27,0	9,2	27,0
Maxtaxa	10,1	10,5	10,1	10,5
Övriga intäkter	6,2	14,4	33,6	14,4
Totalt	554,3	564,7	1 017,5	1 025,3
Not 2 jämförelsestörande intäkter				
Realisationsvinster	1,3	0,9	15,6	9,1
Totalt	1,3	0,9	15,6	9,1
Not 3 verksamhetens kostnader				
Personal	-1 573,1	-1 513,8	-1 669,3	-1 604,7
Lokaler	-205,7	-219,5	-100,3	-115,5
Lämnade bidrag	-99,4	-97,9	-99,4	-97,9
Köp av verksamhet	-678,8	-637,4	-678,8	-637,4
Övriga kostnader	-339,7	-345,9	-629,8	-640,3
Totalt	-2 896,7	-2 814,5	-3 177,6	-3 095,8
Not 4 avskrivningar och nedskrivningar				
Byggnader och mark	-72,8	-67,6	-130,7	-123,9
Maskiner och inventarier	-25,5	-25,9	-60,9	-59,5
Nedskrivningar	-0,1	-7,1	0,0	-7,1
Totalt	-98,4	-100,6	-191,6	-190,5
Not 5 skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter innevarande år	1 881,2	1 824,6	1 881,2	1 824,6
Preliminär skutavräkning innevarande år	-2,7	-8,9	-2,7	-8,9
Slutavräkning tidigare år	-6,4	2,3	-6,4	2,3
Totalt	1 872,1	1 818,0	1 872,1	1 818,0
Not 6 generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	471,0	466,3	471,0	466,3
Kostnadsutjämning	-38,7	-26,3	-38,7	-26,3
Regleringsavgift	6,9	-0,4	6,9	-0,4
Utjämning lss	13,9	14,5	13,9	14,5
Kommunal fastighetsavgift	98,3	89,6	98,3	89,6
Statlig byggbonus	0,0	17,6	0,0	17,6
Statsbidrag flyktingstöd (välfärdsmiljarder)	29,9	35,3	29,9	35,3
Tillfälligt flyktingstöd (2015)	9,0	15,7	9,0	15,7
Totalt	590,3	612,3	590,3	612,3

Noter

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Not 7 finansiella intäkter				
Räntor från kommunala bolag	3,7	5,0	0,0	0,0
Utdelning	36,7	17,2	5,7	2,2
Övriga finansiella intäkter	1,2	0,5	-6,3	-6,7
Totalt	41,6	22,7	-0,6	-4,5
Not 8 finansiella kostnader				
Räntor avseende förmedlade lån	2,5	1,2	2,5	1,2
Räntor kommunens egna lån	-6,6	-6,0	-6,6	-6,0
Nedskrivning av elcertifikat	0,0	-5,6	0,0	-5,6
Ränta pensionsavsättning	-0,6	-0,4	-0,6	-0,4
Övriga finansiella kostnader	-0,6	-0,5	-35,3	-37,0
Totalt	-5,3	-11,3	-40,0	-47,8
Not 9 immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	0,0	0,0	0,3	0,3
Årets aktiverade utgifter	0,0	0,0	0,1	0,0
Utgående anskaffningsvärde	0,0	0,0	0,4	0,3
Ingående avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	0,0	0,0	0,4	0,3
Not 10 mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	2 548,4	2 264,8	4 984,6	4 653,0
Justeringspost	0,0	0,0	-5,2	0,0
Årets anskaffningar	277,0	139,5	280,6	135,7
Omklassificeringar från pågående nyanläggning	107,3	155,1	191,6	212,9
Försäljningar och utrangeringar	-1,1	-11,0	-41,8	-17,0
Utgående anskaffningsvärde	2 931,6	2 548,4	5 409,8	4 984,6
Ingående avskrivningar	-885,6	-820,2	-1 603,4	-1 485,0
Justeringspost	0,1	0,0	5,3	0,0
Årets avskrivningar	-72,9	-67,5	-130,6	-123,2
Försäljningar och utrangeringar	0,3	2,1	22,0	4,8
Utgående avskrivningar	-958,1	-885,6	-1 706,7	-1 603,4
Ingående nedskrivningar	0,0	0,0	-9,1	-9,1
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående nedskrivningar	0,0	0,0	-9,1	-9,1
Totalt	1 973,5	1 662,8	3 694,0	3 372,1
Not 11 maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	385,9	363,1	1 365,6	1 299,9
Justeringspost	0,0	0,0	0,2	-2,2
Årets anskaffningar	25,7	22,0	103,4	59,0
Omklassificeringar från pågående nyanläggning	0,8	0,9	7,7	9,2
Försäljningar och utrangeringar	0,0	-0,1	-0,7	-0,3
Utgående anskaffningsvärde	412,4	385,9	1 476,2	1 365,6

Noter

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Not 11 maskiner och inventarier forts.				
Ingående avskrivningar	-241,6	-215,7	-689,7	-632,6
Justeringspost	0,1	0,0	-0,1	2,2
Årets avskrivningar	-25,5	-25,8	-60,9	-59,3
Försäljningar och utrangeringar	0,0	-0,1	0,6	0,0
Utgående avskrivningar	-267,0	-241,6	-750,1	-689,7
Ingående nedskrivningar	0,0	0,0	-17,8	-17,8
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående nedskrivningar	0,0	0,0	-17,8	-17,8
Totalt	145,4	144,3	708,3	658,1
Not 12 pågående anläggning				
Ingående anskaffningsvärde	151,7	207,2	297,5	287,1
Årets anskaffningar	127,1	100,7	254,8	232,6
Omklassificeringar	-108,1	-156,0	-200,5	-222,0
Försäljningar och utrangeringar	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Utgående anskaffningsvärde	170,6	151,7	351,7	297,5
Totalt	170,6	151,7	351,7	297,5
Totalt not 10-12	2 289,5	1 958,9	4 754,0	4 327,7
Not 13 finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar				
Falkenbergs stadshus ab	175,3	175,3	0,0	0,0
Kommuninvest ekonomisk förening	38,7	38,7	38,7	38,7
Falkenberg biogas ab	3,0	3,0	3,0	3,0
Övriga aktier och andelar	0,4	1,1	3,9	4,6
Summa aktier och andelar	217,4	218,1	45,6	46,3
Långfristiga fordringar				
Förmedlade lån till kommunala bolag	1 447,0	1 362,0	0,0	0,0
Övriga fordringar koncernbolag	23,2	23,2	0,0	0,0
Övriga fordringar	15,6	12,1	17,5	14,1
Summa långfristiga fordringar	1 485,8	1 397,3	17,5	14,1
Totalt	1 703,2	1 615,4	63,1	60,4
Not 14 avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser				
Förkortningar				
Exklusive ök-sap; pensioner exkl. Särskild avtalspension enligt överenskommelse och visstidspension				
Ök-sap; åtaganden för särskild avtalspension enligt överenskommelse och visstidspension				
Opf-kl; omställningsstöd och pensioner till förtroendevalda				
Pensionsförpliktelse; pensionsåtaganden som är intjänade före 1998				
Ingående pensionsavsättning i balansräkningen	25,0	16,8	25,2	17,3
-Varav exklusive ök-sap	12,9	12,6	12,9	12,9
-Varav ök-sap	3,5	4,2	3,7	4,4
-Varav opf-kl	8,6	0,0	8,6	0,0

Noter

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Not 14 avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser forts.				
Nya förpliktelser under året	4,3	12,2	1,1	12,2
-Varav avsättning opf för tidigare år	0,0	6,7	0,0	6,7
-Varav nyintjänad pension	4,2	5,6	1,0	5,6
-Varav ränte- och basbeloppsuppräkringar	0,6	0,6	0,6	0,6
-Varav övrigt	-0,5	-0,7	-0,5	-0,7
Årets utbetalningar	-4,6	-4,0	-1,8	-4,3
Utgående pensionsavsättning i balansräkningen	24,7	25,0	24,9	25,2
-Varav exklusive ök-sap	14,1	12,9	14,1	12,9
-Varav ök-sap	0,4	3,5	0,6	3,7
-Varav opf-kl	10,2	8,6	10,2	8,6
Aktualiseringsgrad, %	99,0	99,0	99,0	99,0
Ingående pensionsförpliktelse utanför balansräkningen	814,6	831,3	814,6	831,3
Ränte- och basbeloppsuppräkning	17,9	24,3	17,9	24,3
Årets utbetalningar	-42,1	-44,7	-42,1	-44,7
Övrig post	-21,6	3,7	-21,6	3,7
Utgående pensionsförpliktelse utanför balansräkningen	768,8	814,6	768,8	814,6
Antal politiker med visstidsförordnande	0,0	0,0	0,0	0,0
Antal tjänstemän med visstidsförordnande	1,0	1,0	1,0	1,0
Not 15 övriga avsättningar				
Uppskjuten skatt	0,0	0,0	108,9	102,4
Återställningskostnader deponier				
Avser lövstaviken och landsbygdsdeponier				
Ingående avsättning	0,0	0,0	6,9	7,2
Årets användning för återställning	0,0	0,0	0,0	-0,3
Årets avsättning	0,0	0,0	-0,9	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	6,0	6,9
Muddring				
Årlig avsättning för muddring i falkenbergs och glommens hamn. Muddring genomförs ca vart femte år.				
Ingående avsättning	7,0	9,0	7,0	9,0
Årets ianspråktagande	-6,6	-7,5	-6,6	-7,5
Årets avsättning	0,0	5,5	0,0	5,5
Utgående avsättning	0,4	7,0	0,4	7,0
Sanering inom kvarteret krispeln				
Avsättning för kommande sanering inom kvarteret krispeln i samband med byggnation av kunskaps- och kulturcentrum. Inför byggnation av argus har sanering efter rivning av murtanhuset pågått under året. Inför bokslutet kvarstod 11,7 mnkr av avsättningen, vilket inte bedömdes vara tillräckligt för kommande sanering i kvarteret krispeln, varför en avsättning om ytterligare 4,8 mnkr gjordes.				
Ingående avsättning	13,4	13,5	13,4	13,5
Årets ianspråktagande	-1,7	-0,1	-1,7	-0,1
Årets avsättning	4,8	0,0	4,8	0,0
Utgående avsättning	16,5	13,4	16,5	13,4

Noter

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017

Not 15 övriga avsättningar forts.

Huvudstudie sanering ätran

Avsättning för kommande förstudie inför sanering i ätran.

Ingående avsättning	3,5	0,0	3,5	0,0
Omklassificering från korta skulder	-0,1	0,5	-0,1	0,5
Årets ianspråktagande	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avsättning	0,0	3,0	0,0	3,0
Utgående avsättning	3,4	3,5	3,4	3,5
Totalt	20,3	23,9	135,2	133,2

Not 16 långfristiga skulder

Lån från kreditinstitut	1 787,0	1 499,0	2 012,0	1 724,0
-Varav vidareutlånat till koncernbolag	1 447,0	1 362,0	1 447,0	1 362,0
Finansiell leasing	65,6	68,4	71,9	71,0
Statliga investeringsbidrag	44,3	40,6	45,9	40,9
Övriga långfristiga skulder	41,4	11,8	129,1	121,4
Totalt	1 938,3	1 619,8	2 258,9	1 957,3

Falkenbergs kommun tillämpar säkringsredovisning. Se redovisningsprinciper.

Not 17 panter och ansvarsförbindelser

Borgensåtaganden

Bostadsföretag	4,5	5,5	4,5	5,5
Falkenbergs stadshus ab	225,0	225,0	225,0	225,0
Övriga borgensåtaganden	0,8	0,9	0,8	0,9
Summa	230,3	231,4	230,3	231,4

Ansvarsförbindelser

Pensionsförpliktelse intjänad före 1998	768,8	814,6	768,8	814,6
Seb finans ab, finansiell leasing	65,6	68,4	65,6	68,4
Övriga ansvarsförbindelser	0,2	0,2	0,9	0,9
Summa	834,6	883,2	835,3	883,9
Totalt	1 064,9	1 114,6	1 065,6	1 115,3

Not 18 eget kapital

Det finns en differens om 1,3 mnkr i eget kapital vilket är en effekt av ändrad skattesats avseende obeskattade reserver.

Not 19 långfristiga skulder (åtagande)

Falkenbergs kommun har i april 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i för-

hållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Falkenbergs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 mnkr och totala tillgångar till 406 323 mnkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 285 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 2 294 mnkr.

Redovisningsprinciper

Kommunen följer lagen om kommunal redovisning samt i allt väsentligt de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning (RKR). I de fall redovisningen avviker från dessa rekommendationer anges detta särskilt.

Periodisering av kostnader och intäkter

Kostnader och intäkter som avser redovisningsåret har i huvudsak belastat/tillgodoräknats årets redovisning. Lön till timanställda och ob-ersättning till månadsanställda redovisas enligt kontantprincipen. Ersättningar av detta slag som tjänades in i december 2018 har belastat 2019.

Redovisning av IT-system och licenser

Kostnader avseende it-system och licenser har kostnadsförts i resultaträkningen. Dessa kostnader uppfyller inte RKR 12.1 för att hanteras som en immateriell tillgång.

Barn- och äldreomsorgsavgifter

Inkomsten intäktsförs i samband med fakturering. Vid bokslutet periodiseras levererad, ej ännu fakturerad, prestation och intäktsförs i enlighet med gällande taxa.

Markförsäljning och exploatering

Exploateringsintäkter vinstavräknas varje tertiäl allt eftersom försäljning sker, enligt RKR:s vägledning. Kostnader som inte har vinstavräknats redovisas som lager. Intäkter från övrig markförsäljning intäktsförs löpande.

Investeringsbidrag

Investeringsbidrag skuldförs vid utbetalning. Bidragen intäktsförs i takt med avskrivningarna för den investering som bidraget avser.

Statsbidrag

Riktade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsknutna intäkter. Periodisering sker till den period där kostnaderna, som statsbidraget avser, är bokförda.

Skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med RKR 4:2. Generella statsbidrag och utjämning redovisas enligt kontantmetoden. Undantag har skett med det generella bidrag på 54,2 mnkr som kommunen fick för integration under senhösten 2015. Det bidraget har hittills intäktsförts med 36,7 mnkr och resten kommer att intäktsföras efter den plan som finns för integrationsfrämjande åtgärder. Enligt redovisningsrekommendationen R2 skulle statsbidraget ha resultatavräknas i sin helhet 2016. Vi bedömer att kommunen kommer att ha ökade kostnader för

integrationen av flyktingarna under flera år framöver. För att ha beredskap för dessa kostnader och för att inte påverka kommunens budget i övrigt ser kommunen det som nödvändigt att matcha dessa kostnader mot statsbidragen. På samma sätt har schablonersättningar och återsökta medel erhållits om 46,5 mnkr som till viss del skulle vara intäktsförda under 2018, men som överförts till 2019. Undantag från redovisningsrekommendationen R2 har också skett avseende den byggbonus om 7,5 mnkr som erhöles i december 2018. Denna har periodiserats till 2019.

Kommunal fastighetsavgift

Beräknad intäkt avseende kommunal fastighetsavgift periodiseras till det år intäkten hänför sig till.

Pensionsskuld

Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att pension som tjänats in till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. Pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och som en avsättning och kortfristig skuld i balansräkningen. Pensionsskulden är beräknad enligt RIPS-17 (antaganden för pensionsskulden).

Anläggningstillgångar

Anläggningar som anskaffades före 2013 är upptagna till anskaffningsvärdet minskat med investeringsbidrag och avskrivningar. Inkomster förknippade med anläggningstillgångar, så som investeringsbidrag, periodiseras från och med redovisningsåret 2013 över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningarna sker enligt rak nominell metod och påbörjas året efter att investeringen tagits i bruk. De investeringar som har klassificerats som anläggningstillgångar, har i huvudsak haft ett anskaffningsvärde över ett halvt prisbasbelopp och en beräknad nyttjandeperiod på mer än 3 år. Räntekostnader aktiveras inte under byggtiden.

Kommunen tillämpar reglerna som finns om komponentavskrivningar, vilket innebär att anläggningstillgångar som består av flera komponenter med olika nyttjandeperiod, delas upp och skrivs av var för sig. Nedan avskrivningstider tillämpas:

- Mark, ingen avskrivning
- Byggnader 10-60 år
- Infrastruktur 0-40 år
- Övriga anläggningar 15-50 år

De finansiella tillgångarna är upptagna till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet.

Klassificering av finansiella skulder

Både kommunens egna lån och lån som har förmedlats till de kommunala bolagen har klassificerats som långfristiga.

Säkring av kommunens räntebindning

De långfristiga skulderna är föremål för risker/möjligheter vid förändringar av marknadsräntorna. För att hantera dessa risker/möjligheter används finansiella derivatinstrument, s.k. ränteswapar. På detta sätt kan räntebindningen och kapitalbindningen hanteras med full flexibilitet.

Förutsättningar skapas för att, när som helst, förändra räntebindningstiden och bättre möta förändringar på räntemarknaden. Riktlinjer och ramar för riskhanteringen är fastlagda i en av styrelsen beslutad finanspolicy.

Per bokslutsdagen finns derivatavtal som totalt uppgår till 328 mnkr (föregående år 208 mnkr) för kommunen och till 1 710 mnkr (föregående år 1 698 mnkr) för kommunkoncernen. Den genomsnittliga räntebindningstiden för den totala skuldportföljen uppgår till 4,90 år (föregående år 3,69 år) för kommunen och till 3,89 år (föregående år 4,34 år) för kommunkoncernen. Den genomsnittliga effektiva räntan uppgår till 1,57 % (föregående år 2,86 %) för kommunen och till 1,96 % (föregående år 2,65 %) för kommunkoncernen. Marknadsvärdet på derivatavtalen uppgår till -14,8 mnkr (föregående år -16,8 mnkr) för kommunen och till -89,9 mnkr (föregående år -115,2 mnkr) för kommunkoncernen.

Marknadsvärdet representerar den kostnad/intäkt som skulle uppstå om man avslutar avtalen i förtid. Analogt skulle motsvarande marknadsvärde (så kallad ränteskillnadsersättning) uppstå om man istället valt att använda långa räntebindningar på de enskilda lånen. Om respektive ränteswapavtal kvarstår till och med sitt slutförfalldatum så kommer undervärdet/övervärdet att löpande elimineras. Så kallad "Säkringsredovisning" tillämpas avseende derivat, bland annat innebärande att värdeförändringar i derivatavtal inte redovisas över resultaträkningen. Det skall finnas en ekonomisk relation mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten. Säkringsförhållandet skall vara effektivt och dokumenteras när säkring ingås. Uppföljning av ekonomisk relation och effektivitet sker löpande via rutiner för finansiell rapportering. Särskild dokumentation är upprättad som bland annat fastlägger strategier och mål för riskhanteringen.

Nedan framgår de långfristiga skuldernas förfalloprofil, mnkr, (inklusive ränteswapar) avseende räntebindningen för kommunen.

Förfalloprofil kommunen

Mnkr	2018	2017
Inom 0-1 år	77,6	27,4
inom 1-2 år	30,0	0,0
Inom 2-3 år	100,0	30,0
Inom 3-4 år	20,0	100,0
Inom 4-5 år	0,0	20,0
Inom 5-6 år	28,0	0,0
Inom 6-7 år	0,0	28,0
Inom 7-8 år	0,0	0,0
Inom 8-9 år	0,0	0,0
Inom 9-10 år	150,0	0,0
Summa	405,6	205,4

Nedan framgår de långfristiga skuldernas förfalloprofil, mnkr, (inklusive ränteswapar) avseende räntebindningen för kommunen.

Förfalloprofil kommunkoncernen

Mnkr	2018	2017
Inom 0-1 år	452,6	284,4
inom 1-2 år	145,0	85,0
Inom 2-3 år	585,0	145,0
Inom 3-4 år	150,0	585,0
Inom 4-5 år	0,0	150,0
Inom 5-6 år	303,0	0,0
Inom 6-7 år	0,0	303,0
Inom 7-8 år	0,0	0,0
Inom 8-9 år	240,0	0,0
Inom 9-10 år	202,0	240,0
Summa	2 077,6	1 792,4

Ränte- och amorteringsfria lån

Kommunen har under 1980- och 1990-talet beviljat ränte- och amorteringsfria lån till föreningar och bygdegårdar. Dessa kostnadsfördes efter att de beviljats och utbetalats och de finns inte med i redovisningen. Under 2017 skrevs dessa lån bort till största del.

Leasingavtal

De vindkraftverk som leasas, redovisas som finansiell leasing. Avskrivning av dessa verk sker på 15 år, vilket är i relation till tiden elcertifikat erhålls. Leasingavtalet löper på 18 år och verken ska därefter lösas ut av kommunen. Övriga leasingavtal har kortare löptider än 3 år och betraktas därför som operationella.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning upprättas enligt den kommunala redovisningslagen och utformas enligt god redovisnings- sed. I den sammanställda redovisningen ingår Falkenbergs kommun och koncernen Falkenbergs Stadshus AB. Den

sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvs- metoden med proportionell konsolidering. Det innebär att det av kommunen vid förvärvstillfället förvärvade egna kapitalet i Falkenbergs Stadshus AB har eliminerats. Interna mellanhavanden har eliminerats och obeskattade reserver har, efter avdrag för latent skatt, hänförts till eget kapital. Eventuell latent skatt redovisas under avsättningar.

Skillnader i redovisning, mellan koncernbolag och kommu- nen, finns avseende pensioner intjänade före 1998 samt att kommunen påbörjar avskrivning året efter anläggningar tagits i bruk.

Totalt leasingavtal

Total leasingavtal, tkr	2018	2017	2016	2015	2014
Inom ett år	4 113	4 113	4 113	4 113	4 113
Senare än 1 år men inom 5 år	16 453	16 454	16 454	16 454	16 454
Mer än 5 år	7 082	11 195	15 308	19 422	23 535
Summa	27 648	31 762	35 875	39 989	44 103
Framtida finansiella kostnader för finansiell leasing	-5 838	-6 845	-7 889	-8 973	-10 096
Nuvärde på skulder avseende finansiell leasing	77 339	77 446	80 515	83 545	86 535

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

Ordförande: **Mari-Louise Wernersson**

Förvaltningschef: **Lars Fröding**

Antal årsarbetare: **154**

Nämndens uppgift

Kommunstyrelsens uppdrag är att:

- leda, samordna, följa upp och utveckla hela kommunorganisationen.
- ansvar för strategiska och kommunövergripande funktioner i frågor som rör personal, ekonomi, styrning, hållbarhet, samhällsplanering, arbetsmarknad, kommunikation, digitalisering, ärendehantering och upphandling.

Viktiga händelser under året

Under året tog vi beslut om en ny politisk organisation och en ny kommunchef tillträdde i början av sommaren. Under hösten har fokus legat på att matcha förvaltningsorganisationen med den politiska organisationen. Den nya förvaltningsorganisationen gäller från och med 1 januari 2019. Dessutom resulterade höstens kommunval i en ny politisk ledning i kommunen.

Några av våra utvecklingsaktiviteter under året har varit utvecklingsprojektet "Attraktiv arbetsgivare" med fokus på arbetsmiljö samt lansering av kommunens servicewebb och temawebben för samhällsplanering. Under året har vi även arbetat för att samordna ett kommungemensamt utvecklingsarbete kring informationssäkerhet.

För att utveckla styrningen i kommunen har ett arbete under året inletts genom en reviderad styrmodell inklusive

Agenda 2030. Kommunfullmäktige har 2018 antagit Fördjupad översiktsplan (FÖP) för norra och södra kusten i Falkenbergs kommun. Beslutet om antagande har dock överklagats och överlämnats till Förvaltningsrätten.

Under 2018 har hållbarhetsutvecklande projekt genomförts som exempelvis "Matchen mot plasten" och att få fler att välja cykeln som färdmedel.

Därutöver har vi inlett en fördjupad samverkan mellan arbetsmarknadsavdelningen och socialförvaltningen i syfte att arbeta mer effektivt och förkorta tiden där klienterna har försörjningsstöd. Ett intensifierat arbete på arbetsmarknadsavdelningen, med nyanlända, har påbörjats genom att bland annat olika jobbspår i samverkan med arbetsgivare.

Nämndens utvecklingsmål

- Kommunstyrelseförvaltningen ska bli en innovativ, professionell och stabil förvaltning.

Se uppföljning av utvecklingsmålet i nämndens egna årsredovisning.

Medarbetare

Utifrån resultatet i medarbetarenkäten 2017 enades vi om att under 2018 arbeta vidare med tre utvecklingsområden: en trygg och säker arbetsplats, utveckla förutsättningar

för medarbetarskapet samt att skapa en hälsofrämjande arbetsplats.

För att skapa en trygg och säker arbetsplats har vi under året tagit fram säkerhetsinstruktioner gällande hot och våld. Varje avdelning och enhet har även fått i uppdrag att ta fram en lokal handlingsplan utifrån dessa instruktioner. En handbok för det systematiska brandskyddsarbetet håller också på att tas fram. En utbildning i service och bemötande "för hantering av svåra situationer" har också genomförts för flertalet av våra medarbetare, en utbildning som kommer att fortgå under 2019.

För att utveckla förutsättningarna för medarbetarskapet har personalavdelningen och utvecklingsavdelningen under hösten fått i uppdrag att ta fram en struktur för uppdragsdialog. För att få en mer hälsofrämjande arbetsplats har en hälsoutvecklare på personalavdelningen, tillsammans med utvalda enheter, arbetat för att minska sjukfrånvaron.

Ekonomi

Nettokostnaden för kommunstyrelsen uppgår 2018 till 158,4 mnkr. Inklusiv affärsverksamheten uppvisar kommunstyrelsen ett överskott på 10,3 mnkr jämfört med årets budget. Överskottet uppgår till 3,5 mnkr jämfört med budget, exklusive affärsverksamheten.

Den största positiva avvikelsen avser kommunstyrelsens affärsverksamhet för elproduktion och beror på höjda priser på el och elcertifikat, vilka har gett ökade intäkter. Under arbetsmarknad och introduktion redovisas en större positiv avvikelse som bland annat beror på att avdelningen anställt färre personer på arbetsmarknadsåtgärder än budgeterat. De flesta som vanligen skulle ha fått en arbetsmarknadsanställning, arbetar nu i stället inom de nya satsningarna "resursjobb" eller "extratjänster".

Nettokostnaden 2017 uppgick till 151,5 mnkr vilket är 6,9 mnkr lägre än nettokostnaden 2018. Den främsta anledningen till skillnaden mellan åren är att intäkterna från markförsäljning var högre 2017 än 2018.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget-avvikelse	Netto 2017
Kommunfullmäktige	0,0	-2,1	-2,1	-1,9	-0,2	-2,0
Valnämnd	0,9	-1,2	-0,3	-0,4	0,1	0,0
Kommunstyrelsen	0,0	-5,3	-5,3	-4,8	-0,5	-10,8
Partistöd	0,0	-2,3	-2,3	-2,3	0,0	-2,3
Medlemsavgifter	0,0	-3,8	-3,8	-3,6	-0,2	-3,7
Medfinansiering projekt	0,0	-1,4	-1,4	-1,4	0,0	-1,4
Kommunstyrelseförvaltning och gemensam service	41,5	-110,1	-68,7	-68,7	0,1	65,6
Personalutbildning och personalsocial vht	0,9	-9,2	-8,4	-8,9	0,6	-8,5
Fysisk och teknisk planering	2,4	-4,1	-1,6	-1,7	0,1	-2,0
Näringsliv och turistverksamhet	0,4	-1,6	-1,2	-1,2	0,0	-1,5
Miljö och hållbar utveckling	4,4	-5,6	-1,3	-1,7	0,4	-1,3
Räddningsförbund	1,6	-47,1	-45,5	-45,6	0,0	-45,3
Arbetsmarknad och introduktion	24,3	-47,1	-22,7	-25,3	2,5	-19,5
Arrenden	4,6	-0,1	4,5	3,9	0,6	4,6
Vårdnadsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
Summa exklusive affärsverksamhet	80,9	-241,1	-160,2	-163,7	3,5	159,5
Elförsörjning (vattenkraft)	2,9	-3,5	-0,6	-0,8	0,2	-0,3
Elförsörjning (vindkraft)	14,5	-9,0	5,5	-0,6	6,2	2,1
Exploatering	9,2	-12,4	-3,2	-3,6	0,4	6,2
Summa inklusive affärsverksamhet	107,5	-266,0	-158,4	-168,8	10,3	-151,5

Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande: **Kerstin Angel** Förvaltningschef: **Stigert Pettersson** Antal årsarbetare: **1 420**

Nämndens uppgift

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kommunens:

- förskola
- förskoleklass
- grundskola
- grundsärskola
- gymnasieskola
- gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning inklusive grundläggande nivå, gymnasienivå och svenska för invandrare (SFI)
- särskild utbildning för vuxna
- fritidshem
- pedagogisk omsorg och vissa särskilda utbildningsformer.

Viktiga händelser under året

Som en del av arbetet i att närma sig målsättningarna i "Utbildning Falkenberg" ska varje förskole- och skolenhet ta fram sin egen plan för förbättrad undervisningskvalitet. Detta skedde för första gången hösten 2017 och vi påbörjade arbetet, utifrån dessa planer, under våren 2018. En ny plan har under hösten 2018 tagits fram för varje förskole- och skolenhet. Denna gång med enhetlig och tydligare struktur och därmed en större likvärdighet och generellt högre kvalitet. Detta innebär att varje förskole- och skolenhet har gjort en precis planering för hur undervisningens kvalitet ska förbättras utifrån hur nuläget är på just denna enhet. Planen utgår ifrån våra resultat och analyser av vilka orsaker som finns till resultatet.

Under läsåret har flera skolområden haft formativ undervis-

ning som ett förbättringsområde. Det har varit flera olika insatser ute på skolorna i form av externa föreläsare och kollaborativt arbete lärare emellan med fokus på att förbättra undervisningens kvalitet med inriktning mot formativ undervisning.

I augusti 2018 arrangerade enheten för kvalitet och utveckling, en föreläsning för all personal på hela barn- och utbildningsförvaltningen med fokus på formativ undervisning. Det var professor Dylan William, en av världens mest eftertraktade och omtalade föreläsare, som föreläste i ämnet formativ undervisning.

De kvalitetsindikatorer som tagits fram för förskolan, förskoleklassen och fritidshemmen har under året implementerats i verksamheterna. Materialets formativa syfte har blivit tydligt på många håll i verksamheten. Genom att följa och därmed synliggöra barnens lärande kan lärarna utifrån detta forma den fortsatta undervisningen. Implementeringen av materialet behöver fortsätta under innevarande läsår för att uppnå en likvärdig användning i alla berörda verksamheter.

Under läsåret 2017/2018 startade eller fortsatte processer, i alla verksamheter inom barn- och utbildningsförvaltningen, för att organisera för kollaborativt lärande lärare emellan. De skolläda som hade processer igång genomförde nya insatser för att höja kvaliteten i det kollaborativa arbetet. De skolläda som tidigare inte hade organiserat kollaborativt arbete på sina enheter fick igång detta under läsåret.

Nämndens utvecklingsmål

- Alla barn och elever ska ständigt vara i progression i lärandet.

Se uppföljning av utvecklingsmålet i nämndens egna årsredovisning.

Medarbetare

Vi har under 2018 slutfört implementeringen av tvåläraresystem för aktuella skolor inom åk 4-6. Syftet med att införa ett tvåläraresystem är att förbättra arbetsmiljön, skapa förutsättningar för en kollaborativ och inkluderande verksamhet samt målsättning om ökat resultat för eleverna.

Vi har arbetat med strategisk rekrytering genom bl.a. morgondagens ledare, rekryteringsutbildning för blivande rektorer och förskolechefer samt karriärtjänster.

Sjukskrivningstalen har varit fortsatt höga under 2018 och då främst inom förskolan. Under 2018 intensifierades arbetet med att minska sjukskrivningarna inom förvaltningen genom centrala hälsoutvecklare samt företagshälsövård.

Ekonomi

Våra nettokostnader ökade med 68,6 mnkr (6,6 %) jämfört med föregående år. Kostnadsökningen har främst skett inom förskole- och grundskoleverksamheterna och kan i stor utsträckning kopplas till ökade volymer. Vuxenutbildningen redovisar en procentuellt hög kostnadsökning som kopplas till utökade anslag för yrkesvux och komvux.

Vi redovisar ett underskott för 2018 på 11,8 mnkr, vilket motsvarar 1,1 % mot årsbudgeten. Underskottet beror till stor del på att snittkostnaden per barn i förskoleverksamheten och elev i gymnasieverksamheten har varit högre än budgeterat. Inom förskoleverksamheten beror det på att andelen små barn med lång vistelsetid har varit hög under året. Inom gymnasieverksamheten beror det på att en högre andel elever valt yrkes- och naturbruksprogram.

Den kommunala pedagogiska verksamheten redovisar sammantaget ett underskott på 7,3 mnkr, varav 4,4 mnkr inom förskoleverksamheten, 1,1 mnkr inom fritidshemsverksamheten och 1,8 mnkr inom grundskoleverksamheten. Underskotten inom den pedagogiska verksamheten kommer resultatregleras för att säkerställa likabehandlingsprincipen i skollagen.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget- avvikelse	Netto 2017
Nämnd- och styrelseverksamhet	0,0	-1,2	-1,2	-1,5	0,2	-1,5
Kulturverksamhet	0,8	-10,7	-9,9	-10,1	0,2	-9,9
Förskoleverksamhet	188,4	-477,4	-289,0	-277,5	-11,5	-257,3
Pedagogisk omsorg	0,2	-3,2	-3,0	-3,1	0,1	-5,3
Fritidshem	60,1	-108,0	-47,9	-44,8	-3,1	-42,5
Förskoleklass och Grundskola	289,3	-747,9	-458,6	-451,2	-7,4	-432,7
Grundsärskola	13,8	-35,1	-21,3	-18,1	-3,2	-19,8
Gymnasieskola	28,3	-203,2	-174,9	-178,3	3,4	-174,0
Gymnasiesärskola	1,1	-12,2	-11,1	-10,7	-0,4	-12,1
Ofördelad gemensam verksamhet	3,7	-58,3	-54,5	-64,3	9,8	-54,3
Kommunal vuxenutbildning	21,1	-51,5	-30,4	-30,6	0,2	-24,2
Vård och omsorg	0,0	-2,7	-2,6	-2,6	0,0	-2,4
Summa	606,7	-1 711,3	-1 104,6	-1 092,8	-11,8	-1 036,0

Verksamhetsnyckeltal

Område	Utfall 2018	Budget 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Förskola				
Antal barn i förskola kommunen	1 705	1 704	1 660	1 591
Å-pris per barn i förskola kommunen, kr	106 874	106 874	104 128	98 009
Summa, kr	182 220 170	182 113 296	172 852 480	155 932 319
Antal barn i förskola annan huvudman	617	630	626	629
Å-pris per barn i förskola annan huvudman, kr	109 730	109 730	107 024	100 703
Summa, kr	67 703 410	69 129 900	66 997 024	63 342 187
Summa förskola, kr	249 923 580	251 243 196	239 849 504	219 274 506
Grundskolan				
Antal elever i grundskola kommunen, exkl grundsärskola	4 429	4 400	4 343	4 291
Å-pris per elev i grundskola kommunen, kr	80 913	80 913	80 342	69 205
Summa, kr	358 363 677	356 017 200	348 925 306	296 958 655
Antal elever i grundskola annan huvudman	572	549	521	465
Å-pris per elev i grundskola annan huvudman, kr	83 075	83 075	82 498	71 017
Summa, kr	47 518 900	45 608 175	42 981 458	33 022 905
Summa grundskola, kr	405 882 577	401 625 375	391 906 764	329 981 560
Fritidshem				
Antal elever i fritidshem kommunen	1 844	1 803	1 792	1 719
Å-pris per barn på fritidshem kommunen, kr	22 454	22 454	22 260	21 282
Summa, kr	41 405 176	40 484 562	39 889 920	36 583 758
Antal elever i fritidshem annan huvudman	141	140	128	116
Å-pris per barn på fritidshem annan hu- vudman, kr	23 056	23 056	22 858	21 849
Summa, kr	3 250 896	3 227 840	2 925 824	2 534 484
Summa fritidshem, kr	44 656 072	43 712 402	42 815 744	39 118 242
Gymnasieskola				
Antal elever i gymnasieskola kommunen, exkl gymnasiesärskola	1 116	1 201	1 135	1 161
Å-pris per barn i gymnasieskola kommunen, kr	86 223	86 223	85 828	75 507
Summa, kr	96 224 868	103 553 823	97 414 780	87 663 627
Antal elever i gymnasieskola annan huvudman	384	408	397	407
Å-pris per barn i gymnasieskola annan huvudman, kr	102 803	102 803	88 403	77 772
Summa, kr	39 476 352	41 943 624	35 095 991	31 653 204
Summa gymnasieskola, kr	135 701 220	145 497 447	132 510 771	119 316 831
Summa, kr	836 163 449	842 078 420	807 082 783	707 691 139

Kommentarer verksamhetsnyckeltal

Barn- och elevantalen anges som ett snitt för kalenderåret. Endast barn och elever som är folkbokförda i Falkenbergs kommun redovisas i nyckeltalen. Det faktiska antalet barn och elever i verksamheterna har varit högre.

Våra volymer ökar stadigt inom förskole- och grundskoleverksamheten. Gymnasieverksamheten har ett lägre antal elever under perioden, och förväntas öka först 2025-2026 när de större elevkullarna i grundskolan kommer upp i gymnasieålder.

Till följd av förändringar inom befintliga volymer inom förskole- och gymnasieverksamheten (se kommentar under ekonomi ovan) har den faktiska kostnaden per barn och elev inom verksamheterna varit högre än det å-pris som redovisas i tabellen.

Socialnämnden

Ordförande: **Rie Boulund** Förvaltningschef: **Johan Klingborg** Antal årsarbetare: **907**

Nämndens uppgift

Socialnämnden ansvarar för kommunens:

- äldreomsorg
- insatser till personer med funktionsnedsättning
- individ- och familjeomsorg
- missbruks- och beroendevård
- ekonomiskt stöd
- flykting- och integrationsfrågor
- hemsjukvård

Exempel på styrande lagstiftning är socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, hälso- och sjukvårdslagen, föräldrabalken och arbetsmiljölagen.

Viktiga händelser under året

Under 2018 har det treåriga projektet PIO, Planeringscenter för individuell omsorg, startat. Projektet ska i första hand identifiera, implementera och följa upp tekniska lösningar för olika behov inom äldreomsorgen. Under hösten har ett antal tekniska lösningar, såsom GPS-larm och spårning, medicingivare och hjälpmedel för vändning i säng, identifierats och kommer att implementeras under 2019.

Under hösten ansökte PIO om och beviljades 700 tkr i stöd från Post- och telestyrelsen för utbildning av äldre i välfärdsteknik. Utbildningsinsatsen som går under namnet "Digital vardag" påbörjas våren 2019.

För att möta ett ökande behov av platser inom särskilt boende genomförde vi under året en objektsupphandling av

ett nytt särskilt boende för personer med demenssjukdom. Under 2018 beslutade vår nämnd att upprätta ett lågtröskelboende för personer i långvarigt missbruk. Socialnämnden fattade beslut om förfrågningsunderlag i september 2018 och planen är att lågtröskelboendet ska kunna starta under 2019.

För att bättre kunna hjälpa de barn och ungdomar som är i behov av stöd har öppenvårdsresurserna omorganiserats. Genom att ställa om verksamheten ska mer individuellt anpassade insatser kunna erbjudas och därmed en mer flexibel öppenvård skapas.

Från och med januari 2018 trädde lagändringar i kraft vilka innebär att kommunernas ansvar för att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar utvidgats. Under 2018 har vi därför genomfört både gruppbehandling och enskild behandling för personer med spelmissbruk.

Under året har vi även genomfört en omfattande demensutbildning för all vård- och omsorgspersonal i Falkenbergs kommun.

Nämndens utvecklingsmål

- Utveckla vårdkedjan för barn och unga så att insatserna blir mer tillgängliga och bättre matchar behoven.
- Att implementera samt arbeta med innovativa lösningar inom äldreområdet för att på så sätt öka kvalitet, kostnadseffektivitet, hållbarhet och individens självständighet.

- Anpassa verksamheten för personer med beroende-problematik för att nå förbättrade behandlingsresultat samt öka samverkan i syfte att stärka såväl lokal som regional vårdkedja.
- Säkerställa god kvalitet och kunskap i den palliativa vården för att möta en förändrad kravbild kring målgruppen.
- Utveckla tillfälliga boendelösningar samt en strategisk plan för att genom samverkan med andra aktörer möjliggöra för särskilt utsatta och prioriterade målgrupper att nå en godtagbar boendesituation.

Se uppföljning av utvecklingsmålen i nämndens egna årsredovisning.

Medarbetare

Vår sjukfrånvaro har totalt ökat från 6,9 % arbetad tid till 7,6 % arbetad tid. Samtidigt har korttidsfrånvaron minskat från 30,4 % (dag 2-14) till 26,7 % (dag 2-14).

Under året har riktade arbetsmiljöinsatser genomförts inom Falkenbergs egenregi genom bl.a. individuella möten med samtliga hemtjänstchefer samt grupp- och individinsatser med stöd av hälsoutvecklare, ACTIO, Humanova och Previa.

I syfte att kunna erbjuda medarbetarna vid förvaltningen heltid har ett nytt flexibelt arbetstidsavtal nu införts inom hela äldreomsorgen och delar av socialpsykiatrin. Lokalt kollektivavtal är tecknat.

Ekonomi

Våra nettokostnader har ökat med 43,7 mnkr (exkl. försörjningsstöd), vilket motsvarar en ökning med 5,1 % jämfört med föregående år. Normal kostnadsökning för löner och prisuppräknning beräknas vara 2,5-3,0 % per år. Resterande del av ökade nettokostnader för 2018 härleds till ökade volymer inom personlig assistans och externa placeringar för barn och unga. Utfallet för försörjningsstöd är inte helt jämförbart med föregående år då 4 mnkr i välfärdsbidrag erhöles under 2017. Bortsett från detta ligger redovisad nettokostnad för försörjningsstöd på samma nivå som föregående år och underskottet förklaras av att tillfälliga och skyddade boenden varit kostsamma under året.

Vi redovisar för året en negativ budgetavvikelse på cirka 0,5 mnkr, exklusive försörjningsstöd. Försörjningsstödet redovisar ett underskott på 8,1 mnkr. De verksamheter som redovisar underskott är främst personlig assistans (17,2 mnkr), externa placeringar (7,9 mnkr), och hemtjänst egenregi (6,3 mnkr). Underskotten beror på ökade volymer inom personlig assistans och externa placeringar för barn och unga samt på att antalet beställda timmar har minskat inom hemtjänsten.

Underskotten balanseras av att vi erhållit medel avseende uppstart av trygghetsboende plus, ej uppstartade psykiatriplatser på Fjällvråken, ej uppstartat lågtröskelboende samt sex öppnade reservplatser på Björkhaga. För 2018 uppgår summan avseende icke uppstartad verksamhet till 13 mnkr.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget-avvikelse	Netto 2017
Hemtjänst egen regi	2,6	-8,9	-6,3	0,0	-6,3	-6,9
Administration	13,0	-134,8	-121,8	-129,7	7,9	-122,0
Falkenberg egen regi	18,9	-301,6	-282,7	-289,3	7,0	-268,7
Myndighetsavdelning	142,8	-637,4	-494,6	-483,6	-11,4	-465,4
Flykting och integration inkl. tolk	41,0	-38,7	2,3	0,0	2,3	-3,5
Summa exkl. försörjningsstöd	218,3	-1 121,4	-903,1	-902,6	-0,5	-859,4
Försörjningsstöd	2,8	-40,9	-38,1	-30,0	-8,1	-34,1
Summa inkl. försörjningsstöd	221,1	-1 162,3	-941,2	-932,6	-8,6	-893,5

Verksamhetsnyckeltal

Område	Utfall 2018	Budget 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Ordinärt boende				
Beställda hemtjänsttimmar	273 191	297 683	285 010	281 351
Å-pris per hemtjänsttimma, kr	487	487	484	413
Summa hemtjänst	133 044 017	144 971 621	137 944 840	116 197 963
Larmverksamhet RFV (antal larm)	43 823	45 500	-	-
Larmverksamhet RFV (å-pris)	363	363	-	-
Summa larmverksamhet	15 907 749	16 516 500	-	-
Antal timmar för boendestöd socialpsykiatri	7 676	9 347	6 938	7 432
Å-pris per timma för boendestöd socialpsykiatri, kr	487	487	421	413
Summa boendestöd socialpsykiatri	3 738 212	4 551 989	2 920 898	3 069 416
Antal ärenden boendestöd IFO	47	70	46	48
Å-pris per ärende boendestöd IFO, kr	63 546	63 546	63 243	62 953
Summa boendestöd IFO	2 986 662	4 448 220	2 2 613 708	3 021 744
Summa personlig assistans (kr)	54 699 053	43 529 817	47 004 290	41 640 256
Antal timmar för personlig assistans	209 643	153 587	166 757	142 978
Å-pris per timma för personlig assistans, kr	295	295	291,0	288,0
Summa personlig assistans	61 844 685	45 308 165	48 526 287	41 177 664
Summa ordinärt boende	217 521 325	215 796 495	193 405 325	163 466 787
Bostad med särskild service				
Antal platser i särskilt boende demens	243	243	243	243
Å-pris per plats i särskilt boende demens, kr	587 884	587 884	611 902	630 025
Summa demensboende	142 855 812	142 855 812	148 692 186	153 096 075
Antal platser i särskilt boende	252	258	252	252
Å-pris per plats i särskilt boende, kr	502 084	502 084	526 511	541 272
Summa särskilt boende	126 525 168	129 537 672	132 680 772	136 400 544
Antal platser i trygghetsboende *	3	10	-	-
Antal platser i servicebostad LSS	86	86	86	86
Å-pris per plats i servicebostad LSS, kr	508 040	508 040	531 979	-
Summa servicebostad LSS	43 691 440	43 691 440	45 750 194	
Antal platser i gruppboend	59	59	59	59
Å-pris per plats i gruppboend, kr	965 163	965 163	986 919	-
Summa gruppboend	56 944 617	56 944 617	58 228 221	
Antal platser i servicebostad socialpsykiatri	18	27	19	12
Å-pris per plats i servicebostad socialpsykiatri, kr	814 578	814 578	812 898	789 301
Summa servicebostad socialpsykiatri	14 662 404	21 993 606	15 445 062	9 471 612
Summa bostad med särskild service	384 679 441	395 023 147	400 796 435	298 968 231

Verksamhetsnyckeltal forts.

Område	Utfall 2018	Budget 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Daglig verksamhet				
Antal ärenden i daglig verksamhet	207	207	207	207
Å-pris per ärende i daglig verksamhet, kr	327 639	327 639	319 305	358 954
Summa daglig verksamhet	67 821 273	67 821 273	66 096 135	74 303 478
Antal ärenden i daglig verksamhet socialpsykiatri	20	20	20	-
Å-pris per ärende i daglig verksamhet socialpsykiatri, kr	87 756	87 756	88 028	-
Summa daglig verksamhet socialpsykiatri	1 755 120	1 755 120	1 760 560	
Summa daglig verksamhet	69 576 393	69 576 393	67 856 695	74 303 478
Externa placeringar				
Antal placeringar barn och unga	14	7	12	10
Å-pris per placering barn och unga, kr	885 484	885 484	881 254	877 219
Summa placeringar barn och unga	12 396 776	6 198 388	10 575 048	8 772 190
Antal placeringar vuxna	10	8	-	-
Å-pris per placering vuxna, kr	921 098	921 098	-	-
Summa placeringar vuxna	9 210 980	7 368 784		
Antal placeringar socialpsykiatri	10	10	10	10
Å-pris per placering socialpsykiatri, kr	729 223	729 223	725 739	722 416
Summa placeringar socialpsykiatri, kr	7 292 230	7 292 230	7 257 390	7 224 160
Antal familjehemsplaceringar	66	59	74	76
Å-pris per familjehemsplacering kr	406 281	406 281	404 340	402 489
Summa familjehemsplaceringar, kr	26 814 546	23 970 579	29 921 160	30 589 164
Summa externa placeringar	55 714 532	44 829 981	47 753 598	46 585 514
Summa	727 491 691	725 226 016	709 812 053	583 324 010

*Budget och utfall rapporteras under hemtjänst

Kommentarer verksamhetsnyckeltal

Under 2018 har antalet beställda timmar inom hemtjänsten varit 11 819 timmar lägre än föregående år. En lång anpassningstid inom hemtjänsten innebär en bibehållen personalkostnad till en lägre ersättning, vilket genererar verksamhetsunderskott.

Antalet utbetalda timmar för personlig assistans har ökat med 25,7 %, men ökningen är inte unik för Falkenbergs kommun utan har under de senaste åren varit ett nationellt fenomen. Vissa halländska grannkommuner har uttryckt ett samband mellan Försäkringskassans kriterier och kommunens ökade kostnader. I Falkenberg ser vi vissa

samband mellan fler kommunala beslut och färre beslut hos Försäkringskassan. Hur stor del av ökningen som kan härledas till Försäkringskassans ändrade bedömningskriterier är svårt att konkretisera.

Volymerna för boende med särskild service och för daglig verksamhet ligger på samma nivå som föregående år med undantag för tre nya platser avseende trygghetsboende plus.

Antalet placeringar "barn och unga" har ökat från 12 till 14 genomsnittliga placeringar per månad mellan åren 2017 och 2018. Budgeten för externa placeringar är känslig för avvikelser då en ytterligare placering genererar stora kostnadsökningar. En extern placering kostar mellan 4 500 och 6 500 kronor per dygn beroende på omfattning.

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: **Per Johansson**
Förvaltningschef: **Jan P Bordahl**
Antal årsarbetare: **134**

Nämndens uppgift

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens:

- kultur- och fritidsverksamhet
- bibliotek och museer
- namnsättning av gator m.m.
- skötsel av park, skog, växthus, stränder
- Ätrands laxfiske
- offentlig konst
- lotteritillstånd
- stöd och bidrag till föreningsliv
- öppen ungdomsverksamhet
- uthyrning av anläggningar och lokaler
- kulturmiljövård
- konsument- och skuldrådgivning

Viktiga händelser under året

Klitterbadet genomgick 2018 en omfattande renovering som höjde upplevelsen av anläggningen genom bland annat utbyte av ventilation, vattenrening och belysning samt uppdatering av gymmet. Satsningen på hållbar laxfisketurism innebar ett positivt lyft för Falkenbergs laxfiske. Arbetet med miljö, upplevelse och marknadsföring gav den unika atlantlaxen och laxfisket som besöksnäring ännu bättre förutsättningar än tidigare. Viktiga inslag var fiske i Hertingforsen, en tydlig satsning på ungdomars fiske samt digitalisering av försäljning och fångstrapportering.

Den utökade ungdomsverksamheten för 16–20 år övergick under året från projekt till permanent verksamhet och

har fokus på jämställdhet i all planering. Deltagandet i den nya verksamheten ökade stadigt under året.

Falkenbergs föreningsstöd bidrog till att flera arrangemang kunde genomföras. Totalt tjugo etablerade arrangemang hade under sommarhalvåret tillsammans 165 000 besökare. Satsningen på den nya friluftsteatern, Teatergläntan, föll mycket väl ut redan första sommaren. Publikciffran för elitfotbollens hemmamatcher var mellan 2 500 och 4 500 personer. Den extrema sommaren medförde svår torka vilket ledde till att ett akutbidrag för ökade foderkostnader beviljades Falkenbergsortens Ryttaförening. Falkenbergs kommun upplät också mark till djurägare vars betesmark inte räckte till.

I november fick kunskaps- och kulturcentrum namnet Argus. Med hjälp av allmänhetens ca 80 inlämnade namnförslag fick huset ett namn som på ett positivt och konstruktivt sätt lyfter samtliga verksamheters innehåll – kunskap, kultur, konst och bildning. Falkenbergs museums kulturhistoriska basutställning Stadens Nycklar invigdes i slutet av året.

Nämndens utvecklingsmål

- Tillgängligheten till nämndernas verksamheter ska öka.

Se uppföljning av utvecklingsmålet i nämndens egna årsredovisning.

Medarbetare

Vi har gjort flera nya rekryteringar, främst inom kulturavdel-

ningen. Brist inom vissa yrken, till exempel bibliotekarier, har gjort det svårt att rekrytera utbildad personal. Konkurrensen om säsongsanställda inom park och anläggning har ökat. Med anledning av signaler om hot och våld från allmänhet har medarbetare erbjudits utbildningar i lågaffektivt bemötande. Arbete med att kartlägga ensamarbete och skapa rutiner och handlingsplaner för att främja en god arbetsmiljö och säkerhet påbörjades i samband med detta. Sjukfrånvaron 2018 var något högre än 2017 beroende på fler långtidssjukskrivningar. Omfattningen är dock liten i individer räknat och kopplas inte i första hand till arbetssituation.

Ekonomi

Skillnaden mellan åren är framförallt kopplad till nya sköt-selytor, kompensation för prisökningar och en satsning på kultursamverkan och bemanning inom kulturverksamheten.

Vår budgetavvikelse 2018 uppgår till nästan -2,2 mnkr (-1,8 %) och beror framförallt på uteblivna intäkter. Den största posten är kopplad till renoveringen av Klitterbadet som under en period stängdes vilket medförde ett intäkts-tapp på 1,6 mnkr. Intäktskravet för Falkenbergs Arena har inte stått i relation till det avtal som, efter fastställande av budget, skrevs med Falkenbergs FF, vilket medförde en budgetavvikelse på helår motsvarande 0,7 mnkr.

Under året har vår ungdomsverksamhet deltagit i olika projekt som till stor del finansierats av bidrag. I de flesta fall har bidragen villkorats av viss egenfinansiering, men totalt sett har verksamheten genererat ett överskott. Föreningsstöd genererade även ett överskott då utbildningsbidrag och medlemsbidrag inte söktes i samma utsträckning som budgeterat.

Med anledning av arbetsskaderapportering och signaler i medarbetarenkäten kopplat till hot och våld har utbildningsinsatser i lågaffektivt bemötande behövt sättas in under året. Dessa arbetsmiljöåtgärder har inte varit budgeterade och medför ett underskott. Vi belastas också med kostnader för avgående kulturchef. Denna kostnad täcks dock till stor del av vakans inom verksamhetsstöd och ej nyttjade medel för kulturverksamhet, vilket blev en naturlig följd av att kulturchefsposten varit vakant under större delen av året.

Biblioteksverksamheten har sedan 2017 påverkats av förändringar i organisationen och har först under 2018 års senare del kunnat tillsätta vakanta tjänster. Samtidigt har kostnaden för E-media ökat över budget. Det mobila bibliotekets status gör att underhållskostnader för att hålla verksamheten igång överskrider budget. Höjda elpriser har påverkat flera verksamheters resultat negativt.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget-avvikelse	Netto 2017
Ledning och verksamhetsstöd	0,0	-20,3	-20,3	-19,9	-0,4	-19,6
Fritid	23,0	-67,4	-44,4	-41,2	-2,3	-41,0
Ungdom samt Falkhallen	6,4	-30,1	-23,7	-24,6	0,2	-23,8
Föreningsstöd	0,5	-14,2	-13,7	-14	0,2	-13,2
Kultur	2,9	-25,3	-22,4	-22,6	0,1	-21,7
Summa	32,8	-157,3	-124,5	-122,3	-2,2	-119,3

Tekniska nämnden

Ordförande: **Lars Agbrant** Förvaltningschef: **Josefin Selander** Antal årsarbetare: **26**

Nämndens uppgift

Tekniska nämnden ansvarar för:

- förvaltning av kommunal infrastruktur och kommunala byggnader.
- investeringsprojekt som nybyggnation av skolor, förskolor, infrastruktur i enlighet med kommunens investeringsbudget.
- myndighetsutövning inom trafikområdet, parkeringsövervakning, trafiksäkerhetsarbete och kommunala bidrag till enskilda vägar.
- strategisk lokalförsörjning och lokalsamordning.
- produktion och underhåll av kommunens primärkarta.

Viktiga händelser under året

Flera nya medarbetare har tillkommit för att parera den volymökning som skett i verksamheten till följd av kommunens snabba tillväxt och höga investeringsvolym.

Under året har byggnation av kommunens nya kunskap- och kulturcenter Argus startat, Söderbron har reparerats och Klitterbadet har renoverats. Flera förskolor och skolor i kommunen har byggts eller byggs till; Dals ängars förskola (nybyggnad med fyra avdelningar), Långåsskolan (tillbyggnad med skola, kök och matsal samt tre avdelningar förskola), Slöinge förskola (nybyggnad med sex avdelningar), Ullareds förskola (två nya avdelningar) och Skogstorps förskola (nybyggnad med fyra avdelningar).

För att förbättra framförhållningen i förvaltning och drift av fastigheter har en fastighetsdatabas införskaffats.

Driftsavtalet med Fabo har varit under omarbetning. Årets elkostnader har orsakat ett underskott, framförallt på grund av höga elpriser och speciell uppföljning av elförbrukning och elkostnader har skett under året.

Industrispåret har varit aktuellt under året, både för höjning av vagnsavgift och för reparationer på grund av urspårning. Inom hamnverksamheten har en översyn av avtal som reglerar verksamheten initierats.

Under året har processen om förändrad markanvändning kartlagts. Roller och ansvar i processen har tydliggjorts. Rättssäkerhet och effektivitet i flödet har säkerställts. Det har lagts ner ett stort arbete på att ta fram en servicewebb som kompletterats med en temawebb vid namn Falkenberg växer.

Nämndens utvecklingsmål

- Våra fastigheter, gator, vägar och torg ska vara säkra, trygga och välskötta.
- Planeringen av investeringar och underhåll i fastigheter, gator, vägar och torg ska vara långsiktig.
- Förvaltningens arbete ska kännetecknas av stabilitet, innovation och professionalitet.
- Kommunikationen med våra invånare ska vara god och proaktiv.

Se uppföljning av utvecklingsmålen i nämndens egna årsredovisning.

Medarbetare

En ökad tillväxt samt stora kommunala investeringsvolymerna har inneburit en ökad arbetsbelastning för chefer och medarbetare på bygg- och projektenheten och gatu- och trafikenheten. Båda enheterna har rekryterat nya medarbetare under året.

Under hösten 2018 genomförde vi en enkätundersökning för att utvärdera det systematiska arbetsmiljöarbetet. Utfallet i enkäten var bra och visade att arbetsplatsträffarna upplevdes som meningsfulla och att trivselaktiviteterna varit uppskattade. Merparten av medarbetarna är nöjda med sina arbetsplatser.

Ekonomi

Våra nettokostnader uppgår till 75,2 mnkr, vilket är 2,6 mnkr högre än 2017. Kostnaderna för el har ökat med 5,7 mnkr vilket delvis beror på fler lokaler och högre förbrukning, men framför allt på att marknadens elpris är 50 % högre än 2017. Kostnader för färdtjänst har ökat med 3,0 mnkr till följd av fler resor samt en ny upphandling med taxibolagen. Kostnaderna för hamnverksamheten har minskat mellan åren på grund av att kostnaderna för muddring och reparation var högre 2017.

Vi redovisar ett underskott mot driftbudget på 16,6 mnkr. De främsta orsakerna återfinns inom drift av gemensamma lokaler, miljösaneringar och färdtjänst. Kostnader för energi och värme i kommunens lokaler lämnar ett underskott på ca 6 mnkr, främst på grund av det höga elpriset. Vi har gjort en avsättning för kommande sanering inom kvarteret Krispeln som bidrar till underskottet med 4,8 mnkr. Våra kostnaderna för färdtjänst har ökat kraftigt under året och ger ett underskott mot budget med 3,4 mnkr. En anledning är den nya upphandlingen som Region Halland har genomfört och som innebär att priset per resa ökar med nästan 40 %. Ytterligare ett skäl är att resandet med färdtjänst fortsätter att öka. Medel för satsningar i lokalsamhällen och Ullared är avsatta i investeringsplanen, men belastar istället driftsredovisningen, vilket bidrar till underskottet med 1,4 mnkr. Även vinterväghållning avviker mot budget på grund av fler halkbekämpningar än budgeterat. Detta påverkar underskottet med 1,5 mnkr.

Vid arbetet med bokslutet för 2018 avsattes 4,8 mnkr för kommande sanering inom kvarteret Krispeln. Sedan dess har det visat sig att saneringsbehovet i samband med byggnation av Argus (kunskap- och kulturcentrum) är mindre än man tidigare befarat. Det råder dock en stor osäkerhet kring kommande behov av sanering i kvarteret Krispeln och bedömningen är att hela avsättningen kommer att behövas.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget-avvikelse	Netto 2017
Politisk verksamhet	0,0	-0,4	-0,4	-0,4	0,0	-0,4
GIS-verksamhet	1,4	-6,1	-4,7	-4,9	0,2	-4,8
Saneringsfastighet	2,4	-1,8	0,6	0,1	0,5	0,1
Industrispår	0,0	-1,1	-1,1	-0,4	-0,7	-0,7
Gator vägar och parkering	7,5	-52,2	-44,7	-41,8	-2,9	-39,8
Miljösaneringar	0,0	-4,8	-4,8	0,0	-4,8	-3,0
Färdtjänst	0,0	-14,4	-14,4	-11,0	-3,4	-11,4
Hamn	3,0	-4,7	-1,7	-1,2	-0,5	-9,8
Offentlig plats	0,6	-0,5	0,1	0,1	0,0	0,3
Kollektivtrafik	0,5	-1,2	-0,7	-1,1	0,4	-1,3
Fastighetsunderhåll	0,0	-2,4	-2,4	-2,0	-0,4	-4,6
Gemensamma lokaler	164,2	-165,2	-1,0	4,0	-5,0	2,9
Summa	179,6	-254,8	-75,2	-58,6	-16,6	-72,6

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ordförande: **Ingemar Johansson** Förvaltningschef: **Anders Ramberg** Antal årsarbetare: **24**

Nämndens uppgift

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för att:

- verka för att mark, vatten och fysisk miljö används på sätt som är förenligt med långsiktig ekologisk hushållning, samt arbeta för att den biologiska mångfalden bevaras.
- vara den lokala kontrollmyndighet som svarar för livsmedelssäkerhet gentemot konsumenten.
- genom kontroller och inspektioner utöva tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen och tobakslagen.
- vara behjälpliga med information och råd inom dessa lagstiftningsområden.

Viktiga händelser under året

Efter året är systematisk arbetsmiljö- och kvalitetsarbete ordentligt inarbetat och utgör ett bra stöd i vår verksamhet. Alla rutiner och nämndens kvalitetshandbok har under 2018 uppdaterats. Två interna revisioner har genomförts vilka resulterade i både avvikelser och förbättringsförslag. Vi har tagit fram en ny dokumenthanteringsplan och en så kallad "Dokumentgrupp" förenklar och förtydligar nämndens dokument och har genomfört ett flertal förbättringar.

Under året planerade vi 450 kontroller som fokuserade på dricksvatten och på att minska livsmedelsburna sjukdomar. Utöver detta har vi medverkat i ett nationellt nätverk, gällande livsmedel, där två kommuner från varje län deltar.

Utförd tillsyn under året gällande hälsoskydd handlade bland annat om boendemiljöer med problematik som radon, fastighetsägares egenkontroll och inkomna klagomål. Enheten implementerade den nya strålskyddslagen och förordningen som började gälla under sommaren 2018. Ytterligare prioriteringsområde har varit förenklad kontakt med övriga förvaltningar.

Gällande miljöskydd har stort fokus varit på förorenade områden i centrala Falkenberg då det där har varit högt exploateringsstryck och det har uppkommit en ny föroreningsproblematik. Vi har genomfört ett flertal saneringar, exempelvis vid sågverk, brandstation, banvall och bensinstationer. Under 2018 har kontroller på dagvattenhantering utförts. Nämnden har även ansvarat för 181 tillsynsbesök gällande avlopp och utfärdat 325 avloppstillstånd. Ett pilotprojekt, "Smartare miljöinformation - små avlopp", har startats upp. Projektet är ett samarbete med HaV där totalt nio kommuner deltar för att få till en nationell systematik inom enskilda avlopp samt en enhetlig hantering av miljöinformation.

Utöver detta har vi under året haft ett medlemskap i KIMO, kommunernas internationella miljöorganisation. Detta har inneburit arbete med att anordna en vattendag för att sprida kunskap till gymnasieelever om att samhället är beroende av vatten och att alla påverkar vattnet. Seminariet, "Fria vandringsvägar i Åtran och Högvadsån", hade 40 deltagare och handlade om att hitta lösningar kring vandrande fisk i Högvadsån.

Nämndens utvecklingsmål

- Alla medborgare och verksamhetsutövare ska uppleva god service och känna förtroende för vårt arbete.
- I vårt myndighetsuppdrag vill vi prioritera vattenförvaltning och livsmedelsverksamhet, samt samhällsbyggande - med en god bebyggd miljö, som har sitt fokus i folkhälsa.
- Vårt myndighetsarbete ska utgå från ett perspektiv där hållbarhet uppnås för nuvarande och kommande generationer.

Se uppföljning av utvecklingsmålen i nämndens egna årsredovisning.

Medarbetare

En hälsoinspiratör och trivselgrupp bidrog och inspirerade i det löpande hälsoarbetet enligt våra uppsatta mål. Målen handlar i stort om arbetsglädje, medvetenhet och friskvård.

Den hälsokartläggning som vi gjorde 2017 följdes upp. Den syftade till att skapa medvetenhet kring respektive medarbetares hälsosituation, dess koppling till arbetet samt motivera och inspirera till ett mer hälsosamt leverne. Delaktighet främjades genom systematisk arbetsmiljö och kvalitetssäkring, tema-apt (arbetsplatsträff), tvärgruppsarbeten, miljöbalksforum och personalkonferenser.

Eftersom arbetet som miljö- och hälsoskyddsinspektör bl.a. består av att förmedla kunskap och bedömningar krävs omfattande kompetens, vilket vi har arbetat för att synliggöra.

Ekonomi

2018 minskades budgeten med 0,5 mnkr. Jämfört med föregående år ökade våra intäkterna med nästan 0,6 mnkr samtidigt som kostnader för arbetskraft ökade med cirka 1,5 mnkr och övriga kostnader minskade med nästan 0,2 mnkr. Förra året hade vi en del vakanta tjänster som var svåra att rekrytera, men i år har balansen med personal sett mycket bättre ut.

Vi har för verksamhetsåret 2018 redovisat ett överskott på 0,8 mnkr. Överskottet härrör från ökade intäkter med nästan 0,8 mnkr som främst beror på det intensiva arbetet som bedrivits med enskilda avloppsanläggningar, värmepumpar och miljötillsyn. Volymen av inkommande ärenden har varit större än väntat. Faktiska personalkostnader motsvarar de budgeterade och övriga kostnader blev något lägre än förväntat.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget- avvikelse	Netto 2017
Nämnd	0,0	-0,6	-0,6	-0,6	0,0	-0,6
MHN hållbar utveckling	8,0	-15,4	-7,4	-8,2	0,8	-7,0
Summa	8,0	-16,0	-8,0	-8,8	0,8	-7,6

Bygglovsnämnden

Ordförande: **Bo Gustafsson**
Förvaltningschef: **Anette Andersson**
Antal årsarbetare: **16**

Nämndens uppgift

Bygglovsnämnden ansvarar för:

- beslut i frågor om bygglov, rivningslov och marklov. När någon ansöker om bygglov ska nämnden avgöra om projektet stämmer överens med gällande detaljplan och ta ställning till utformningen.
- att slå vakt om hur bebyggelsen utformas med tanke på den omgivande miljön.

Viktiga händelser under året

Ärendetillströmningen har varit fortsatt hög under 2018, även om nivån totalt sett är något lägre än under 2017. Antalet bygglovsärenden för året har varit 1 354 och totalt har bygglovsenheten hanterat 1 810 ärenden.

Även bostadsanpassningsärenden har minskat något mellan 2017 (289) och 2018 (246). Vid halvårsskiftet trädde en ny lagstiftning i kraft som har bidragit något till minskningen då flera av de enklare anpassningarna, exempelvis trösklar, numera först skall åtgärdas med hjälpmedel, innan en anpassning görs.

Totalt sett har vi beviljat 722 lov under 2018 (766). Startbesked har beviljats för 6 flerbostadshus med sammantaget 190 lägenheter och 148 enbostadshus, inklusive fritidshus, samt 14 par- och tvåbostadshus.

Vi har under året haft en fortsatt mycket hög belastning och har sett vissa svårigheter med att tillsätta tjänster, bland annat på grund av det höga trycket på

byggmarknaden. Detta har inneburit en hård påfrestning på personalen som, trots detta, lyckats hålla hög kvalitet och korta handläggningstider. Under våren anställde vi två handläggare och ytterligare en ska anställas.

Vi har fortsatt arbetet med att uppdatera och utveckla de digitala tjänsterna och den digitala ärendehantering. Under slutet av året växades arbetet upp och digitaliseringen av nämndadministrationen och ärendehantering blev näst intill helt digital.

Nämndens utvecklingsmål

- Ökad tillgänglighet på webbtjänst för bygglov.
- Ökad efterlevnad av detaljplaner.
- Göra kommunen mer tillgänglig för personer med olika funktionshinder.

Se uppföljning av utvecklingsmålen i nämndens egna årsredovisning.

Medarbetare

Året har inneburit en volymökning av ärenden för chef och medarbetare hos oss. Då det är en kraftig högkonjunktur i byggbranschen är det en stor utmaning att rekrytera och att behålla personal.

Två nya handläggare samt en administratör har anställts under året. En tjänst som handläggare och inspektör är vakant. Bostadsanpassningen har utökats med en tjänst på 40 %.

Under hösten har vi även börjat arbeta med hälsa och välmående. Hälsoutvecklare har kopplats in för föreläsningar och övningar. Vi har under en längre tid haft en hög arbetsbelastning och kopplingen mellan arbete, fritid och välmående hänger samman. Fokus på hälsa, arbete och välmående fortsätter under 2019.

Ekonomi

Vår nettokostnad 2018 på 2,9 mnkr är 2,4 mnkr lägre än 2017. Detta beror främst på att bostadsanpassningsärendena har varit något färre än 2017. Den nya lagstiftningen i halvårsskiftet har, som tidigare nämnts, bidragit något till minskningen.

Vi redovisar ett överskott om 4,1 mnkr mot en budget på 7,0 mnkr. Vi har haft högre intäkter för året än budgeterat, vilket till största del beror på en fortsatt hög ärendetillströmning samt ett större intäkter från sanktionsärende i slutet av året.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget- avvikelse	Netto 2017
Bygglövsnämnden	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	0,0	-0,3
Bygglövsavdelningen	13,2	-10,7	2,5	-1,3	3,8	2,7
Bostadsanpassningen	0,0	-5,1	-5,1	-5,4	0,3	-7,7
Summa	13,2	-16,1	-2,9	-7,0	4,1	-5,3

Servicenämnden

Ordförande: **Charlotta Jonson** Förvaltningschef: **Majlis Wolfhagen** Antal årsarbetare: **185**

Nämndens uppgift

Servicenämnden består av verksamheterna kost- och städservice, fordonsverksamheten, kontaktcenter, kontorsservice och postbil.

Nämnden ansvarar för:

- stöd till kommunens kärnverksamheter och detta ska ske genom sammanhållen ledning och genom att tillvarata samordningsfördelar.
- att verka för ökad kvalitet, helhetstänk, kundorientering, affärsmässighet och professionalitet.

Viktiga händelser under året

För kost- och städservice har viktiga händelser under året varit olika om- och tillbyggnader. Tångaskolan har genomgått en om- och tillbyggnad, Slöingeskolans kök har startats upp och nytt kök och matsal har byggts på Långåsskolan. Andra slutförda byggnationer där kost- och städservice har verksamhet är Dals ängars förskola, Skogstorps förskola, Kärnhusets förskola och Slöinge förskola. Dessutom har det genomförts större renoveringar i köken på Slättens förskola, Kompisens förskola, Ljungbyskolan och Vessigebroskolan.

Andra viktiga händelser är matglädje inom socialförvaltningen (kafferep, tre-rättersmiddagar m.m.), samarbetet med Destination Falkenberg där kocken Johan Blidberg anlätades för en inspirationsdag gällande "Gamla desserter i ny tappning för kockar inom äldreomsorgen" samt att Älvgården mottog priset för "Hallands bästa seniorrestau-

rang 2018". Under året genomfördes även stora livsmedelsupphandlingar.

Fordonsverksamheten har under året installerat laddstolpar på Solhaga och Björkhaga och beviljats bidrag från Klimatklivet för installation av laddstolpar även i Ätran och Vessigebo. Under året har uthyrningen av cyklar ökat från 50 till 75.

För kontaktcenter och kontorsservice har besöksantalet fördubblats mellan 2014 och 2018. Nämnden har även jobbat med ett lokalprogram och ett arkitektförslag på en ny utformning av entréplan i Stadshuset.

Nämndens utvecklingsmål

- Fler och mer nöjda kunder.
- Kunskapen om behov och efterfrågan på tjänster som förvaltningen tillhandahåller ska öka.
- Den ekologiska hållbarheten ska öka.
- Stabilare måltidspriser.

Se uppföljning av utvecklingsmålen i nämndens egna årsredovisning.

Medarbetare

Hösten 2017 genomförde vi en medarbetarenkät inom serviceförvaltningen där resultatet var mycket positivt. En frågeställning är dock svår att arbeta vidare med och det gäller frågan om upplevt hot, våld eller kränkningar på sin arbetsplats. Eftersom serviceförvaltningen inte kan acceptera varken hot, våld eller kränkningar behövde vi göra en fördjupad utredning om hur detta sker.

I oktober 2018 påbörjade vi därför en undersökning med frågeställningar gällande upplevt hot, kränkande särbehandlingar, sexuella trakasserier och mobbing på arbetsplatsen. Även oro inför dessa situationer och huruvida arbetsplatsen har stöttat utsatta individer har undersökts. Resultatet visade att det finns två personer som upplevt hot, sex personer har upplevt kränkande särbehandling, ingen har utsatts för sexuella trakasserier och en person har upplevt mobbing. Enkätsvaren har diskuterats och analyserats på arbetsplatserna.

Ekonomi

Vår nettokostnad 2018 på 5,9 mnkr är 0,3 mnkr lägre än 2017. Den största anledningen till avvikelsen är att avskrivningarna och kostnaderna för kontorsmaterial varit mindre än föregående år.

Vi redovisar ett överskott om 0,2 mnkr mot budgeterade 6,1 mnkr. Fordonsverksamheten gör ett underskott på 0,6 mnkr. Detta underskott beror på att planen för installation av laddstolpar försenats och att bilar därför inte kunnat avyttras i den takt som var planerad.

Kontaktcenter och kontorservice gör ett överskott om 0,7 mnkr, främst pga. vakant tjänst och minskat inköp av kontorsmaterial.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget- avvikelse	Netto 2017
Servicenämnden	0,0	-0,4	-0,4	-0,5	0,1	-0,6
Kost- och städservice	113,1	-113,1	0,0	0,0	0,0	0,8
Fordonsverksamhet	17,4	-17,9	-0,6	0,0	-0,6	-1,1
Kontaktcenter/Kontorservice	7,1	-12,0	-4,9	-5,6	0,7	-5,3
Summa	137,6	-143,4	-5,9	-6,1	0,2	-6,2

Överförmyndarnämnden

Ordförande: **Lena Carlbom**
Förvaltningschef: **Linda Jonsson**
Antal årsarbetare: **0**
(verksamheten bedrivs i Varberg)

Nämndens uppgift

Överförmyndarnämnden ansvarar för att:

- utöva tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Gemensamt för dessa ställföreträdare är att de företräder en huvudman som helt eller delvis saknar förmåga att själv tillvarata sina intressen och föra sin talan.
- utöva tillsyn över uppdrag för särskilt förordnad vårdnadshavare tillsammans med socialnämnden. De ensamkommande barn som får stanna i Sverige ska istället för en god man ha en särskilt förordnad vårdnadshavare.

Viktiga händelser under året

Vi har under 2018 i stort sett återgått till det läge man befann sig i 2015, det vill säga är före den stora ökningen av antalet godmanskap för ensamkommande barn. Flertalet av dessa godmanskap avslutades under våren 2018. Många enskilda har fått sin ålder uppskriven av Migrationsverket och efter nämndens självständiga bedömning av den enskildes ålder har det i de allra flesta fall resulterat i att godmanskapet avslutats. Vi frångick därmed vår tidigare praxis om att invänta att besluten vunnit laga kraft för ensamkommande barn som fått sin ålder uppskriven av Migrationsverket i samband med avslag på asylansökan. Skälen till nämndens ändrade praxis har varit rent ekonomiska. Vid årsskiftet 17/18 hade nämnden runt 150 godmanskap för ensamkommande barn och kvar vid årets slut var cirka 35.

I takt med att godmanskapen minskat har ställföreträdarskapen, i form av särskilt förordnade vårdnadshavare,

ökat något. Våra uppdrag ökar och har gjort det under de senaste åren då utredningsansvaret flyttats från Tingsrätt till överförmyndarnämnd, införande av framtidsfullmakter samt fler, svårare och tyngre godmansuppdrag i takt med en åldrande befolkning där allt fler lider av missbruk och psykiska sjukdomar. Nämnden har på grund av ökade uppdrag efterfrågat ytterligare en tillsvidare tjänst och inför 2019 har man beviljat detta såväl i Falkenbergs som i Varbergs kommun.

Nämndens utvecklingsmål

Vår verksamhet delas med Varbergs kommun och de utvecklingsmål som nämnden har följer Varberg kommuns styrmodell.

Medarbetare

Överförmyndarförvaltningens verksamhet bedrivs i Varberg och arbetar efter Varbergs kommuns policy för främjande av mångfald i arbetslivet. Samtliga anställda har goda kunskaper för sina uppdrag och deltar årligen i relevant utbildning i syfte att utveckla och stärka sin kompetens. Långtidssjukskrivningar gör att vi inte når målet med sjukfrånvaro under 3,5 %, men andel anställda utan sjukskrivning har ökat från 28,6 % till 37,5 %.

Ekonomi

Vår nettokostnad 2018 på 3,5 mnkr ligger på samma nivå som 2017 års utfall. Dock har vi 2018 haft kostnader för ensamkommande barn (EKB) tillhörande 2017. Under 2017 hade vi kostnader för ensamkommande barn för 3,3 mnkr. För dessa kostnader fick vi bidrag från migrationsverket med 2,7 mnkr. 2018 har dessa kostnader uppgått till 1,0 mnkr och bidraget till 0,3 mnkr.

Överförmyndarnämnden exkl. EKB gör ett överskott på 0,4 mnkr jämfört med budget, men totalt ett underskott på -0,3 mnkr. Detta består dels av kostnader som uppkommit för att nämnden valt att, för en tid, behålla gode män efter Migrationsverkets åldersuppskrivning och dels av kostnader som uppstår på grund av statens ändrade ersättningsregler. Dessa regler ger inte full kostnadstäckning för ensamkommande barn anvisade efter juni 2017 och inte någon kostnadstäckning alls för ensamkommande barn anvisade före juni 2017, där asylärendet fortfarande pågår efter utgången av 2017.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget- avvikelse	Netto 2017
Nämnd	0,0	-0,2	-0,2	-0,3	0,1	-0,3
Förvaltning	0,2	-2,8	-2,6	-2,9	0,3	-2,4
Arvoden	0,3	-1,0	-0,7	0,0	-0,7	-0,8
Summa	0,5	-4,0	-3,5	-3,2	-0,3	-3,5

Revisionen

Revisorernas uppgift

Revisorerna har på uppdrag av fullmäktige ansvar att:

- årligen granska, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. Vi granskar på samma sätt, genom de lekmanrevisorer som utsetts, även verksamheten i de juridiska personerna.
- pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och, från ekonomisk synpunkt, tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Viktiga händelser under året

Vi har inom ramen för den grundläggande granskningen genomfört basgranskning av nämndernas verksamheter vilket betyder att revisorerna bland annat tagit del av protokoll och beslutshandlingar. Därutöver har vi, för att fördjupa och följa upp granskningen, genomfört dialoger med styrelse, nämnder och bolagsstyrelser.

Inom ramen för den grundläggande granskningen har revisorerna genomfört riskbedömning av samtliga nämnders och bolags verksamhet 2019.

Vi har på grund av riskbedömningen beslutat genomföra ett antal fördjupade granskningar under 2018:

- Granskning av nämnd- och bolagsprotokoll utifrån bestämmelser i kommunallagen
- Granskning av IT- och informationssäkerhet
- Granskning av intern kontroll i försörjningsstödprocessen
- Granskning av kommunens system för styrning, uppföljning och kontroll
- Granskning av styrning och uppföljning av investeringsprocessen samt projektstyrningsmodell
- Kommunstyrelsens uppsiktsplikt
- Uppföljning av revisorernas genomförda granskningar 2015

Ordförande: **Gösta Svensson**

- Granskning av kommunens arbete med arbetsmiljöfrågor och sjukfrånvaro

Revisorernas utvecklingsmål

Vi har inga utvecklingsmål från kommunfullmäktige, men har under 2018 arbetat med att utveckla kommunikationen med styrelse, nämnder och bolag. Syfte har varit att öka förståelsen för revisionens arbete. En viktig del i vårt arbete är att också arbeta med förebyggande revision, det har skett genom att vi haft dialoger med presidierna i styrelse, nämnder och bolagsstyrelser. Vi har också en löpande dialog med kommunfullmäktiges presidium om revisionens arbete.

Ekonomi

Kostnaderna för revisionen minskade under 2018 jämfört med 2017 från 1,6 mnkr till 1,5 mnkr.

Vårt resultat följer budget för 2018.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget-avvikelse	Netto 2017
Revision	0,2	-1,8	-1,6	-1,6	0,0	-1,6
Summa	0,2	-1,8	-1,6	-1,6	0,0	-1,6

Falkenbergs Stadshus AB

(moderbolag och koncern)

Bolagets uppgift

Falkenbergs Stadshus AB är moderbolag i kommunens bolagskoncern. Bolaget har ingen egen verksamhet utan har till uppgift att förvalta och äga aktier och andelar i kommunala bolag. Samtliga aktier i Falkenbergs Stadshus AB ägs av Falkenbergs kommun.

Verksamheter som Falkenbergs kommun bedriver genom Falkenbergs Stadshus AB via bolag är: Falkenberg Energi AB, Falkenbergs Bostads AB, Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB, Vatten och Miljö i Väst AB, Falkenbergs Näringsliv AB samt Destination Falkenberg AB.

Viktiga händelser under året

2018 avregistrerade bolaget sig för moms. Under hösten 2018 avgick Jan Fritz som VD och ersattes av Lars Fröding.

Bolagets utvecklingsmål

Bolaget har inget utvecklingsmål.

Medarbetare

Bolaget har ingen anställd personal.

Ordförande: **Boris Lennerhov**

VD: **Jan Fritz**

Antal årsarbetare: **0**

Ekonomi

Verksamheten mellan åren är likartad och avvikelserna i utfallet beror på att bolaget inte längre fakturerar vidare kommunens konsultkostnader till dotterbolagen utan detta administreras direkt av kommunen. Utdelning från dotterbolag 2017 uppgick till 31 mnkr och 20 mnkr 2018.

Avvikelsena mellan budget och utfall beror på lägre konsultkostnader än budgeterat.

Finansiella poster (Mnkr)	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Utfall 2017
Intäkter	0,0	0,0	0,0	2,9
Kostnader	-0,2	-1,1	0,9	-3,8
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelseresultat	-0,2	-1,1	0,9	-0,9
Finansiella intäkter	19,1	20,0	-0,9	29,9
Finansiella kostnader	-5,3	-7,0	1,7	-5,4
Resultat efter finansiella poster	13,6	11,9	1,7	23,6
Bokslutsdispositioner	6,4	8,1	-1,7	7,4
Skatt på årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	20,0	20,0	0,0	31,0
Investeringar				

Falkenbergs Bostads AB

Ordförande: **Anette Ivarsson**
VD: **Christian Kylin**
Antal årsarbetare: **109**

Bolagets uppgift

Bolagets uppgift är att inom Falkenbergs kommun förvärva, äga, bebygga och förvalta fastigheter. Verksamheten redovisas som två affärsområden: uthyrning av de ägda fastigheterna och uppdragsverksamhet.

Viktiga händelser under året

Som ett led i arbetet med Falkenbergs Bostad AB:s (Fabo) nya organisation har vi implementerat tidsredovisning 2018. Detta har gjorts för att möjliggöra debiteringsmodeller med rörlig ersättning, vilket interna och externa kunder efterfrågar.

Under 2018 har vi färdigställt ett projekt, kvarteret Hjorten. Det är ett bostadshus om 8 våningar och 45 lägenheter som hade inflyttning februari 2018. Pågående projekt är kvarteret Svärdet (31 lägenheter), kvarteret Grieg (94 lägenheter), Ullared (22 lägenheter och en mötesplats), Solhaga (45 boendeplatser) och Borret (servicebyggnad för Fabo). I Slöinge är 12 lägenheter redo för byggstart tidigt 2019. Utöver dessa projekt finns några pågående detaljplanläggningar.

I oktober 2018 sålde vi fastigheten Kärreberg 3:6 till Kärreberg Fastigheter AB. Vi förvärvade fastigheten Skogstorp 3:52 i december 2018 för framtida byggnation.

Fabo och hyresgästföreningen har kommit överens om hyresökningar på 52 kr per lägenhet och år. Hyresökningen ingick i en tvåårig överenskommelse som träffades 2017.

Vårt fastighetsbestånd står inför stora framtida behov av underhåll. Under 2018 har vi planerat ett renoveringsprojekt gällande kvarteret Herting med start i februari 2019. Arbetet fortsätter även med att analysera status på respektive fastighet i bolagets bestånd.

Bolagets utvecklingsmål

- Fabo ska bidra till Falkenbergs utveckling och tillväxt genom att producera minst 500 hyresrätter till 2025.

Se uppföljning av utvecklingsmålen i bolagets egna årsredovisning.

Medarbetare

Medarbetarenkäten som genomfördes 2018 gav ett Nöjd-Medarbetar-Index (NMI) på 70, vilket är en ökning med 5 enheter från 2017. Ledningen arbetar aktivt med att skapa en "vi-känsla" och en attraktiv arbetsplats.

Sjukfrånvaron 2018 var 4,0 % jämfört med 4,8% 2017. Vi har infört friskvårdsaktiviteter såsom träning på arbetstid för att påverka sjukfrånvaron i positiv riktning.

Ekonomi

Årets rörelseresultat är 6,3 mnkr lägre än föregående år. De ökade intäkterna, justerat för fastighetsförsäljning, beror främst på ökade hyresintäkter från kvarteret Hjorten med 4,3 mnkr samt genomförda hyreshöjningar. De ökade energipriserna har lett till ökade kostnader med 4,2 mnkr. Ett ökat antal serviceanmälningar har medfört ökade reparationskostnader. Även kostnaderna för vattenskador har fortsatt öka under 2018.

Årets rörelseresultat är 4,7 mnkr lägre än budget. Försäljningen av Kärreberg 3:6 var inte budgeterad och gav en realisationsvinst om 2,2 mnkr. Högre energipriser och fler serviceanmälningar i kombination med ökade kostnader för vattenskador har varit högre än budgeterat. Lägre räntor i kombination med en lägre investeringstakt har inneburit lägre finansiella kostnader än budgeterat.

Finansiella poster (Mnkr)	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Utfall 2017
Intäkter	297,7	294,7	3,0	296,0
Kostnader	-182,7	-172,4	-10,2	-175,1
Avskrivningar	-49,9	-49,1	-0,9	-47,5
Rörelseresultat	65,1	73,2	-8,1	73,4
Finansiella intäkter	-4,4	0,0	-4,4	-5,2
Finansiella kostnader	-28,7	-36,5	7,8	-29,9
Resultat efter finansiella poster	32,0	36,7	-4,7	38,3
Bokslutsdispositioner	-31,7	-37,0	-5,3	-38,5
Skatt på årets resultat	0,3	0,2	0,2	-0,1
Årets resultat	0,7	-0,1	0,8	-0,3
Investeringar	95,7	242,5	-146,8	56,9

Falkenberg Energi AB

Ordförande: **Göran Janko** Förvaltningschef: **Bo Anders Antonsson** Antal årsarbetare: **39**

Bolagets uppgift

Verksamheten är uppdelad i tre affärsområden, elnät, fjärrvärme och elhandel.

Affärsområde elnät ansvarar för eldistributionen till kunderna inom vårt koncessionsområde, i och omkring Falkenbergs tätort. Affärsområdet fjärrvärme ansvarar för utveckling, produktion, distribution och försäljning av fjärrvärme till kunder inom Falkenbergs kommun. Affärsområdet elhandel bedriver både produktion och handel av energi.

Viktiga händelser under året

Elnätsomsättningen uppgick till 366 GWh vilket är likvärdigt med 2017 då omsättningen var 367 GWh. 2018 var ett mildare år jämfört med 2017 men antalet nya abonnenter har ökat. Vi har höjt nättarifferna till följd av ökade investeringar i elnätet. Vi har även fått höjda avgifter från regionnätet. Våra tariffer är fortfarande låga och ligger på samma nivå som jämförbara områden i Halland. Planeringen för byggnation av ny mottagningsstation pågår och vi beräknar att en ny station är på plats under våren 2023. Det är en stor investering men nödvändig för att klara framtida expansion i Falkenberg.

Milt väder under 2018 ledde till att fjärrvärmeleveranserna blev 69 GWh mot 67 GWh 2017. Produktionen av fjärrvärme gick bra under året till följd av de investeringar vi gjort de senaste åren. Andelen biobränsle blev 99,2 % i bränslemixen. Priserna sänktes 2018 för tredje året i rad.

Våra priser till kund är konkurrenskraftiga och lönsamheten i att ansluta nya kunder är mycket god. Vi har flyttat bio-oljepannan på Kanslistvägen till industriområdet på Smedjeholm och en ny kulvert har byggts för att förbinda den med befintligt nät. Under sommaren 2018 byggdes en kulvert till Lantmännens spannmålstork och en värmeväxlarstation byggdes för att ersätta deras naturgasledning. All deras spannmålstorkning försörjdes med fjärrvärme under 2018. En del av den investeringen har finansierats med pengar från Klimatklivet.

Den sålda elenergin under året producerades till 73 % (74 %) med vattenkraft, 25 % (25 %) med vindkraft och 2 % (1 %) med solkraft. Solelen köper vi från nästan 470 kunder som blivit elproducenter genom att sätta upp solceller. Antalet elhandelskunder har ökat 6 % under året. Detta har bidragit till att försäljningen ökade till 147 GWh 2018 mot 129 GWh under 2017. Det genomsnittliga elpriset i för Falkenbergs kommuns elområde blev 48 öre/kWh.

Bolagets utvecklingsmål

- Ökad andel egen förnybar elproduktion
- Hela Falkenberg Energi AB förnybart
- Ökad tillgänglighet för kunde

Vi har på kommunens uppdrag, projektlett och upphandlat ett moderniseringsprojekt avseende Hertings vattenkraftverk. Projektet genererar utökad förnybar elproduktion och nya elcertifikat. Inköpt solproduktion har ökat från 1 till 2% (100 nya mikroproducenter till Falkenbergs energi under året). 2018 års klimatbokslut visar att företaget är 99,6 %

förnybart. Upphandlat sms avbrottsinformationssystem införs 2019.

Se uppföljning av utvecklingsmålen i bolagets egna årsredovisning.

Medarbetare

Under 2018 har vi haft 39 anställda varav 11 kvinnor och 28 män. Medelåldern uppgick till 50 år mot 49 år föregående år. Sjukfrånvaron av total arbetstid uppgick till 3,6 % jämfört med 2017 då den var 2,8 %. Ökningen hänger ihop med en ökad andel långtidssjukskrivna. Undersökning av Nöjd-Medarbetar-Index (NMI) visar en ökning från förra årets goda resultat med ytterligare 3 procentenheter, till ett index på 77. Utifrån undersökningen har vi arbetat fram en åtgärdsplan tillsammans med personalen för att på bästa sätt skapa en god arbetsmiljö. Vi eftersträvar en jämställd arbetsplats och arbetar aktivt med detta i våra rekryteringsprocesser.

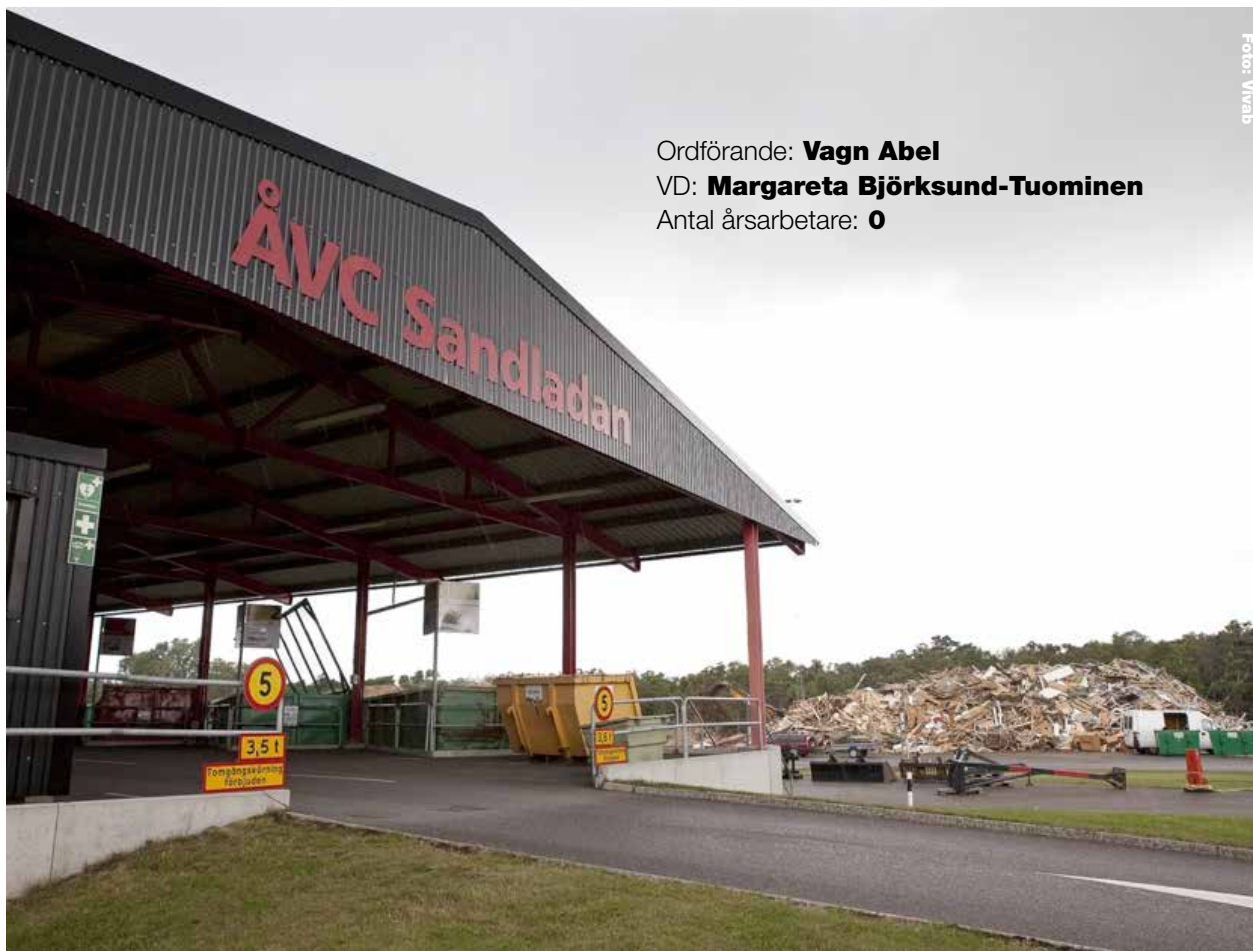
Ekonomi

Anledningen till att resultatet efter finansiella poster ökat med 5,9 mnkr är nya kunder, höjda elnätstariffer och billigare bränslemix för fjärrvärmens till följd av de senaste årens investeringar.

De största orsakerna till avvikelsen mot budget är höjda elnätstariffer och förbättrad bränslemix på grund av en ökad kapacitet till följd av de senaste årens investeringar.

Finansiella poster (Mnkr)	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Utfall 2017
Intäkter	244,2	199,7	44,4	212,9
Kostnader	-178,1	-145,1	-33,1	-153,3
Avskrivningar	-18,2	-18,9	-0,7	-17,4
Rörelseresultat	47,8	35,8	12,1	42,2
Finansiella intäkter	0,0	0,1	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-0,9	-1,2	-0,2	-1,2
Resultat efter finansiella poster	46,9	34,6	12,3	41,0
Bokslutsdispositioner	-5,1	-13,6	-8,5	14,8
Skatt på årets resultat	-8,9	-4,7	4,2	-12,4
Årets resultat	33,0	16,4	16,6	43,4
Investeringar	57,5	45,2	12,3	27,6

Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB

Ordförande: **Vagn Abel**
VD: **Margareta Björksund-Tuominen**
Antal årsarbetare: **0**

Bolagets uppgift

Vår uppgift är att inom Falkenbergs kommun äga och hyra de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna, vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten, VA, samt svara för den kommunala renhållningen, utom vad gäller myndighetsutövningen.

Viktiga händelser under året

På grund av extremt hög förbrukning av dricksvatten infördes i juli månad ett bevattningsförbud i Ullared, Fagered och Fridhemsberg i Falkenbergs kommun. Nivåerna stabiliserades efter några månader och bevattningsförbudet upphävdes. Bolaget har arbetat vidare med en långsiktig vattenförsörjningsplan för att tillgodose och säkerställa en trygg och stabil leverans av dricksvatten över tid. Arbetet fortsätter på Ullareds vattenverk och Ullareds högreservoar och bland annat ska nya högreservoar och tillhörande ledningsnät anläggas. Ytterligare projekt i Ullared baseras på en ansökan och erhållet investeringsbidrag från Naturvårdsverket till läkemedelsrening vid avloppsreningsverk.

Fortsatt arbete på Smedjeholms reningsverk sker genom renovering av två anläggningsdelar. Projektet omfattar bland annat nya ledningar, tankar, pumpar, luftare, ventiler och annan processutrustning. Vid Ullareds reningsverk planeras uppförande av en ny byggnad för filtrering av utgående vatten. Projektet leder till en förbättrad drift under den högbelastade sommarperioden.

Bolagets utvecklingsmål

Bolaget har inga utvecklingsmål, utan dessa finns i intressebolaget Vatten och miljö i väst AB (Vivab) där verksamheten bedrivs.

Medarbetare

Bolaget har ingen anställd personal. Styrelsen består av fem ordinarie ledamöter vilka alla är män. Bolagets verkställande direktör är en kvinna, hon är anställd i VIVAB och innehar samma position i VIVAB och i Varberg Vatten AB. Personalkostnader i bolaget utgörs huvudsakligen av ersättningar till styrelsen.

Ekonomi

Årets resultat är 0,2 mnkr lägre än föregående år. VA verksamheten redovisar för året ett planerat underskott i nivå med föregående år. Verksamhetens intäkter ökar, främst hänförliga till ökade brukningsavgifter. Kostnadsökningen består huvudsakligen av ökade entreprenadkostnader. Återvinning- och avfallsverksamheten redovisar ett planerat underskott för året. Avvikelse mot föregående år avser främst ökade entreprenadkostnader.

Bolaget gör sammantaget för året ett positivt rörelseresultat i nivå med budget efter reglering av VA- och avfallskollektivets underskott. Resultatet för verksamheterna; Fastigheter och Industrirening (0,3 mnkr) balanseras genom överavskrivningar, därefter redovisar bolaget ett nollresultat.

Finansiella poster (Mnkr)	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Utfall 2017
Intäkter	168,2	161,8	6,4	163,8
Kostnader	-138,3	-130,9	-7,4	-134,4
Avskrivningar	-24,0	-24,5	0,5	-23,1
Rörelseresultat	5,9	6,4	-0,5	6,2
Finansiella intäkter	-0,5	0,2	-0,7	-0,6
Finansiella kostnader	-5,1	-6,3	1,2	-5,1
Resultat efter finansiella poster	0,3	0,3	0,0	0,5
Bokslutsdispositioner	-0,3	-0,3	0,0	-0,5
Skatt på årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	66,0	139,6	-73,7	50,0

Falkenbergs Näringsliv AB

Ordförande: **Mari-Louise Wernersson**

VD: **Jan Melkersson**

Antal årsarbetare: FNAB: **7**, DFAB: **9**

Bolagets uppgift

Falkenbergs Näringsliv AB (FNAB) ska bidra till att skapa de bästa förutsättningarna för att starta, driva och utveckla företag i Falkenberg.

Destination Falkenberg AB (DFAB) ska i samverkan med näringslivet och de kommunala verksamheterna utveckla, samordna och marknadsföra platsen Falkenberg, både som besöksmål och som plats att leva på. Bolaget skall även samordna evenemang inom Falkenbergs kommun. Vidare ska bolaget bedriva turistinformation.

Viktiga händelser under året

FNAB

På nationell nivå var konjunkturen fortsatt god under 2018 och vårt läge i en expansiv region driver på detta. Företagen mår bra, vilket vi ser i den mätning som vi årligen genomför via Bisnode. Företagens s.k. förädlingsvärde har förbättrats stadigt sedan 2014.

Företagens investeringar, som syftar till att stärka deras konkurrenskraft, inbegriper större handelsytor, fler reseanledningar, automatisering, större lager och så vidare. Framförallt ser vi att bostadsbyggandet har fortsatt hög fart vilket drar många branscher.

Falkenberg hamnade för första gången topp tio i Sverige i Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet.

Projektet "Servicepunkter på Falkenbergs landsbygd" fortlöper. Delar av projektet har senarelagts bland annat på grund av utdragna förhandlingar om Ätrans banklokal. Under året har ett arbete pågått med projektet "Lev din dröm FBG", med syfte att marknadsföra Falkenbergs landsbygd som den perfekta platsen att bo och verka på. Initiativ har tagits till att skapa ett lokalt nätverk för riskkapital.

DFAB

Bolaget har under året 2018 lanserat nya hemsidan www.falkenbergslaxfiske.se. Hemsidan är en bra plattform för marknadsföring av Falkenberg och det fantastiska laxfisket i centrumnära miljö. Under våren kom den första digitala skylten upp vid E6:an och som ska synliggöra evenemang i Falkenbergs kommun. Falkenberg som plats har vunnit utmärkelsen "Värt en resa" av White Guide för arbetet kring matnäringen. Bolaget har genomfört flera stora projekt bl.a. Falkenbergs Matdagar och ett stort sportevent i syfte att attrahera både Falkenbergs invånare och besökare.

Bolagets utvecklingsmål

FNAB

- Skapa ett innovativt och nationellt känt matkluster
- Fler eftergymnasiala utbildningar som matchar regionalt kompetensbehov och håller nationell toppnivå
- Kommunens service till företag ska vara i toppnivå

DFAB

- Marknadsföra Falkenberg som plats
- Bli en exportmogen destination
- Nå ut till invånarna
- Få fler svenska besökare till Falkenberg
- Få fler utländska besökare till Falkenberg
- Stödja befintliga aktörer

Medarbetare

I april 2018 anställdes en näringslivsutvecklare på FNAB med inriktning mot kompetensförsörjning och i juni 2018 anställdes en näringslivsutvecklare med inriktning mot riskkapital och analys.

I DFAB har personalen arbetar med projektledning, marknadsföring, samordning samt turistinformation.

Ekonomi

Årets resultat efter finansiella poster uppgår till -3,3 mnkr, vilket är 11,4 mnkr bättre än resultatet föregående år.

Förklaringen är att samtliga fastigheter såldes till Falkenbergs kommun i december 2018. Köpeskillingen var 29,7 mnkr och resultatet från fastighetsförsäljningen uppgick till 12,1 mnkr.

Årets resultat efter finansiella poster är 14,0 mnkr högre än budget. Exklusive fastighetsförsäljningen, vilken inte är budgeterad, är resultatet 1,9 mnkr högre än budget.

Finansiella poster (Mnkr)	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Utfall 2017
Intäkter	19,1	8,6	10,6	7,7
Kostnader	-21,2	-24,5	3,2	-21,2
Avskrivningar	-1,1	-1,2	0,1	-1,1
Rörelseresultat	-3,2	-17,1	13,9	-14,6
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-0,1	-0,2	0,1	-0,1
Resultat efter finansiella poster	-3,3	-17,3	14,0	-14,7
Bokslutsdispositioner	3,4	17,3	-13,9	14,8
Skatt på årets resultat	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	1,4	2,0	-0,5	0,4

Räddningstjänsten Väst

Ordförande: **Tore Holmefalk** Förbundsdirektör: **Jan Sjöstedt** Antal årsarbetare: **366**

Förbundets uppgift

Vår verksamhetsidé säger att vi tillsammans med andra ska skapa trygghet genom skydd mot oönskade händelser.

Viktiga händelser under året

Sommaren var lång, varm och torr och brandrisken nådde historiskt höga värden. På många håll i landet rasade stora skogsbränder. Vi deltog i släckningsarbetet i Dalarna dit vi skickade personal och materiel.

Mellan maj och augusti var det eldningsförbud. Detta skärptes ytterligare på grund av vädermässiga förhållande och slutligen var det till och med förbjudet att grilla hemma på den egna tomten.

Under 2018 fortsatte och förtydligades arbetet med att stärka det civila försvaret. Utifrån en överenskommelse ska länsstyrelserna och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, stödja kommunerna i detta arbete.

Överenskommelsen prioriterar tre uppgifter:

1. Kompetenshöjning inom totalförsvaret
2. Säkerhetsskydd
3. Krigsorganisation och krigsplacering

Fokus i arbetet med civilt försvar under 2018 har legat på att öka kunskapen om totalförsvaret, civilt försvar och

kommunens ansvar och roll i det arbetet. Utöver detta har arbetet med att ta fram en säkerhetsskyddsanalys för kommunen fortskridit.

Förbundets utvecklingsmål

- Den enskildes förmåga ska öka
- Antalet oönskade händelser ska minska
- Responstiderna ska minska

Utöver de tre målen har vår direktion gett oss ett viktigt uppdrag med tydliga utvecklingsmål:

- En räddningstjänst för alla

Se uppföljning av utvecklingsmålen i förbundets egna årsredovisning.

Medarbetare

Under 2018 startade vi vårt långsiktiga arbete med Kraftkartan, som är ett arbetsmiljöverktyg. Medarbetarnas möjlighet att påverka sin egen och sin arbetsgrupps arbetsmiljö är kärnan i Kraftkartan. Våra sjukskrivningstal har minskat sedan föregående år och ligger nu på 5,5 % av arbetad tid. Sjukfrånvaron hos kvinnor är högre än hos männen.

Ekonomi

Vi redovisar ett resultat på 0,6 mnkr vilket är 7 mnkr lägre än föregående år. Exklusive realisationsvinster redovisas ett balanskravsresultat på 0,3 mnkr. Det är framför allt ökade personalkostnader inom förbundets externfinansierade verksamhet som utgör den största skillnaden mot 2017.

Resultatet innebär en budgetavvikelse på -0,9 mnkr. Den medlemsbidragsfinansierade verksamheten redovisar ett resultat på 3,2 mnkr, vilket är 1,7 mnkr bättre än budget. Avvikelsen beror på högre intäkter än budgeterat. Vår externfinansierade verksamhet, Trygghetsteamet, redovisar ett resultat på -2,6 mnkr, vilket beror på att våra kostnader inte kunnat anpassas till erhållen intäktsnivå.

Finansiella poster (Mnkr)	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Utfall 2017
Intäkter	177,6	172,9	4,7	175,4
Kostnader	-171,8	-166,1	-5,7	-162,7
Avskrivningar	-5,2	-5,3	0,1	-4,8
Rörelseresultat	0,6	1,5	-0,9	7,9
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	-0,3
Resultat efter finansiella poster	0,6	1,5	-0,9	7,6
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatt på årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,6	1,5	-0,9	7,6
Investeringar	5,0	10,5	5,5	10,1

Foto: Räddningstjänsten Väst

Revisionsberättelse för 2018

Uppdrag och granskningsinriktning

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen, nämnderna, beredningarna samt – genom utsedd lekmannarevisor – verksamheten i kommunens aktiebolag.

Kommunstyrelsen, nämnderna och beredningarna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och att räkenskaperna är rättvisande samt att pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag, mål och de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunens revisionsreglemente, kommunallagen och god revisionsred i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. I revisionsarbetet har vi biträtt av PwC.

Granskningsresultat

Nedan presenteras resultatet av vår granskning under 2018.

Grundläggande granskning

Under året har vi genomfört en grundläggande granskning av nämnder och styrelse i enlighet med god revisionsred. Granskningen har successivt utvecklats och delvis anpassats till den goda sed som är definierad av Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Vår granskning av verksamheten har bland annat genomförts genom dokumentstudier, vilka har kompletterats med överläggningar med kommunstyrelsens presidium och nämndernas presidier vid två tillfällen under året. Vid dessa sammanträden har frågor som berör styrning, uppföljning och kontroll behandlats. Vi har även träffat företrädare för verksamheten för att informera oss djupare. Nämndernas protokoll har fortlöpande gått igenom med fokus på väsentliga beslut fattade av nämnderna. Vi har avrapporterat våra iakttagelser från vår grundläggande granskning till samtliga nämnder.

Vår grundläggande granskning omfattar följande områden;

a) God ekonomisk hushållning – uppföljning av fullmäktiges mål

b) Nämndernas styrning och interna kontroll **c) Årsredovisning**

Den grundläggande granskningen har kompletterats med fördjupade granskningsinsatser i enlighet med vår riskbedömning och revisionsplan. Resultatet av de fördjupade granskningsinsatserna kommenteras i separat stycke nedan.

a) God ekonomisk hushållning – uppföljning av fullmäktiges mål

I kommunallagen föreskrivs att det för verksamheten skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin skall anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Revisorerna skall därefter bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål som fullmäktige fattat beslut om.

Falkenbergs kommun har en relativt ny styrmodell innebärande att fullmäktige fastställt fyra övergripande utvecklingsmål, vilka nämnderna och styrelsen (och bolag) har att arbeta i enlighet med. Därutöver har fullmäktige fastställt kritiska kvalitetsfaktorer (KKF), vilka nämnderna och styrelsen skall följa upp. Årliga målvärden för de övergripande utvecklingsmålen samt KKF:erna har inte fastställts av fullmäktige. De målsättningar som nämnderna själva fastställt är formellt sett inte en del av målsättningarna kopplade till god ekonomisk hushållning.

Bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2018 är uppfyllda (resultat- och soliditetsmål).

Under året har vidareutveckling av styrmodellen skett med avseende på verksamhetsmålen av betydelse för god ekonomisk hushållning. Uppföljning av kvalitets- och utvecklingsmål samt uppdrag har förtydligats jämfört med tidigare år även om tydlig årlig avstämning av utvecklingsmålen ännu inte medges. Slutsatser och åtgärder inför framtiden i anledning av årets uppföljning kan förtydligas för att förbättra styrbarheten och därmed ge tydligare underlag för fullmäktiges bedömning av utförd verksamhet i förhållande till målsättningar och prioriteringar.

Vi har tagit del av den uppföljning som lämnas i årsredovisningen avseende de fyra övergripande utvecklingsmålen, men kan i anledning av denna inte lämna någon tydlig bedömning avseende uppnått resultat

för året i förhållande till en tydligt definierad målsättning. Nämndernas målsättningar, vilka inte är föremål för fullmäktiges prövning, omfattas inte av vår granskning och bedömning.

b) Nämndernas styrning och interna kontroll

Enligt kommunallagen 6 kapitlet och 6 § skall nämnderna "var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt."

Med ovanstående avses att nämnderna skall ha en styrning och kontroll så att fullmäktiges målsättningar uppnås. Verksamheten skall bedrivas på sådant sätt att medborgarnas förtroende för verksamheten upprätthålls och förstärks.

Falkenbergs kommun har under året påbörjat ett utvecklingsområde avseende styrning och intern kontroll kopplat till den nya styrmodellen för kommunen. Kommunstyrelsen har givit förvaltningen i uppdrag att revidera nuvarande styrmodell med målsättning mot budget 2020.

Bedömning

Vi har under året genomfört en fördjupad granskning av intern styrning och kontroll. Efter genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen, nämnderna och styrelserna inte fullt ut har säkerställt att det finns ett ändamålsenligt system för styrning, uppföljning och kontroll för att skapa förutsättningar för att bedriva en ändamålsenlig och från en ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet med tillräcklig intern kontroll.

I rapporten lämnas ett antal rekommendationer för att vidareutveckla arbetssätt och rutiner inom kommunen vilka bör prioriteras av kommunstyrelsen under kommande år. Vi kommer löpande att följa upp våra iakttagelser framöver.

c) Årsredovisning

Kommunstyrelsen har ansvar för att upprätta bokslut och årsredovisning i enlighet med bestämmelser i kommunallagen och kommunal redovisningslag. Utformning och innehåll skall följa god sed, det vill säga vara i enlighet med gällande lagstiftning och hur normgivande organ tolkat lagstiftningen.

Bedömning

Vår bedömning är att årsredovisningen ger en rättvisande bild över verksamhetens resultat, ställning och utfall för år 2018. Balanskravet uppfylls. Räkenskaperna bedöms i

allt väsentligt vara rättvisande. Vi noterar att kommunens hantering av statsbidrag för flyktingverksamhet och statsbidrag för ökad bostadsbyggnation (Byggbonus) inte har hanterats i enlighet med god redovisningssed. Periodisering av statsbidragen har inte skett korrekt och de uppgår till väsentliga belopp men hur stor del som borde varit resultatförda år 2018 har inte redovisats av kommunstyrelsen.

Vi noterar även att redovisning av exploateringsredovisningen inte sker fullt ut enligt god sed då nettovärde av betalningsströmmar (inkomster och utgifter) redovisas i balansräkningen. Uppgift om resultatavvikelsen i bokslut 2018 till följd av avvikelsen från god redovisningssed har inte lämnats av kommunstyrelsen. Utredning och korrigerig av exploateringsredovisning i enlighet med god redovisningssed bör ske under 2019.

Den beloppsmässiga storleken på identifierade avvikelser kan inte bedömas fullt ut då uppgift om detta saknas i årsredovisningen. Avvikelserna från god sed har emellertid noterats även tidigare år varför vi uppmanar kommunstyrelsen att framgent anpassa redovisning i enlighet med god redovisningssed.

Fördjupade granskningar

Vi har under året slutfört fem fördjupade granskningsinsatser. Våra granskningar har fortlöpande avrapporterats till respektive ansvarig nämnd samt till kommunfullmäktige. Iakttagelser och synpunkter är i några fall fortfarande föremål för vår dialog med nämnderna.

Följande fördjupade granskningar har genomförts under året

- Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt
- Förstudie – Granskning av IT- och informationssäkerhet
- Granskning av intern kontroll i processen för försörjningsstöd
- Granskning av styrning och uppföljning av investeringsprocessen samt ny projektstyrningsmodell
- Övergripande granskning av intern styrning och kontroll

Bedömning

Vår samlade bedömning av granskningarna ovan är att utveckling av vissa rutiner kan ske. Sammantaget visar våra granskningar att nämndernas styrning i allt väsentligt fungerat tillfredsställande under året. Våra iakttagelser och synpunkter kommer att följas upp under kommande år.

Underlag för bedömning i ansvarsfrågan

För vår bedömning i ansvarsfrågan åberopar vi ovanstående granskningar granskningsrapporter samt vår grundläggande granskning. Upprättade granskningsrapporter har fortlöpande under året översänts till kommunfullmäktige.

Därutöver har vi genomfört ett antal förstudier, förfrågningar samt överläggningar med verksamhetsföreträdare. Vi har dessutom haft överläggningar med kommunfullmäktiges presidium.

Falkenberg den 11 april 2019

Gösta Svensson

Carina Ejdestig

Sven-Arne Rasmussen*

Anders Malmström***

Revisorernas uttalande

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen och nämnderna samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2018 godkänns. Den är i allt väsentligt upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och normering.

Jan Johansson

Nils-Erik Johansson

Jan Nilsson**

*Vald revisor från och med 2018-01-30

** Vald revisor från och med 2019-01-29

***Vald revisor från och med 2018-11-27

Bilagor:

- Revisionsrapport, Granskning av årsredovisning 2018, PwC
- Granskningsrapporter från lekmannarevisorn för de kommunala bolagen
- Revisionsberättelser för de kommunala bolagen

